

**1978. évi IV. törvény
a Büntető Törvénykönyvről¹**

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A büntető törvény célja

1. §²

I. Fejezet

A büntető törvény hatálya

Időbeli hatály

2. § A bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

Területi és személyi hatály

3. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a belföldön elkövetett bűncselekményre, valamint magyar állampolgár külföldön elkövetett olyan cselekményére, amely a magyar törvény szerint bűncselekmény.

(2) A magyar törvényt kell alkalmazni a Magyar Köztársaság³ határain kívül tartózkodó magyar hajón, vagy magyar légi járművön elkövetett bűncselekményre is.

4. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az

a) a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő,

b)⁴ állam elleni bűncselekmény (X. fejezet), kivéve a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedést (148. §), tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés helyének törvénye szerint büntetendő-e,

c) emberiség elleni (XI. Fejezet) vagy olyan egyéb bűncselekmény, amelynek üldözését nemzetközi szerződés írja elő.

(2)⁵ A nem magyar állampolgár által külföldön, a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés (148. §) esetében a magyar büntető törvényt kell alkalmazni, feltéve, hogy a bűncselekmény az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

(3)⁶ Az (1)–(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el.

*Diplomáciai és nemzetközi jogon alapuló
egyéb mentesség*

5. § A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személyek büntetőjogi felelősségre vonására nemzetközi szerződés, ennek hiányában a nemzetközi gyakorlat irányadó. A nemzetközi gyakorlat kérdésében az igazságügy-miniszter nyilatkozatát kell alapul venni.

¹ A kihirdetés napja: 1978. december 31. Hatálybalépésére és végrehajtására lásd az 1979: 5. törvényerejű rendeletet.

² Az 1. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-a (1) bekezdése értelmében, ahol a jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

⁴ A 4. § (1) bekezdésének b) pontja az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵ A 4. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶ A 4. § (3) bekezdését az 1999: CXX. törvény 1. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe.

Külföldi ítélet érvénye

6. §⁷ (1) A külföldi bíróság ítélete a magyar bíróság ítéletével azonos érvényű, ha

a) a külföldi bíróság a magyar hatóságok feljelentése alapján vagy a büntetőeljárás átadása folytán járt el,

b) az elkövetővel szemben a külföldi bíróság olyan cselekmény miatt járt el, amely mind a magyar jog, mind a külföldi állam joga szerint büntetendő, és a külföldön folyamatban volt eljárás, valamint a kiszabott büntetés, illetve alkalmazott intézkedés összhangban van a magyar joggal.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek megléte esetén sem ismerhető el a külföldi bíróság ítéletének érvénye, ha az elítélés politikai vagy azzal szorosan összefüggő egyéb bűncselekmény, illetőleg katonai bűncselekmény miatt történt.

(3) A cselekmény nem tekinthető politikai, illetőleg katonai bűncselekménynek, ha annak elkövetésénél, figyelemmel az összes körülményre, így a bűncselekmény által elérni kívánt célra, a bűncselekmény indítékára, az elkövetés módjára, a felhasznált vagy felhasználni kívánt eszközökre, a bűncselekmény köztörvényi jellege túlnyomó a politikaihoz, illetőleg a katonaihoz képest.

(4) A szándékos emberölés, illetve a szándékos emberölést is magában foglaló bűncselekmény a külföldi ítélet érvényének megállapítása szempontjából mindig köztörvényi jellegű bűncselekménynek tekintendő.

(5) Ha a magyar büntető törvény hatálya alá tartozó személy cselekményét külföldi bíróság már elbírálta, az (1) bekezdés esetét kivéve, a büntetőeljárás megindításáról a legfőbb ügyész határoz. Ebben az esetben a külföldön végrehajtott büntetést vagy előzetes fogvatartást a magyar bíróság által kiszabott büntetésbe be kell számítani.

(6)⁸ Külföldi bíróság ítéletén törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság jogerős ítéletét is érteni kell.

Büntetés végrehajtásának átvétele és átengedése

7. §⁹

A büntetőeljárás felajánlása

8. §¹⁰

A kiadatás és a menedékjog

9. §¹¹

II. Fejezet

A bűncselekmény és az elkövető

I. Cím

⁷ A 6. § az 1998: LXXXVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁸ A 6. § (6) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 1. §-a iktatta be.

⁹ A 7. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

¹⁰ A 8. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

¹¹ A 9. §-t az 1996: XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

A bűncselekmény

10. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.

(2) Társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely a Magyar Köztársaság¹² állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, az állampolgárok személyét vagy jogait sérti vagy veszélyezteti.

Büntett és vétség

11. § (1) A bűncselekmény büntett vagy vétség.

(2) Büntett az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre a törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli el. Minden más bűncselekmény vétség.

Halmazat

12. § (1) Bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.

(2) Nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követ el.

Szándékosság és gondatlanság

13. § Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

14. § Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában; úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

15. § Az eredményhez mint a bűncselekmény minősítő körülményéhez fűzött súlyosabb jogkövetkezmények akkor alkalmazhatók, ha az elkövetőt az eredmény tekintetében legalább gondatlanság terheli.

II. Cím

Kísérlet és előkészület

16. § Kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

17. § (1) A kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.

(2) A büntetést korlátlanul enyhíteni vagy mellőzni is lehet, ha a kísérletet alkalmatlan tárgyon vagy alkalmatlan eszközzel követik el.

(3) Nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése, továbbá az sem, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja.

(4) Ha a (2)–(3) bekezdés esetén a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

18. § (1) Ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik.

(2) Nem büntethető előkészület miatt

¹² Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított szöveg.

- a) akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének a megkezdése;
 - b) aki az elkövetés elhárítása céljából felhívását, ajánkozását, vállalkozását visszavonja, vagy arra törekszik, hogy a többi közreműködő az elkövetéstől elálljon, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének megkezdése bármely okból elmarad;
 - c) aki az előkészületet a hatóságnál feljelenti.
- (3) A (2) bekezdés eseteiben, ha az előkészület már önmagában is más bűncselekmény, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

III. Cím

Az elkövetők

- 19. §** Elkövetők a tettes és a társtettes (tettesek), valamint a felbujtó és a bűnsegéd (részeselek).
- 20. §** (1) Tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja.
(2) Társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását, egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.
- 21. §** (1) Felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír.
(2) Bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt.
(3) A részeselekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni.

III. Fejezet

A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai

I. Cím

A büntethetőséget kizáró okok

- 22. §** A büntethetőséget kizárja:
- a) a gyermekkor,
 - b) a kóros elmeállapot,
 - c) a kényszer és a fenyegetés,
 - d) a tévedés,
 - e)¹³
 - f) a jogos védelem,
 - g) a végszükség,
 - h) a magánindítvány hiánya,
 - i) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A gyermekkor

- 23. §** Nem büntethető, aki a cselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A kóros elmeállapot

- 24. §** (1) Nem büntethető, aki a cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában – így különösen elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy személyiségzavarban – követi el, amely képtelenné teszi a cselekmény következményeinek felismerésére vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.
- (2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozza a cselekmény következményeinek felismerésében vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

¹³ A 22. § e) pontját a 2006: LI. törvény 285. § (1) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

25. § A 24. § rendelkezései nem alkalmazhatók arra, aki a cselekményt önhibájából eredő ittas vagy bódult állapotban követi el.

A kényszer és a fenyegetés

26. § (1) Nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha a kényszer vagy a fenyegetés az elkövetőt korlátozza az akaratának megfelelő magatartásban.

A tévedés

27. § (1) Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.

(2) Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.

(3) A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti.

A cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka

28. §¹⁴

A jogos védelem

29. § (1) Nem büntethető, akinek a cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

(2) Nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert azt ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza az elhárítás szükséges mértékének felismerésében.

A végszükség

30. § (1) Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.

(2) Nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni a sérelem nagyságát.

(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében.

(4) Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély vállalása hivatásánál fogva kötelessége.

A magánindítvány hiánya

¹⁴ A 28. §-t a 2006: LI. törvény 285. § (1) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

31. § (1) A törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

(2) A magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult.

(3) Ha a sértett korlátozottan cselekvőképes, a magánindítványt törvényes képviselője is, ha pedig cselekvőképtelen, kizárólag a törvényes képviselője terjesztheti elő. Ezekben az esetekben a magánindítvány előterjesztésére a gyámhatóság is jogosult.

(4) Ha a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett meghal, a hozzátartozója jogosult a magánindítvány előterjesztésére.

(5) Bármelyik elkövetővel szemben előterjesztett magánindítvány valamennyi elkövetőre hatályos.

(6) A magánindítvány nem vonható vissza.

II. Cím

A büntethetőséget megszüntető okok

32. § A büntethetőséget megszünteti

a) az elkövető halála,

b) az elévülés,

c) a kegyelem,

d)¹⁵ a tevékeny megbánás,

e) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntethetőség elévülése

33. § (1) A büntethetőség elévül

a)¹⁶ olyan büntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, húsz év;

b) egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével.

(2)¹⁷ Nem évül el

a) az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában¹⁸ meghatározott háborús büntettek;

b) az emberiség elleni egyéb bűncselekmények (XI. Fejezet);

c)¹⁹ az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés a)–h) pontjai];

d) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont];

e)²⁰ a terrorcselekmény, a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (2) bekezdés a) pont, 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont]

büntethetősége.

34. § Az elévülés határidejének kezdő napja

a) befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul,

b) kísérlét és előkészület esetén az a nap, amikor az ezeket megvalósító cselekmény véget ér,

¹⁵ A 32. § d) pontját újonnan a 2006: LI. törvény 262. §-a iktatta be.

¹⁶ A 33. § (1) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷ A 33. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 1. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁸ Az Alkotmánybíróság a 2/1994. (I. 14.) AB határozatával a 81/1945. (II. 5.) ME rendelet (Nbr.) 11. §-ának 1–4., 6. pontját, továbbá 13. §-ának 1. és 3–7. pontját megsemmisítette. Határozatában megállapította, hogy a Btk. 33. §-a (2) bekezdésének a) pontja az Nbr. 11. §-ának 5. pontjában és 13. §-ának 2. pontjában meghatározott háborús büntetésekre vonatkozatható.

¹⁹ A 33. § (2) bekezdésének c) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (3) bekezdése és a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

²⁰ A 33. § (2) bekezdésének e) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

c) olyan bűncselekmény esetén, amely kizárólag kötelesség teljesítésének elmulasztásával valósul meg, az a nap, amikor az elkövető még a büntető törvényben megállapított következmény nélkül eleget tehetne kötelességének,

d) olyan bűncselekmény esetén, amely jogellenes állapot fenntartásában áll, az a nap, amikor ez az állapot megszűnik.

35. § (1) Az elévülést félbeszakítja a büntető ügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt fogatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

(2)²¹ Ha a büntetőeljárást felfüggesztik, a felfüggesztés tartama az elévülés határidejébe nem számít be. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a büntetőeljárást azért függesztik fel, mert az elkövető ismeretlen helyen tartózkodik vagy elmebeteg lett.

(3)²² Az elévülés határidejébe nem számít be az a tartam sem, amely alatt személyes mentesség folytán a büntetőeljárás azért nem volt megindítható vagy folytatható, mert a törvényben biztosított mentelmi jogot a döntésre jogosult nem függesztette fel, illetőleg az eljárás megindításához vagy folytatásához a hozzájárulását nem adta meg. Ez a rendelkezés nem alkalmazható olyan magánindítványra büntethető bűncselekmény esetén, amely miatt a vádat a magánvádoló képviseli.

(4)²³ Próbára bocsátás (72. §) esetén a próbaidő tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

(5)²⁴ Ha az ügyész a vádemelést elhalasztja, ennek tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

Tevékeny megbánás

36. §²⁵ (1) Nem büntethető, aki a személy elleni (XII. fejezet I. és III. cím), közlekedési (XIII. fejezet) vagy vagyon elleni (XVIII. fejezet), három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekménnyel okozott kárt a sértettnek közvetítői eljárás keretében megtérítette vagy a bűncselekmény káros következményeit egyéb módon jóvátette.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető az (1) bekezdésben említett bűncselekmények esetében, ha az elkövető az öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekménnyel okozott kárt a sértettnek közvetítői eljárás keretében megtérítette vagy a bűncselekmény káros következményeit egyéb módon jóvátette.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásának nincs helye, ha az elkövető

a) többszörös vagy különös visszaeső,

b) a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

c) bűncselekménye halált okozott,

d) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélté után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt, illetőleg próbára bocsátás vagy vádemelés elhalasztásának tartama alatt követte el.

IV. Fejezet

Büntetések és intézkedések

I. Cím

A büntetések

A büntetés célja

37. § A büntetés a bűncselekmény elkövetése miatt a törvényben meghatározott joghátrány. A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.

²¹ A 35. § (2) bekezdése a 2006: LI. törvény 263. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²² A 35. § új (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 2. §-a iktatta be, egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatva.

²³ A 35. § eredeti (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 2. §-a.

²⁴ A 35. § (5) bekezdését a 2006: LI. törvény 263. § (2) bekezdése iktatta be.

²⁵ A 36. §-t és alcímét újonnan a 2006: LI. törvény 264. §-a iktatta be.

A büntetési nemek

38. § (1)²⁶ Főbüntetések

1. a szabadságvesztés,
2. a közérdekű munka,
3. a pénzbüntetés.

(2) Mellékbüntetések

1. a közügyektől eltiltás,
2. a foglalkozástól eltiltás,
3. a járművezetéstől eltiltás,
4. a kitiltás,
5. a kiutasítás,
- 6.²⁷

7. a pénzmellékbüntetés.

(3)²⁸ A (2) bekezdés 2–5. pontjában felsorolt mellékbüntetések önállóan, főbüntetés kiszabása helyett (88. §) is alkalmazhatók, ha az alkalmazásuk egyéb törvényi feltételei fennállnak.

A halálbüntetés

39. §²⁹

A szabadságvesztés

40. § (1) A szabadságvesztés életfogytig vagy határozott ideig tart.

(2)³⁰ A határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama két hónap, leghosszabb tartama tizenöt év; halmozati vagy összbüntetés, illetőleg bünszervezetben történő elkövetés esetén húsz év.

(3)³¹ Életfogytig tartó szabadságvesztés azzal szemben szabható ki, aki a bűncselekmény elkövetésekor a huszadik életévét betöltötte.

41. § (1) A szabadságvesztést büntetésvégrehajtási intézetben, fegyház, börtön vagy fogház fokozatban kell végrehajtani.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, valamint az elítélt kötelezettségeit és jogait külön jogszabály határozza meg.

(3) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítéltnak azok az állampolgári jogai és kötelezettségei, amelyek a büntetés céljával ellentétesek, így különösen, amelyekre a közügyektől eltiltás kiterjed.

42. § (1)³² Fegyházban kell végrehajtani az életfogytig tartó szabadságvesztést.

(2) Fegyházban kell végrehajtani a háromévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha

a) állam vagy emberiség elleni bűncselekmény (X. és XI. Fejezet),

b)³³ 1.³⁴ terrorcselekmény (261. §), légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), visszaélés robbanóanyaggal vagy

²⁶ A 38. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

²⁷ A 38. § (2) bekezdésének 6. pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

²⁸ A 38. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

²⁹ A 39. §-t a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

³⁰ A 40. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

³¹ A 40. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 2. §-a iktatta be a szövegbe.

³² A 42. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 4. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³³ A 42. § (2) bekezdésének b) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

³⁴ A 42. § (2) bekezdése b) pontjának 1. alpontja a 2001: CXXI. törvény 88. § (3) bekezdésének a) pontja és a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) és e) pontja szerint módosított szöveg.

robbantószerrel (263. §), visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel [263/A. § (1)–(3) bek.], fegyvercsempészet (263/B. §), bünszervezetben részvétel (263/C. §), visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

2.³⁵ az emberölés, az emberrablás, az emberkereskedelem, az erőszakos közösülés, a szemérem elleni erőszak, a természet elleni erőszakos fajtalanság, a közveszélyokozás, a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése és a rablás súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bek., 175/A. § (2)–(4) bek., 175/B. § (3)–(5) bek., 197. § (2)–(3) bek., 198. § (2)–(3) bek., 200. § (2)–(3) bek., 259. § (2)–(3) bek., 261/A. § (3) bek., 321. § (3)–(4) bek.],

3.³⁶ visszaélés kábítószerrel súlyosabban minősülő esetei [282. § (2) bek., 282/A. § (2) és (3) bek., 282/B. § (2) és (3) bek.],

c) életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekmények (XX. Fejezet) miatt szabták ki.

(3)³⁷ Fegyházban kell végrehajtani a két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha az elítélt többszörös visszaeső, vagy a bűncselekményt bünszervezetben követte el.

43. § Börtönben kell végrehajtani a szabadságvesztést – a 42. § esetét kivéve –, ha

a) büntett miatt szabták ki,

b) vétség miatt szabták ki, és az elítélt visszaeső.

44. § Fogházban kell végrehajtani a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést, kivéve, ha az elítélt visszaeső.

45. § (1)³⁸ Ha a bíróság szabadságvesztést alkalmaz, fegyházat, börtönt vagy fogházat szab ki.

(2) A büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre (83. §) – különösen az elkövető személyiségére és a bűncselekmény indítékára – tekintettel a törvényben előírtól eggyel szigorúbb vagy enyhébb végrehajtási fokozat határozható meg.

46. § (1) A büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartás esetén a bíróság úgy rendelkezhet, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel enyhébb fokozatban kell végrehajtani; ha pedig az elítélt a büntetésvégrehajtás rendjét ismételt és súlyosan megzavarja, a bíróság elrendelheti, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel szigorúbb fokozatban hajtsák végre.

(2) Az elítélt megváltozott magatartására figyelemmel a bíróság az (1) bekezdés alapján hozott határozatát hatályon kívül helyezheti.

Feltételes szabadságra bocsátás

47. § (1) A bíróság a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátja, ha – különösen a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására és arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt

– fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább négyötöd részét,

– börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,

– fogházban végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét

kitöltötte.

(3)³⁹ Három évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén – különös méltánylást érdemlő esetben – a bíróság ítéletében akként rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetése fele részének

³⁵ A 42. § (2) bekezdése b) pontjának 2. alpontja a 2001: CXXI. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított és a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

³⁶ A 42. § (2) bekezdése b) pontjának 3. alpontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte; újonnan a 2003: II. törvény 2. §-a iktatta a szövegbe.

³⁷ A 42. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁸ A 45. § (1) bekezdése az 1987: III. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elítélt többszörös visszaeső.

(4)⁴⁰ Nem bocsátható feltételes szabadságra

a) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítétek szabadságvesztésre, amelyet korábbi végrehajtható szabadságvesztésre ítétele után, a végrehajtás befejezése előtt követett el;

b)⁴¹ aki a szabadságvesztésből legalább két hónapot nem töltött ki,

c)⁴²

d)⁴³ aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

e)⁴⁴

(5)⁴⁵

47/A. §⁴⁶ (1) Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

(2) Ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább húsz évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntetethetősége nem évül el, legalább harminc évben határozza meg.

47/B. §⁴⁷ (1) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítétele előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú végrehajtható szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(2) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítétele előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú végrehajtható szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(3) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott ideig tartó szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

(4) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

³⁹ A 47. § (3) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatta. A (3) bekezdés az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése szerint módosított szöveg, második mondatát a 2003: II. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴⁰ A 47. § (4) – eredetileg (3) – bekezdése az 1993: XVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

⁴¹ A 47. § (4) bekezdésének b) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

⁴² A 47. § (4) bekezdésének c) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja. Ez utóbbi módosító törvény 88. § (4) bekezdése alapján, ha az elítélt esetében a bíróság a 47. § (4) bekezdésének c) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárásról, 2003. március 1-jét követően a büntetés-végrehajtási bíróság az 1979. évi 11. tvr. 8. §-ának megfelelő alkalmazásával a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztésére határoz a feltételes szabadságra bocsátásról.

⁴³ A 47. § (4) bekezdésének d) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-a iktatta be, szövege a 2001: CXXI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴ A 47. § (4) bekezdésének e) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 4. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja. Ez utóbbi módosító törvény 88. § (4) bekezdése alapján, ha az elítélt esetében a bíróság a 47. § (4) bekezdésének e) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátásból való kizárásról, 2003. március 1-jét követően a büntetés-végrehajtási bíróság az 1979. évi 11. tvr. 8. §-ának megfelelő alkalmazásával a büntetés-végrehajtási intézet előterjesztésére határoz a feltételes szabadságra bocsátásról.

⁴⁵ A 47. § (5) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴⁶ A 47/A. § az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷ A 47/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta a szövegbe.

(5) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésből történt feltételes szabadságra bocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

47/C. §⁴⁸ (1) A bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet akkor bocsáthatja feltételes szabadságra, ha a szabadságvesztésből az elítélt letöltötte a bíróság által meghatározott időtartamot, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt, ha ismételten életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik. Ha a korábbi életfogytig tartó szabadságvesztést még nem hajtották végre, az ismételten kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés nem hajtható végre.

48. § (1)⁴⁹ A feltételes szabadság tartama azonos a szabadságvesztés hátralevő részével, de legalább egy év, életfogytig tartó szabadságvesztés esetén tizenöt év.

(2) Ha a szabadságvesztés hátralevő része egy évnél rövidebb, és végrehajtását nem rendelték el, a büntetést – a feltételes szabadság letelte után – a hátralevő rész utolsó napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

(3) A feltételes szabadság tartamára, de legkevesebb egy évre az elítélt pártfogó felügyelet alá helyezhető.

(4) A bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, ha az elítéltet a feltételes szabadság alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtható szabadságvesztésre ítélik. Ha az elítéltet egyéb büntetésre ítélik vagy ha a magatartási szabályokat megszegi, a bíróság a feltételes szabadságot megszüntetheti.

(5) A feltételes szabadság megszüntetése esetén a feltételes szabadságon eltöltött idő a szabadságvesztésbe nem számít be.

48/A. §⁵⁰ (1) Ha az elítélttel szemben több határozott ideig tartó, összbüntetésbe nem foglalható szabadságvesztést kell végrehajtani, és a szabadságvesztések folyamatos végrehajtása során a bíróság az elítéltet bármely szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátotta, a feltételes szabadság mindaddig nem kezdhető meg, amíg az elítélt más szabadságvesztést tölt.

(2) Ha a bíróság az elítéltet több szabadságvesztésből bocsátotta feltételes szabadságra, az elítélt a több feltételes szabadságot egyidejűleg párhuzamosan tölti.

(3) A 48. § (4) bekezdése esetén a párhuzamosan töltött feltételes szabadságok mindegyikénél külön kell vizsgálni, hogy a feltételes szabadság megszüntetésének feltételei fennállnak-e.

A közérdekű munka⁵¹

49. §⁵² (1) A közérdekű munkára ítélt köteles a részére – a bíróság ítéletében – meghatározott munkát végezni. Az elítélt személyi szabadsága egyébként nem korlátozható.

(2) Közérdekű munkaként olyan munka végzése határozható meg, amelyet az elítélt – figyelemmel egészségi állapotára és képzettségére – előreláthatóan képes elvégezni.

(3) A közérdekű munkát az elítélt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – hetenként legalább egy napon, a heti pihenőnapon vagy a szabadidejében díjazás nélkül végzi.

(4) A közérdekű munka legrövidebb tartama egy nap, leghosszabb tartama ötven nap. Egy napi közérdekű munkának hat óra munkavégzés felel meg.

50. §⁵³ (1) Ha az elítélt a munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka, illetőleg ennek hátralevő része helyébe szabadságvesztés lép. Ezt a szabadságvesztést fogházban kell végrehajtani.

⁴⁸ A 47/C. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁹ A 48. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰ A 48/A. §-t ismételten az 1999: CXX. törvény 3. §-a iktatta a szövegbe.

⁵¹ A 49. § előtti alcímet az 1993: XVII. törvény 7. §-a állapította meg.

⁵² A 49. § az 1997: LXXIII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁵³ Az 50. § az 1993: XVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

(2)⁵⁴ A közérdekű munka, illetőleg ennek hátralévő része helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egynapi közérdekű munkának egynapi szabadságvesztés felel meg. Ilyenkor a szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

A pénzbüntetés

51. §⁵⁵ (1) A pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a cselekménnyel elért vagy elérni kívánt anyagi előnyre is – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egynapi tételnek megfelelő összeget.

(2) A pénzbüntetés legkisebb mértéke harminc, legnagyobb mértéke ötszáznegyven napi tétel. Egynapi tétel összegét legalább száz, de legfeljebb húszezer forintban kell meghatározni.

52. §⁵⁶ A pénzbüntetést, meg nem fizetése esetén, fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Egynapi tétel összegének a helyébe egynapi szabadságvesztés lép.

Ilyenkor a szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

A közügyektől eltiltás

53. § Azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnék, és méltatlan arra, hogy a közügyekben részt vegyen, azok gyakorlásától el kell tiltani.

54. § (1) A közügyektől eltiltott

a)⁵⁷ nem vehet részt népképviselői szerv tagjainak választásában, népszavazásban és népi kezdeményezésben,

b) nem lehet hivatalos személy,

c) nem működhet népképviselői szerv testületében (bizottságában),

d)⁵⁸ nem viselhet tisztséget társadalmi szervezetben, köztisztviselői testületben, közalapítványban,

e) nem érhet el katonai rendfokozatot,

f) nem kaphat belföldi kitüntetést és külföldi kitüntetés elfogadására engedélyt.

(2) A közügyektől eltiltott az ítélet jogerőre emelkedésével elveszti

a) mindazon tagságát, állását, tisztségét, vagy megbízatását, amelynek elnyerését az (1) bekezdés kizárja,

b) katonai rendfokozatát, továbbá belföldi kitüntetését és azt a jogát, hogy külföldi kitüntetést viselhessen.

55. § (1) A közügyektől eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2)⁵⁹ A közügyektől eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. Ebbe nem számít bele az az idő, amely alatt a közügyektől eltiltással érintett jogok a 41. § (3) bekezdése értelmében szünetelnek, valamint az az idő sem, amely alatt az elítélt kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a közügyektől eltiltás tartamába be kell számítani.

A foglalkozástól eltiltás

⁵⁴ Az 50. § (2) bekezdésének utolsó mondatát az 1998: LXXXVII. törvény 7. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁵ Az 51. § az 1998: LXXXVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁶ Az 52. § az 1993: XVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. A harmadik mondatot az 1998: LXXXVII. törvény 9. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁷ Az 54. § (1) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁸ Az 54. § (1) bekezdésének d) pontja a 2001: CXXI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹ Az 55. § (2) bekezdése az 1989: LIV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

56. § (1)⁶⁰ Foglalkozásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt
a) szakképzettséget igénylő foglalkozás szabályainak megszegésével követi el, vagy
b) foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

(2)⁶¹ A foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szempontjából foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója; a szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának tagja; a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelő bizottságának tagja.

57. § (1)⁶² A foglalkozástól eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan, vagy arra méltatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [55. § (2) bekezdés] foglalkozástól eltiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

(3)⁶³ Határozott ideig tartó eltiltás esetén a szakképzettséget igénylő foglalkozás újból való gyakorlása attól tehető függővé, hogy az eltiltott a foglalkozás gyakorlásához szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után meghatározott módon igazolja. A végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az eltiltottat kérelemre mentesítheti, ha az eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott a foglalkozás gyakorlására alkalmas, illetőleg arra érdemes. Nem mentesíthető, aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el, és méltatlanság miatt a bíróság a foglalkozástól véglegesen eltiltotta.

A járművezetéstől eltiltás

58. § (1) A járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt, vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

(2) A járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre is vonatkozhat.

59. § (1) A járművezetéstől eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a járművezetésre alkalmatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartamának számítására [55. § (2) bekezdés], valamint a foglalkozáshoz szükséges jártasság igazolására és a végleges eltiltás alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezést [57. § (3) bekezdés] a járművezetéstől eltiltás esetén megfelelően alkalmazni kell.

A kitiltás

60. § (1)⁶⁴ A törvényben meghatározott esetekben azt, akit szabadságvesztésre ítélnék, egy vagy több helységről vagy az ország meghatározott részéből ki lehet tiltani, ha e helyeken tartózkodása a közérdeket veszélyezteti.

(2) A kitiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama öt év. A közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [55. § (2) bekezdés] kitiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

A kiutasítás

61. §⁶⁵ (1) Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Köztársaság területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és a kiutasítás tartama alatt nem térhet vissza.

⁶⁰ Az 56. § eredeti szöveg jelölését az 1997: LXXIII. törvény 4. §-a (1) bekezdésre változtatta.

⁶¹ Az 56. § (2) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 4. §-a iktatta a szövegbe.

⁶² Az 57. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 8. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶³ Az 57. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 8. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶⁴ A 60. § (1) bekezdése az 1984: 19. törvényerejű rendelet 3. §-ával megállapított, valamint az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdésével módosított szöveg.

(2) Nem utasítható ki az, akit a külön törvényben meghatározottak szerint menekültként ismertek el.

(3)⁶⁶ A kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akit legalább tíz évi szabadságvesztésre ítélnék állam vagy emberiség elleni bűncselekmény (X. és XI. fejezet), emberrablás (175/A. §), emberkereskedelem (175/B. §), terrorcselekmény (261. §), nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (261/A. §), légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), fegyvercsempészet (263/B. §), visszaélés kábítószerrel (282–282/B. §), illetve bűncselekménynek bünszervezetben (137. § 8. pont) történő elkövetése miatt, és – figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira – az országban tartózkodása a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. Az Európai Gazdasági Térségről szóló Egyezményben részes tagállam állampolgára és annak családtagja végleges hatállyal nem utasítható ki.

(4)⁶⁷ A határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év. A kiutasítás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. A kiutasítás tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztés büntetését tölti.

(5) A végleges hatályú kiutasítás alól a bíróság a kiutasítottat, kérelmére mentesítheti, ha arra érdemes és a kiutasítás óta tíz év eltelt.

(6)⁶⁸ A Magyar Köztársaság területén letelepedettként vagy bevándoroltként tartózkodási joggal rendelkezővel szemben kiutasításnak csak olyan bűncselekmény elkövetése miatt lehet helye, amely öt évi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő.

(7)⁶⁹ Kiutasításnak csak tíz évi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén lehet helye azzal szemben,

a) aki a Magyar Köztársaság területén legalább tíz éve jogszerűen tartózkodik,

b) aki fiatalkorú,

c) akinek a családi élet tiszteletben tartásához való joga sérülne

feltéve, ha az elkövetőnek az országban tartózkodása a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné.

A vagyonek kobzása

62–63. §⁷⁰

A pénzmellékbüntetés

64. § (1) Akit határozott tartamú szabadságvesztésre ítélnék, és megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van

a) pénzmellékbüntetésre kell ítélni, ha a bűncselekményt haszonszerzés céljából követi el,

b) pénzmellékbüntetésre lehet ítélni, ha ezzel újabb bűncselekmény elkövetésétől hatásosabban lehet visszatartani.

(2)⁷¹ A pénzmellékbüntetés legalacsonyabb összege tízezer forint, legmagasabb összege tízmillió forint.

(3)⁷²

⁶⁵ A 61. § az 1998: LXXXVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶ A 61. § (3) bekezdése a 2005: XCI. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. E módosító törvény 30. §-a alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló Egyezményben részes tagállam azon állampolgára vagy annak családtagja, akivel szemben a bíróság 2005. szeptember 1-je előtt hozott jogerős ítéletében végleges hatályú kiutasításról határozott, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tíz év elteltével mentesül a végleges hatályú kiutasítás alól.

⁶⁷ A 61. § (4) bekezdése a 2005: XCI. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶⁸ A 61. § (6) bekezdését a 2005: XCI. törvény 1. § (2) bekezdése iktatta be.

⁶⁹ A 61. § (7) bekezdését a 2005: XCI. törvény 1. § (2) bekezdése iktatta be.

⁷⁰ A 62–63. §-t a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁷¹ A 64. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

⁷² A 64. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

65. § (1) A pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ha a főbüntetést végre kell hajtani, ennek fokozata a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésre is irányadó.

(2)⁷³ A pénzmellékbüntetésnek szabadságvesztésre átváltoztatása esetén ezer forinttól tizenötezer forintig terjedő összeg helyett egy-egy napi szabadságvesztést kell számítani. A pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés egy napnál rövidebb és két évnél hosszabb nem lehet.

A büntetés végrehajtását kizáró okok

66. § A büntetés végrehajtását kizárja

- a) az elítélt halála,
- b) az elévülés,
- c) a kegyelem,
- d) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntetés elévülése

67. § (1) A főbüntetés elévül:

- a) tizenöt évi szabadságvesztés, valamint ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,
- b) tízévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tizenöt év,
- c) ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztés esetén tíz év,
- d)⁷⁴ öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén öt év;
- e) közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén három év elteltével.

(2)⁷⁵ A kiutasítás végrehajthatósága elévül:

- a) öt évi vagy ezt meghaladó tartam esetén tíz év,
- b) öt évet el nem érő tartam esetén öt év

elteltével.

(3)⁷⁶ A pénzmellékbüntetés három év elteltével évül el.

(4)⁷⁷ Nem évül el az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában meghatározott háborús büntettek miatt kiszabott tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés, valamint az emberiség elleni egyéb bűncselekmény (XI. Fejezet) miatt kiszabott büntetés.

68. § (1) A főbüntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napján, ha pedig a büntetés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének napján kezdődik. Ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alatt megszökik, az elévülés határideje a szökés napjával ismét elkezdődik.

(2)⁷⁸ A kiutasítás elévülésének határideje, ha főbüntetés mellett alkalmazták, a főbüntetés végrehajtása befejezésének, illetőleg a végrehajthatósága megszűnésének napján, egyéb esetben a határozat jogerőre emelkedésének napján kezdődik.

(3)⁷⁹ A pénzmellékbüntetés elévülésének határideje a főbüntetés végrehajtása befejezésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján, ha pedig a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének napján kezdődik.

⁷³ A 65. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁴ A 67. § (1) bekezdésének d) és e) pontja az 1993: XVII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁷⁵ A 67. § új (2) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 9. §-a iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre változtatva.

⁷⁶ A 67. § eredeti (2) bekezdésének számozását (3) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 9. §-a.

⁷⁷ A 67. § eredeti (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 9. §-a.

⁷⁸ A 68. § új (2) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 10. §-a iktatta a szövegbe, egyidejűleg az eredeti (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre változtatva.

⁷⁹ A 68. § eredeti (2) bekezdésének számozását (3) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 10. §-a.

(4)⁸⁰ Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés határideje ismét elkezdődik.

(5)⁸¹ A pénzmellékbüntetés alkalmazása esetén akár a főbüntetés, akár e mellékbüntetés végrehajtása iránt tett intézkedés mindkét büntetés elévülését félbeszakítja.

A büntetés végrehajtásának kizárása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

69. §⁸² Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a határozott ideig tartó szabadságvesztés és a közérdekű munka nem hajtható végre.

II. Cím

Az intézkedések

Az intézkedési nemek

70. § (1) Intézkedések

1. a megrovás,
2. a próbára bocsátás,
3. a kényszergyógykezelés,
4. az alkoholisták kényszergyógyítása,
[4.⁸³ a kényszergyógyítás,]
5. az elkobzás,
- 6.⁸⁴ vagyonekobzás,
7. a pártfogó felügyelet,
- 8.⁸⁵ a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedések.

(2)⁸⁶ Az (1) bekezdés 1–3. pontjában felsorolt intézkedések önállóan, büntetés helyett, a 4. pontjában megjelölt intézkedés büntetés mellett, az 5. és 6. pontjában megjelölt intézkedés önállóan, és büntetés vagy intézkedés mellett is, a 7. pontjában megjelölt intézkedés büntetés, illetve intézkedés mellett alkalmazható.

(3)⁸⁷ Az (1) bekezdés 8. pontja szerinti intézkedésekről külön törvény rendelkezik.⁸⁸

A megrovás

71. §⁸⁹ (1) Megrovásban kell részesíteni azt, akinek a cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés – ide nem értve az elkobzást és a vagyonekobzást – alkalmazása is szükségtelen.

(2) A megrovással a hatóság a rosszallását fejezi ki, és az elkövetőt felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

⁸⁰ A 68. § eredeti (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 10. §-a.

⁸¹ A 68. § eredeti (4) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a 2001: CXXI. törvény 10. §-a.

⁸² A 69. § az 1993: XVII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

⁸³ A 70. § (1) bekezdésének 4. pontját újonnan megállapította az 1987: III. törvény (Tv.) 9. §-a. A rendelkezés hatálybalépéséről – a Tv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján – külön jogszabály fog rendelkezni.

⁸⁴ A 70. § (1) bekezdés 6. pontját az 1989: LIV. törvény 5. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte, újonnan a 2001: CXXI. törvény 11. § (1) bekezdése iktatta be.

⁸⁵ A 70. § (1) bekezdésének 8. pontját a 2001: CXXI. törvény 11. § (1) bekezdése iktatta a szövegbe.

⁸⁶ A 70. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 11. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁸⁷ A 70. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 11. § (3) bekezdése iktatta a szövegbe.

⁸⁸ Lásd a 2001: CIV. törvényt.

⁸⁹ A 71. § a 2006: LI. törvény 265. §-ával megállapított szöveg.

A próbára bocsátás

72. § (1)⁹⁰ A bíróság a vétség, valamint a három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető.

(2)–(3)

(4)⁹² Nem bocsátható próbára a többszörös visszaeső.

(5)⁹³ A próbaidő tartama egy évtől három évig terjedhet; a tartamot években kell meghatározni.

(6)⁹⁴ A próbára bocsátott pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a próbára bocsátott visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

73. § (1) A próbaidő egy ízben legfeljebb egy évvel meghosszabbítható, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait megszegi.

(2)⁹⁵ A próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt, valamint ha a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik.

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a próbaidő elteltével az elkövető büntethetősége megszűnik.

A kényszergyógykezelés

74. § (1) Személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetőjének kényszergyógykezelését kell elrendelni, ha elmeműködésének kóros állapota miatt nem büntethető, és tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog elkövetni, feltéve, hogy büntethetősége esetén egyévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni.

(2) A kényszergyógykezelést az erre kijelölt, zárt intézetben hajtják végre.

(3) A kényszergyógykezelést meg kell szüntetni, ha szükségessége már nem áll fenn.

Az alkoholisták kényszergyógyítása

75. § Az elkövető kényszergyógyítása rendelhető el, ha bűncselekménye alkoholista életmódjával függ össze, és hat hónapot meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

[A kényszergyógyítás

75. §⁹⁶ Az elkövető kényszergyógyítása rendelhető el, ha bűncselekménye alkoholista, illetőleg kábítószerélvező vagy kábító hatású anyagot fogyasztó életmódjával függ össze, és hat hónapot meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.]

76. §⁹⁷

⁹⁰ A 72. § (1) bekezdése a 2003: II. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

⁹¹ A 72. § (2)-(3) bekezdését beiktatta és az addigi (2)-(4) bekezdés számozását (4)-(6) bekezdésre változtatta az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-a. A (2)–(3) bekezdést a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

⁹² A 72. § (4) – eredetileg (2) – bekezdése az 1984: 19. törvényerejű rendelet 6. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁹³ A 72. § eredeti (3) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-a.

⁹⁴ A 72. § (4) bekezdése az 1984: 19. tvr. 6. § (2) bekezdése szerint módosított szöveg, számozását (6) bekezdésre változtatta az 1998: LXXXVII. törvény 15. §-a.

⁹⁵ A 73. § (2) bekezdése a 2002: I. törvény 301. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁶ A 75. §-át és a § címét újonnan megállapította az 1987: III. törvény (Tv.) 9. §-a. A rendelkezés hatálybalépéséről – a Tv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján – külön jogszabály fog rendelkezni.

⁹⁷ A 76. §-t az 1990: XIV. törvény 4. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Az elkobzás

77. §⁹⁸ (1) El kell kobozni azt a dolgot,

- a) amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak,
- b) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,
- c) amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre,
- d) amelyre a bűncselekményt elkövették.

(2) El kell kobozni azt a sajtóterméket, amelyben a bűncselekmény megvalósul.

(3) Az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.

(4)⁹⁹ Az elkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor vagy kóros elmeállapot miatt nem büntethető, vagy ha az elkövetőt megrovásban részesítették.

(5) Nincs helye elkobzásnak a cselekmény büntethetőségének elévülésére megállapított idő, de legalább öt év elteltével.

(6) Nem lehet elrendelni annak a dolognak az elkobzását, amelyre a vagyoneklobzás kiterjed.

(7)¹⁰⁰ Az elkobzott dolog tulajdonjoga törvény eltérő rendelkezése hiányában az államra száll.

77/A. §¹⁰¹ (1) A 77. § (1) bekezdésének a) és d) pontjában meghatározott esetben az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az elkövetőre vagy a tulajdonosra a bűncselekmény súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha az elkövető a bűncselekményt bünszervezetben követte el.

Vagyoneklobzás

77/B. §¹⁰² (1) Vagyoneklobzást kell elrendelni arra

a) a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett,

b) a vagyonra, amelyet az elkövető bünszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett,

c) a vagyonra, amely a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett,

d) a vagyonra, amelyet a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása végett szolgáltatottak vagy arra szántak,

e)¹⁰³ a vagyonra, amely az adott vagyoni előny tárgya volt.

(2) A vagyoneklobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyoneklobzást vele szemben kell elrendelni.

(3) Ha az elkövető, vagy a (2) bekezdés szerint gazdagodott személy meghalt, illetőleg a gazdálkodó szervezet átalakult, a vagyoneklobzást a jogutóddal szemben kell elrendelni arra az (1) bekezdés szerinti vagyonra, amelyre a jogutódlás történt.

(4) Az (1) bekezdés b) pontja esetében, az ellenkező bizonyításáig vagyoneklobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bünszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont.

(5) Vagyoneklobzás nem rendelhető el

a) arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál,

⁹⁸ A 77. § a 2001: CXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

⁹⁹ A 77. § (4) bekezdése a 2006: LI. törvény 266. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁰ A 77. § (7) bekezdése a 2003: II. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰¹ A 77/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 17. §-a iktatta be, szövege a 2001: CXXI. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰² A 77/B. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 14. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁰³ A 77/B. § (1) bekezdésének e) pontját a 2003: II. törvény 6. §-a iktatta a szövegbe.

- b) arra a vagyonra, amelyet jóhiszeműen, ellenérték fejében szereztek,
- c) az (1) bekezdés b) pontja esetében, ha a vagyon törvényes eredete bizonyított.

77/C. §¹⁰⁴ (1) A vagyonekobzást pénzüsszegben kifejezve kell elrendelni,

- a) ha a vagyon már nem lelhető fel,
 - b) ha a 77/B. § alapján vagyonekobzás alá eső vagyon az egyéb vagyontól nem különíthető el, vagy az elkülönítése aránytalan nehézséget okozna,
 - c) a 77/B. § (5) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetben.
- (2)¹⁰⁵ A vagyonekobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor vagy kóros elmeállapot miatt nem büntethető, vagy ha az elkövetőt megrovásban részesítették.
- (3) Az elkobzott vagyon törvény eltérő rendelkezése hiányában az államra száll.
- (4) A 77/B. § és a 77/C. § alkalmazásában vagyonon annak hasznát, a vagyoni értékű jogot, követelést, továbbá bármely pénzben kifejezhető értékkel bíró előnyt is érteni kell.

A szigorított őrizet

78–81. §¹⁰⁶

A pártfogó felügyelet

82. §¹⁰⁷ (1) Pártfogó felügyelet elrendelésének akkor van helye, ha a feltételes szabadság (48. §), illetve a próbaidő (72. §, 89. §) eredményes elteltéhez az elkövető rendszeres figyelemmel kísérése szükséges. A próbára bocsátott vagy a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt visszaeső [72. § (6) bek., 89. § (6) bek.] valamint az, akivel szemben a vádemelést elhalasztották, pártfogó felügyelet alatt áll. Kiutasítás mellékbüntetés mellett pártfogó felügyelet elrendelésének nincs helye.

(2) A bíróság az ítéletben rendelkezhet arról, hogy az elítélt feltételes szabadságra bocsátása esetén pártfogó felügyelet alatt áll; a bíróság az ítéletében a külön magatartási szabályokat is meghatározhatja.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott pártfogó felügyelet tartama azonos a feltételes szabadság, a próbaidő és a vádemelés elhalasztásának tartamával, de legfeljebb öt év.

(4) A pártfogó felügyelet alatt álló személy köteles a jogszabályban és határozatban előírt magatartási szabályokat megtartani, a pártfogó felügyelővel rendszeres kapcsolatot tartani, és részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadni.

(5) A bíróság, illetve vádemelés elhalasztása esetén az ügyész határozatában a pártfogó felügyelet céljának elősegítése érdekében külön magatartási szabályként kötelezettségeket és tilalmakat írhat elő. A bíróság, illetve az ügyész elrendelheti, hogy a pártfogolt

- a) a bűncselekmény elkövetésében részt vett, meghatározott személlyel ne tartson kapcsolatot;
- b) a bűncselekmény sértettjétől, illetőleg annak lakásától, munkahelyétől vagy attól a nevelési-oktatási intézménytől, ahová a sértett jár, tartsa távol magát;
- c) meghatározott jellegű nyilvános helyeket ne látogasson;
- d) nyilvános helyen ne fogyasszon szeszes italt;
- e) meghatározott helyen és időközönként, meghatározott szervnél vagy személynél jelentkezék;
- f) vegye fel a kapcsolatot a megyei munkaügyi központtal, vagy az önkormányzatnál közmunkára jelentkezzen be;
- g) meghatározott tanulmányokat folytasson;
- h) – hozzájárulása esetén – meghatározott gyógykezelésnek vagy gyógyító eljárásnak vesse alá magát;

¹⁰⁴ A 77/C. §-t a 2001: CXXI. törvény 15. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁰⁵ A 77/C. § (2) bekezdése a 2006: LI. törvény 267. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰⁶ A 78–81. §-okat az 1989: LIV. törvény 5. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁰⁷ A 82. § a 2005: XCI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

[i]¹⁰⁸ vegyen részt a pártfogó felügyelő által szervezett csoportos foglalkozáson vagy a Pártfogó Felügyelői Szolgálat közösségi foglalkoztatójának programja szerinti más foglalkozáson.]

(6) A bíróság, illetve az ügyész az (5) bekezdésben felsorolt magatartási szabályokon kívül más magatartási szabályokat is előírhat, különös tekintettel a bűncselekmény jellegére, az okozott kárra és az elkövető társadalmi beilleszkedésének esélyeire.

V. Fejezet

A büntetés kiszabása

A büntetés kiszabásának elvei

83. §¹⁰⁹ (1) A büntetést – céljának (37. §) szem előtt tartásával – a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

(2)–(4)¹¹⁰

84. §¹¹¹

A halmazati büntetés

85. § (1) Bűnhalmazat (12. §) esetén egy büntetést kell kiszabni.

(2)¹¹² A főbüntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(3)¹¹³ Ha a törvény a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

85/A. §¹¹⁴ (1) A tárgyalásról lemondás (Be. XXVI. Fejezet) esetén a 85. § (1)–(2) bekezdéseinek rendelkezései irányadók azzal, hogy a főbüntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(2) A tárgyalásról lemondás esetén (Be. XXVI. Fejezet), ha a törvény a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a 87/C. § alapján kiszabható legsúlyosabb büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések együttes tartamát.

86. § (1) Bűnhalmazat esetén a bűnhalmazatban levő bármelyik bűncselekmény miatt alkalmazható mellékbüntetést ki lehet szabni.

(2) A mellékbüntetés halmazati büntetés esetében sem haladhatja meg a törvényben meghatározott legmagasabb mértéket, illetve tartamot.

A büntetés enyhítése

¹⁰⁸ A 82. § (5) bekezdése i) pontjának hatálybalépéséről – a 2005: XCI. törvény 29. § (4) bekezdése alapján – külön törvény rendelkezik.

¹⁰⁹ A 83. § az 1998: LXXXVII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁰ A 83. § (2)–(4) bekezdését a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

¹¹¹ A 84. §-t a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

¹¹² A 85. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 18. §-ával megállapított, s a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában közzétett helyesbítésnek megfelelő szöveg.

¹¹³ A 85. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁴ A 85/A. §-t az 1998: XIX. törvény 607. §-ának (1) bekezdése iktatta be, szövege a 2006: LI. törvény 268. §-ával megállapított szöveg.

87. § (1)¹¹⁵ A büntetési tételnél enyhébb főbüntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a 83. § rendelkezéseire figyelemmel túl szigorú.

(2)¹¹⁶ Az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel legkisebb mértéke

a) tíz évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb öt évi szabadságvesztést;

b) öt évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb két évi szabadságvesztést;

c) két évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egy évi szabadságvesztést;

d) egy évi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést, közérdekű munkát, vagy ha – az elkövető különös méltánylást érdemlő személyi körülményeire figyelemmel – ez is túl szigorú, pénzbüntetést;

e) egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés, ehelyett közérdekű munkát vagy pénzbüntetést lehet kiszabni.

(3)¹¹⁷ Kísérlet és bűnsegély esetében, ha a (2) bekezdés a)–d) pontjai alapján kiszabható büntetés is túl szigorú, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján kell kiszabni.

(4) Ha a törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

(5)¹¹⁸

Büntetés kiszabásának mellőzése

87/A. §¹¹⁹

87/B. §¹²⁰

A büntetés kiszabása tárgyalásról lemondás esetén

87/C. §¹²¹ A tárgyalásról lemondás (Be. XXVI. Fejezet) esetén a szabadságvesztés mértéke

a) az öt évet meghaladó, de nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a három évet,

b) a három évet meghaladó, de öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a két évet,

c) a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a hat hónapot nem haladhatja meg.

Főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetés

88. §¹²² Mellékbüntetés főbüntetés helyett önálló büntetésként akkor alkalmazható, ha a bűncselekmény büntetési tétele háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, és a büntetés célja így is elérhető. Önálló büntetésként csak egy mellékbüntetést lehet kiszabni.

A büntetés végrehajtásának felfüggesztése

¹¹⁵ A 87. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 19. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹¹⁶ A 87. § (2) bekezdése a 2003: II. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁷ A 87. § (3) bekezdése a 2003: II. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

¹¹⁸ A 87. § (5) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 21. §-ának (2) bekezdése iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

¹¹⁹ A 87/A. §-t az 1997: LXXIII. törvény 6. §-a iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti 87/A. § jelölését 87/B. §-ra változtatta. A 87/A. §-t a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

¹²⁰ A 87/B. §-t az 1999: CX. törvény 175. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹²¹ A 87/C. §-t és az előtte levő alcímet az 1998: XIX. törvény 607. §-ának (2) bekezdése iktatta be. A 87/C. § bevezető szövegrésze a 2006: LI. törvény 269. §-ával megállapított szöveg.

¹²² A 88. § első mondata az 1993: XVII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

89. § (1) Az egy évet meg nem haladó szabadságvesztés vagy a pénzbüntetés végrehajtása próbaidőre felfüggeszhető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

(2) Különös méltánylást érdemlő esetben az egy évnél hosszabb, de a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása is felfüggeszhető.

(3)¹²³ A pénzbüntetés próbaideje egy év; a vétség miatt kiszabott szabadságvesztés egy évtől három évig, a büntett miatt kiszabott szabadságvesztés két évtől öt évig terjedő próbaidőre függeszhető fel. A próbaidőt években kell meghatározni, és az a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet.

(4) Ha az elkövetőt többször ítélik azonos nemű, próbaidőre felfüggesztett büntetésre, és még egyik büntetés próbaideje sem telt el, az előző büntetés próbaideje az utóbbi büntetés próbaidejének leteltéig meghosszabbodik.

(5) Ha az elkövetőn olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amely miatt a felfüggesztett büntetés végrehajtását nem lehet elrendelni, a próbaidő a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

(6)¹²⁴ A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha az elkövető visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

90. § A büntetés végrehajtása nem függeszhető fel, ha

a) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaideje alatt követték el,

b)¹²⁵

c)¹²⁶ az elkövető a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

d)–e)¹²⁷

91. § (1) A felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, ha

a) a próbaidő alatt megállapítják, hogy a büntetés végrehajtását a 90. §-ban foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

b)¹²⁸ az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik,

c) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi.

(2)¹²⁹

(3)¹³⁰ A felfüggesztett pénzbüntetést akkor is végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt felfüggesztett szabadságvesztésre, közérdekű munkára vagy végrehajtandó pénzbüntetésre ítélik.

91/A. §¹³¹ A büntetés végrehajtásának kegyelemből történt felfüggesztése esetén a végrehajtás elrendelésére a felfüggesztett büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezést [91. § (1) bek. b) és c) pontja és (3) bek.] megfelelően alkalmazni kell.

Az összbüntetés

92. § (1)¹³² Ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik, és az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el, a jogerősen kiszabott büntetéseket összbüntetésbe kell foglalni.

(2)¹³³

¹²³ A 89. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

¹²⁴ A 89. § (6) bekezdésének utolsó mondatát az 1993: XVII. törvény 21. §-a iktatta a szövegbe.

¹²⁵ A 90. § b) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 24. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

¹²⁶ A 90. § c) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 24. §-a iktatta be, szövege a 2001: CXXI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

¹²⁷ A 90. § d)–e) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 24. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

¹²⁸ A 91. § (1) bekezdésének b) pontja az 1993: XVII. törvény 22. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹²⁹ A 91. § (2) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹³⁰ A 91. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 22. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³¹ A 91/A. §-t az 1998: XXII. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe. Lásd a 31/1997. (V. 16.) AB határozatot.

¹³² A 92. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

(3)¹³⁴ A pénzbüntetés és a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés (50. §, 52. §) összbüntetésbe nem foglalható.

93. §¹³⁵ Az összbüntetés tartamát úgy kell meghatározni, mintha halmazati büntetést szabnának ki. Az összbüntetés tartamának azonban el kell érnie a legsúlyosabb büntetést, de nem érheti el a büntetések együttes tartamát.

94. § (1) Különböző fokozatban végrehajtandó szabadságvesztések összbüntetésbe foglalása esetén az összbüntetést abban a fokozatban kell végrehajtani, amelyik közülük a legszigorúbb. Ha azonban az összbüntetés mértéke három év vagy azt meghaladó tartamú, illetőleg többszörös visszaesőnél két év vagy ezt meghaladó tartamú, az összbüntetés végrehajtási fokozatát ennek figyelembevételével kell meghatározni.

(2) Ha az (1) bekezdés alkalmazásával megállapítandó végrehajtási fokozat az elítélt számára méltánytalan hátrányt jelentene, eggyel enyhébb fokozat állapítható meg.

95. §¹³⁶

96. § (1) Mellékbüntetések nem foglalhatók összbüntetésbe, úgyszintén a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés sem.

(2)¹³⁷ Azonos tartalmú mellékbüntetések közül – a pénzmellékbüntetés kivételével – azt kell végrehajtani, amelyik az elítéltre hátrányosabb. Ez irányadó a főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetésre is.

*A különös és a többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések*¹³⁸

97. §¹³⁹ (1)¹⁴⁰ A különös és a többszörös visszaesővel szemben — amennyiben a törvény másként nem rendelkezik — az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a tizenöt évet. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell a felével emelni.

(2) A büntetés a 87. § (2) bekezdése alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető.

(3)¹⁴¹ Az (1) bekezdésben meghatározott súlyosabb jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha a törvény Különös Része a különös visszaesőként történő elkövetést a bűncselekmény súlyosabban minősülő eseteként rendeli büntetni.

*A bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések*¹⁴²

98. §¹⁴³ (1) Azzal szemben, aki az öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményt bünszervezetben (137. § 8. pont) követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a húsz évet nem haladhatja meg. Halmazati

¹³³ A 92. § (2) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹³⁴ A 92. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 23. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³⁵ A 93. § az 1998: LXXXVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

¹³⁶ A 95. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹³⁷ A 96. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

¹³⁸ A Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

¹³⁹ A 97. § az 1993: XVII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁰ A 97. § (1) bekezdésének utolsó mondata az 1998: LXXXVII. törvény 27. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴¹ A 97. § (3) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 27. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe.

¹⁴² A 98. § alcímét a 2001: CXXI. törvény 17. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁴³ A 98. §-t a 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte, újonnan a 2001: CXXI. törvény 17. §-a iktatta a szövegbe.

büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell alapul venni.

(2)¹⁴⁴

(3) Azzal szemben, aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el, mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4) A bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetésének megállapítása esetén az e törvényben a bűncselekmény bünszövetségben történő elkövetésének esetére megállapított jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

Az előzetes fogvatartás és a házi őrizet beszámítása

99. §¹⁴⁵ (1) A kiszabott szabadságvesztésbe, közérdekű munkába, pénzbüntetésbe, illetőleg pénzmellékbüntetésbe az előzetes fogvatartás és a házi őrizet teljes idejét be kell számítani.

(2) A beszámításnál egy napi előzetes fogvatartás egy napi szabadságvesztésnek, egy napi közérdekű munkának, illetve egy napi tételnek felel meg.

(3) Házi őrizet beszámítása esetén egy napi közérdekű munkának, illetve egy napi tétel pénzbüntetésnek egy nap, egy napi szabadságvesztésnek annak végrehajtási fokozatához igazodva, a bíróság döntésétől függően három naptól öt napig terjedő házi őrizetben töltött idő felel meg.

(4) A (3) bekezdés szerinti beszámítás után fennmaradó házi őrizet tartamát egy napi szabadságvesztésként kell beszámítani.

(5) A pénzmellékbüntetésbe történő beszámításra a 65. § (2) bekezdése szerinti számítás irányadó.

VI. Fejezet

Mentesítés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól

A mentesítés hatálya

100. § (1) A mentesítés folytán az elítélt mentesül azon hátrányos következmények alól, amelyeket az elítéléshez jogszabály fűz.

(2) A mentesített személy büntetlen előéletűnek tekintendő, és nem tartozik számot adni olyan elítéltetésről, amelyre nézve mentesítésben részesült.

(3) Újabb bűncselekmény elkövetése esetén a mentesítés nem terjed ki azokra a hátrányos következményekre, amelyeket e törvény a korábbi elítéléshez fűz.

A mentesítés módja

101. § Az elítélt mentesítésben részesülhet

- a) a törvény erejénél fogva,
- b) bírósági határozat alapján,
- c) kegyelem útján.

A törvényi mentesítés

102. § (1)¹⁴⁶ A törvény erejénél fogva áll be a mentesítés

a) közérdekű munka, pénzbüntetés és főbüntetés helyett alkalmazott mellékbüntetés esetén az ítélet jogerőre emelkedésének napján;

b) felfüggesztett szabadságvesztés esetén a próbaidő leteltének napján;

¹⁴⁴ A 98. § (2) bekezdését a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁴⁵ A 99. § és alcíme a 2003: II. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

¹⁴⁶ A 102. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg.

c) gondatlan vétség miatt kiszabott szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján;

d) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő három év elteltével;

e) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő öt év elteltével;

f) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, öt évet meghaladó, határozott tartamú szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő tíz év elteltével.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontja esetében a mentesítés nem áll be, illetőleg hatályát veszti, ha a büntetés végrehajtását elrendelik. Ilyenkor a mentesítésre a fel nem függesztett büntetés szabályai az irányadók.

(3)¹⁴⁷

A bírósági mentesítés

103. § (1)¹⁴⁸ A bíróság a szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltet, kérelemre, mentesítésben részesítheti, ha erre érdemes, és a szabadságvesztés kiállításától, illetőleg végrehajthatósága megszűnésétől a 102. § (1) bekezdésének *d)*, *e)*, illetve *f)* pontjaiban meghatározott idő fele már eltelt.

(2)¹⁴⁹ Az érdemesség elbírálásánál figyelembe kell venni az elítéltnak a főbüntetés kitöltése óta folytatott életmódját, továbbá azt, hogy – amennyiben erre módja volt – jóvátette-e a cselekményével okozott sérelmet.

104. §¹⁵⁰ (1) A bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

(2) Az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

A mentesítés egységessége

105. § Mellékbüntetés alkalmazása esetén az elítélt a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól mindaddig nem mentesül, illetőleg nem mentesíthető, amíg a mellékbüntetés végrehajtása be nem fejeződött vagy végrehajthatósága meg nem szűnt. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a pénzmellékbüntetésre, ha előzetes bírósági mentesítést mondanak ki, valamint a foglalkozástól, illetőleg a járművezetéstől eltiltásra.

A kegyelmi mentesítés

106. § A köztársasági elnök¹⁵¹ az elítéltet kegyelemből mentesítésben részesítheti akkor is, ha e törvény szerint ennek egyébként nincs helye.

VII. Fejezet

A fiatalokorra vonatkozó rendelkezések

A fiatalok

¹⁴⁷ A 102. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁴⁸ A 103. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 27. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴⁹ A 103. § korábbi (2)–(3) bekezdését hatályon kívül helyezte az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése, az eredeti (4) bekezdés számozását (2) bekezdésre változtatta a törvény 27. §-ának (2) bekezdése.

¹⁵⁰ A 104. § az 1993: XVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵¹ Az 1989: XXXI. törvény 38. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított szöveg.

107. § (1) Fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.

(2) E törvény rendelkezéseit a fiatalkorúakra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Tevékeny megbánás

107/A. §¹⁵² Nem büntethető a fiatalkorú, ha a személy elleni (XII. fejezet I. és III. cím), közlekedési (XIII. fejezet) vagy vagyon elleni (XVIII. fejezet), öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekménnyel okozott kárt a sértettnek közvetítői eljárás keretében megtérítette vagy a bűncselekmény káros következményeit egyéb módon jóvátette.

Büntetés és intézkedés alkalmazása

108. § (1) A fiatalkorúval szemben alkalmazott büntetés vagy intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjék, és a társadalom hasznos tagjává válják.

(2) Büntetést akkor kell kiszabni, ha intézkedés alkalmazása nem célravezető.

(3)¹⁵³ Szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazni vagy büntetést kiszabni csak akkor lehet, ha az intézkedés vagy a büntetés célja más módon nem érhető el.

Büntetések és intézkedések

109. § (1)¹⁵⁴

(2) Fiatalkorúval szemben intézkedésként javítóintézeti nevelés is alkalmazható.

A szabadságvesztés

110. § (1)¹⁵⁵ A fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés legrövidebb tartama bármely bűncselekmény esetén egy hónap.

(2) A bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét betöltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama

a)¹⁵⁶ életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény esetén tizenöt év;

b) tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén tíz év.

(3)¹⁵⁷ Az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét be nem töltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama tíz év.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén kívül a fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama öt év akkor, ha a bűncselekmény öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A büntethetőség elévülése határidejének számításánál és a visszaesőkre vonatkozó rendelkezések szempontjából a (2)–(4) bekezdésekben meghatározott időtartam az irányadó.

111. § (1) A fiatalkorú szabadságvesztését a fiatalkorúak büntetésvégrehajtási intézetében kell végrehajtani.

(2) A fiatalkorúak börtönében kell végrehajtani a szabadságvesztést, ha

a) a fiatalkorút büntett miatt kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélik,

¹⁵² A 107/A. §-t és alcímét a 2006: LI. törvény 270. §-a iktatta be.

¹⁵³ A 108. § (3) bekezdését az 1995: XLI. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁵⁴ A 109. § (1) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁵⁵ A 110. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

¹⁵⁶ A 110. § (2) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 30. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁵⁷ A 110. § (3) bekezdése az 1993: XVII. törvény 30. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg.

b) az egyévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt fiatalkorú visszaeső vagy szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően szándékos bűncselekmény miatt javítóintézeti nevelésre ítélték.

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a szabadságvesztést a fiatalkorúak fogházában kell végrehajtani.

(4) Ha az elítélt a szabadságvesztés megkezdésekor huszonegyedik életévét betöltötte vagy a végrehajtás alatt tölti be, a bíróság a 42–44. §-ok alapján határozza meg a szabadságvesztés végrehajtásának fokozatát.

Feltételes szabadságra bocsátás

112. § (1)¹⁵⁸ A fiatalkorú a szabadságvesztésből akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha
a) a fiatalkorúak börtönében végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,
b) a fiatalkorúak fogházában végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét kitöltötte.

(2)¹⁵⁹

A közérdekű munka

113. §¹⁶⁰ Fiatalkorúval szemben közérdekű munkát akkor lehet kiszabni, ha az ítélet meghozatalakor tizennyolcadik életévét betöltötte.

A pénzbüntetés

114. § (1) Fiatalkorúra pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha önálló keresete (jövedelme) vagy megfelelő vagyona van.

(2) A pénzbüntetést és a pénzmellékbüntetést behajthatatlansága esetén kell szabadságvesztésre átváltoztatni.

A közügyektől eltiltás

115. § Fiatalkorút csak egy évet meghaladó szabadságvesztés kiszabása esetén lehet a közügyektől eltiltani.

A kitiltás

116. § A megfelelő családi környezetben élő fiatalkorú nem tiltható ki abból a helységről, amelyben családjá él.

A próbára bocsátás

117. § (1) Fiatalkorúval szemben próbára bocsátásnak bármely bűncselekmény esetén helye van.

(2)¹⁶¹ A próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet; a tartamot években és hónapokban kell meghatározni.

¹⁵⁸ A 112. § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta az 1999: CXX. törvény 5. §-a.

¹⁵⁹ A 112. § (2) bekezdését az 1999: CXX. törvény 5. §-a iktatta a szövegbe, is egyidejűleg a § eredeti szövegét (1) bekezdésre változtatta. A (2) bekezdést a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁶⁰ A 113. §-t a 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte. A 113. §-t és az előtte lévő alcímet újonnan az 1997: LXXIII. törvény 8. §-a iktatta a szövegbe.

(3) A bíróság a 73. § (2) bekezdés esetén javítóintézeti nevelést rendel el vagy büntetést szab ki.

A javítóintézeti nevelés

118. § (1) Javítóintézeti nevelést a bíróság akkor rendel el, ha a fiatalkorú eredményes nevelése érdekében intézeti elhelyezése szükséges.

(2)¹⁶² A javítóintézeti nevelés tartama egy évtől három évig terjedhet.

(3) A bíróság azt, aki a javítóintézetben legalább egy évet eltöltött, ideiglenesen elbocsátja az intézetből, ha a kiszabott javítóintézeti nevelés felét már letöltötte és alaposan feltehető, hogy az intézkedés célja további javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető. Az ideiglenes elbocsátás tartama azonos a javítóintézeti nevelés hátralevő részével, de legalább egy év.

(4) A bíróság az ideiglenes elbocsátást megszünteti, ha a fiatalkorút az ideiglenes elbocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélik vagy javítóintézeti nevelését rendelik el. Ha a fiatalkorúval szemben a bíróság más büntetést szab ki vagy intézkedést alkalmaz, illetve a fiatalkorú a pártfogó felügyelet szabályait megszegi, a bíróság az ideiglenes elbocsátást megszüntetheti.

(5)¹⁶³ Az ideiglenes elbocsátás megszüntetése esetén az ideiglenes elbocsátáson töltött idő a javítóintézeti nevelésbe nem számítható be.

(6) Azt, aki a tizenkilencedik életévét betöltötte, a javítóintézetből el kell bocsátani.

[Kényszergyógyítás¹⁶⁴

118/A. § A fiatalkorú kényszergyógyításának (75. §) akkor is helye van, ha a bíróság a javítóintézeti nevelést rendeli el.]

A pártfogó felügyelet

119. §¹⁶⁵ A felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, a próbára bocsátott, a feltételes szabadságra bocsátott, a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátott és az a fiatalkorú, akivel szemben a vádemelést elhalasztották, pártfogó felügyelet alatt áll.

Halmazati és összbüntetés

120. § (1) A halmazati és az összbüntetés a 110. § (2) bekezdésének *a)* pontja esetén nem haladhatja meg a húszévi, *b)* pontja és a (3) bekezdés esetén a tizenöt évi, a (4) bekezdés esetén a hét év és hat hónapi szabadságvesztést.

(2)¹⁶⁶ Javítóintézeti nevelés és szabadságvesztés találkozása esetén összbüntetésként a szabadságvesztést kell végrehajtani. Ennek tartamát a bíróság legfeljebb egy évvel meghosszabbíthatja, ha erre a 108. §-ban meghatározott cél elérése érdekében szükség van. A meghosszabbítás tartama azonban a javítóintézeti nevelés hátralevő részét nem érheti el.

(3)¹⁶⁷

Egységes intézkedés

120/A. §¹⁶⁸ (1) Ha a bíróság a fiatalkorúval szemben több olyan javítóintézeti nevelést rendelt el, amelyeket az egységes intézkedés elrendelésekor még nem hajtottak végre, vagy amelyeket

¹⁶¹ A 117. § (2) bekezdése az 1995: XLI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶² A 118. § (2)–(4) bekezdése az 1995: XLI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶³ A 118. § (5)–(6) bekezdését az 1995: XLI. törvény 3. §-a iktatta be.

¹⁶⁴ A 118/A. §-t és címét az 1987: III. törvény (Tv.) 17. §-a iktatta a szövegbe. A rendelkezés hatálybalépéséről – a Tv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján – külön jogszabály fog rendelkezni.

¹⁶⁵ A 119. § az 1995: XLI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶⁶ A 120. § (2) bekezdése az 1995: XLI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶⁷ A 120. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

folyamatosan hajtanak végre, a bíróság a fiatalkorúval szemben egységes intézkedésként javítóintézetit nevelést rendel el.

(2)¹⁶⁹ Az egységes intézkedésként elrendelt javítóintézetit nevelés tartamát úgy kell megállapítani, hogy az ne legyen rövidebb a leghosszabb tartamú javítóintézetit nevelésnél, de ne érje el az elrendelt javítóintézetit nevelések együttes tartamát. A javítóintézetit nevelés tartama ilyenkor sem haladhatja meg a három évet.

Az előzetes fogva tartás beszámítása

120/B. §¹⁷⁰ (1) Az elrendelt javítóintézetit nevelésbe az előzetes fogvatartás teljes idejét be kell számítani.

(2) A beszámításnál egynapi előzetes fogva tartás egynapi javítóintézetit nevelésnek felel meg.

Mentesítés a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól

121. § (1) A fiatalkorú elítélt a törvény erejénél fogva mentesül

a) az ítélet jogerőre emelkedésének napján, ha a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik,

b)¹⁷¹ a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meg nem haladó szabadságvesztésre ítélték;

c) a büntetés kitöltésének vagy végrehajthatósága megszűnésének napjától számított három év elteltével, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb végrehajtható szabadságvesztésre ítélték.

(2)¹⁷² A szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó szabadságvesztés kitöltése után a bíróság a fiatalkorút, kérelemre, mentesítésben részesíti, amennyiben erre érdemes.

(3) A fiatalkorú mentesítését nem akadályozza az, hogy a pénzmellékbüntetés végrehajtása nem fejeződött be, vagy végrehajthatósága nem szűnt meg.

VIII. Fejezet

A katonákra vonatkozó rendelkezések

Az elkövetők

122. § (1)¹⁷³ E törvény alkalmazásában katona a Magyar Honvédség tényleges állományú, a Határőrség hivatásos és szerződéses állományú tagja, valamint a Rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.

(2) E törvény rendelkezéseit a katonákra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3)¹⁷⁴

(4) Katonai bűncselekményt tettesként csak katona követhet el.

Más állam katonája ellen elkövetett bűncselekmény

¹⁶⁸ A 120/A. §-t és az azt megelőző alcímet az 1995: XLI. törvény 6. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁶⁹ A 120/A. § (2) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 29. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁰ A 120/B. §-t az 1995: XLI. törvény 7. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁷¹ A 121. § (1) bekezdésének b) és c) pontja az 1993: XVII. törvény 31. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷² A 121. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 31. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁷³ A 122. § (1) bekezdése a 2004: CXXXI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁴ A 122. § (3) bekezdését a 2004: CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

122/A. §¹⁷⁵ (1) A XX. Fejezet rendelkezései szerint büntetendő az a katona, aki az ott meghatározott bűncselekményt

a)¹⁷⁶ a szövetséges fegyveres erő katonájával szemben, vagy

b)¹⁷⁷ az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében, illetőleg egyéb külföldi szolgálat során más állam katonájával szemben szolgálati feladat közös ellátása alatt követi el.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a szövetséges fegyveres erő katonája a szövetséges fegyveres erő állama rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja, b) pontjának alkalmazásában más állam katonája a más állam rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja is.

122/B. §¹⁷⁸ A XX. fejezet szerint büntetendő az a katona is, aki az ott meghatározott bűncselekményt a szövetséges fegyveres erőiben teljesített szolgálata során, illetve az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében követi el.

A büntethetőséget kizáró okok

123. § (1) Nem büntethető a katona a parancsra végrehajtott cselekményért, kivéve, ha tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el.

(2) A parancsra elkövetett bűncselekményért a parancsot adó tettesként felel.

(3)¹⁷⁹

A büntethetőséget megszüntető ok

124. §¹⁸⁰ A 73. § (2) bekezdésének esetét kivéve nem büntethető katonai vétség miatt az elkövető, ha a tettes szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt.

Bűncselekmény elbírálása fegyelmi jogkörben

125. §¹⁸¹

A halálbüntetés alkalmazása

126. §¹⁸²

A szabadságvesztés végrehajtása katonai fogdában

127. §¹⁸³ (1)¹⁸⁴ Ha az elítélt a szolgálatban megtartható, katonai fogdában kell végrehajtani a katonára kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztést a 44. §-ban meghatározott esetben.

¹⁷⁵ A 122/A–122/B. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 30. §-a iktatta a szövegbe.

¹⁷⁶ A 122/A. § (1) bekezdésének a) pontja a 2004: CXXXI. törvény 29. § a) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁷⁷ A 122/A. § (1) bekezdésének b) pontja a 2004: CXXXI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁸ A 122/B. § a 2004: CXXXI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

¹⁷⁹ A 123. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸⁰ A 124. § az 1998: LXXXVII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸¹ A 125. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸² A 125. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸³ A 127. § és az azt megelőző alcím az 1993: XVII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸⁴ A 127. § (1) bekezdése a 2004: CXXXI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg.

(2) Ha az elítélt szolgálati viszonya megszűnt, a büntetést, illetőleg annak hátralevő részét fogházban kell végrehajtani.

Összbüntetés

128. § Az összbüntetésként kiszabott szabadságvesztés végrehajtására a 127. § irányadó.

A közérdekű munka alkalmazásának kizárása

129. §¹⁸⁵ Katonával szemben, szolgálati viszonyának fennállása alatt, közérdekű munka nem alkalmazható.

A katonai mellékbüntetések

130. § (1) Katonával szemben – ha a közügyektől nem tiltják el – a következő mellékbüntetések is alkalmazhatók:

- a) lefokozás,
- b) a szolgálati viszony megszüntetése,
- c) rendfokozatban visszavetés,
- d) a várakozási idő meghosszabbítása.

(2) Az (1) bekezdés a)–b) pontjában felsorolt mellékbüntetések önállóan, főbüntetés helyett is alkalmazhatók.

A lefokozás

131. § (1) A lefokozással a katona elveszti a rendfokozatát.

(2) Lefokozást akkor kell alkalmazni, ha az elkövető a rendfokozatra méltatlanná vált.

A szolgálati viszony megszüntetése

132. §¹⁸⁶ A szolgálati viszony megszüntetésének akkor van helye, ha az elkövető a szolgálatra méltatlanná vált.

A rendfokozatban visszavetés

133. § (1) Rendfokozatban visszavetés esetén a katona eggyel alacsonyabb rendfokozatba kerül annál, amelyet a bűncselekmény elbírálása idején visel.

(2) A rendfokozatban visszavétést akkor kell alkalmazni, ha a bűncselekmény a rendfokozat tekintélyének sérelmével jár, de lefokozásra nincs szükség.

(3) A rendfokozatban visszavetéssel egyidejűleg az alacsonyabb rendfokozatban eltöltendő időt egy évtől két évig terjedő tartamban kell meghatározni.

A várakozási idő meghosszabbítása

¹⁸⁵ A 129. § és alcíme az 1993: XVII. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸⁶ A 132. § a 2004: CXXXI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

134. § (1) A várakozási idő meghosszabbítása esetén a katonának a soron következő rendfokozatba előlépésre előírt várakozási ideje meghosszabbodik. A meghosszabbítást években kell meghatározni; tartama nem haladhatja meg a rendfokozatra előírt várakozási idő felét.

(2) A várakozási időt akkor kell meghosszabítani, ha a katonának az előléptetést hosszabb várakozási idő eltöltésével kell kiérdemelnie.

A próbára bocsátás

135. §¹⁸⁷

Mentesítés a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól

136. § (1)¹⁸⁸ A bíróság az elítéltet a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól előzetes mentesítésben részesítheti, ha a szabadságvesztést katonai fogdában rendeli végrehajtani. Ez a mentesítés a büntetés kiállításának, illetve végrehajthatósága megszűnésének napján áll be.

(2) Katonai mellékbüntetés alkalmazása az elítélt mentesítését nem akadályozza.

IX. Fejezet

Értelmező rendelkezések

137. § E törvény alkalmazásában

1.¹⁸⁹ hivatalos személy:

a) az országgyűlési képviselő;

b) a köztársasági elnök;

c) a miniszterelnök;

d) a Kormány tagja, a politikai államtitkár;

e) az alkotmánybíró, a bíró, az ügyész;

f)¹⁹⁰ az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és általános helyettese, valamint a külön biztosok;

g) a helyi önkormányzati testületek tagja;

h)¹⁹¹ a közjegyző és a közjegyzőhelyettes;

i)¹⁹² az önálló bírósági végrehajtó és az önálló bírósági végrehajtó-helyettes;

j) alkotmánybíróságnál, bíróságnál ügyészségnél, államigazgatási szervnél, önkormányzati igazgatási szervnél, az Állami Számvevőszéknél, a Köztársaság Elnökének Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozik;

k) jogszabály alapján közhatalmi, államigazgatási feladatokkal megbízott szervnél, testületnél az a személy, aki közhatalmi, államigazgatási feladatot lát el,

2.¹⁹³ közfeladatot ellátó személy:

a) a postai szolgáltató végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazottja, a közforgalmú tömegközlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó személy, továbbá a közúti személyszállítási szolgáltatást végző más személy,

b)¹⁹⁴ a Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája,

¹⁸⁷ A 135. §-t a 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

¹⁸⁸ A 136. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

¹⁸⁹ A 137. § 1. pontja az 1993: XVII. törvény 34. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹⁰ A 137. § 1. pontjának f) alpontja az 1997: XXXIV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

¹⁹¹ A 137. § 1. pontjának h) alpontja a 2000: CXXV. törvény 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹² A 137. § 1. pontjának i) pontját az 1994: LIII. törvény 310. §-ának (1) bekezdése iktatta be, mely egyidejűleg a korábbi i)-j) pontokat j)-k) pontra változtatta. Az i) pont újonnan a 2000: CXXV. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹³ A 137. § 2. pontját az 1998: LXXXVII. törvény 34. §-a iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti 2–15. pont számozását 3–16. pontra változtatta.

- c) a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,
- d) a mentőszolgálat tagja,
- e)¹⁹⁵ a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő vagy a jogi képviselő, a szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó,
- f) az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetben az egészségügyi dolgozó, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy,
- g)¹⁹⁶ a közoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, illetőleg a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, valamint a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára, tudományos kutatója,
- h) az állami, önkormányzati, önkéntes és létesítményi tűzoltóság tűzoltói feladatot ellátó tagja,
- i)¹⁹⁷ a rendőrségről szóló törvényben meghatározott körben a lakosság élet- és vagyonvédelmének biztosítása érdekében létesült társadalmi önvédelmi szervezet tagja, a közbiztonság javítására irányuló tevékenysége közben,
- j)¹⁹⁸ a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett egyház lelkésze,
- k)¹⁹⁹ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenysége gyakorlása során,
- 3.²⁰⁰ külföldi hivatalos személy:
- a)²⁰¹ a külföldi államban jogalkotási, igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó személy,
- b) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezetnél szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szervezet rendeltetészerű működéséhez tartozik,
- c) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezet közgyűlésébe, testületébe megválasztott személy,
- d) a Magyar Köztársaság területén, illetőleg állampolgárai felett joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság tagja, a nemzetközi bíróságnál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a bíróság rendeltetészerű működéséhez tartozik,
- 4.²⁰² a) fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál; a fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával fenyegetve követik el,
- b) felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál,
- 5.²⁰³ kár: a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés; vagyoni hátrány: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny,
6. hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbe fogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, az élettárs és a jegyes, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa,
- 7.²⁰⁴ bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérik, de nem jön létre bűnszervezet,
- 8.²⁰⁵ bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése,

¹⁹⁴ A 137. § 2. pontjának b) alpontja a 2004: CXXXI. törvény 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹⁵ A 137. § 2. pontjának e) alpontja a 2005: XCI. törvény 3. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹⁶ A 137. § 2. pontjának g) alpontja a 2005: XCI. törvény 3. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁹⁷ A 137. § 2. pontjának i) alpontját az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe.

¹⁹⁸ A 137. § 2. pontjának j) alpontját a 2001: CXXI. törvény 19. § (1) bekezdése iktatta a szövegbe.

¹⁹⁹ A 137. § 2. pontjának k) pontját a 2003: II. törvény 9. §-a iktatta a szövegbe.

²⁰⁰ A 137. § 3. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰¹ A 137. § 3. pontjának a) pontja a 2003: CXXX. törvény 68. §-ával megállapított szöveg.

²⁰² A 137. § 4. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰³ A 137. § 5. pontja az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰⁴ A 137. § 7. pontja a 2001: CXXI. törvény 19. § (4) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰⁵ A 8. – eredetileg 7. – pontot az 1997: LXXIII. törvény 9. §-a iktatta a szövegbe, s az addigi 7–14. pont jelölését 8–15. pontra változtatva, a 8. pont a 2001: CXXI. törvény 19. § (5) bekezdésével megállapított szöveg.

9.²⁰⁶ üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik,

10.²⁰⁷ háború:

a) rendkívüli állapot, valamint az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények miatt elrendelt szükségállapot [Alkotmány 19. § (3) bek. g) és h) pontja, valamint i) pontjának első és második fordulata],

b) a XI. fejezet II. címében, illetve a XX. fejezetben meghatározott bűncselekmények esetében a Magyar Honvédség külföldi alkalmazása is [Alkotmány 19. § (3) bek. j) pontja],

11. termék: az ipari és a mezőgazdasági termék (termény), akár nyersanyag, akár félgyártmány vagy készáru: a termékkel egy tekintet alá esik az élő állat, valamint a termelőeszköz akkor is, ha ingatlan,

12. nagy nyilvánosságon a bűncselekménynek a sajtó, egyéb tömegtájékoztatási eszköz, sokszorosítás, illetőleg elektronikusan rögzített információ távközlő hálózaton való közzététele útján történő elkövetését is érteni kell,

13. csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt,

14.²⁰⁸ visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el,

15. különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el,

16. többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatóságának megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekménye elkövetéséig három év nem telt el,

17.²⁰⁹ gazdálkodó szervezet: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. §-ának c) pontjában felsorolt gazdálkodó szervezet, valamint az a szervezet, amelynek gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira a Ptk. szerint a gazdálkodó szervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni,

18.²¹⁰ szövetséges fegyveres erő: a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges államok fegyveres erői, valamint az e szerződés alapján létrehozott közös katonai szervezetek,

19.²¹¹ külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységen, békefenntartáson, humanitárius műveleten a honvédelemről szóló törvényben meghatározott tevékenységet kell érteni.

138. § E törvény alkalmazásában, eltérő rendelkezés hiányában fenyegetés: súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

138/A. §²¹² E törvény alkalmazásában az érték, a kár, a vagyoni hátrány, a mérték összege, illetőleg adóbevétel csökkenésének összege

a) kisebb, ha tízezer forintot meghalad, de kétszázezer forintot nem halad meg,

b) nagyobb, ha kétszázezer forintot meghalad, de kétmillió forintot nem halad meg,

c) jelentős, ha kétmillió forintot meghalad, de ötvenmillió forintot nem halad meg,

d) különösen nagy, ha ötvenmillió forintot meghalad, de ötszázmillió forintot nem halad meg,

e) különösen jelentős, ha ötszázmillió forintot meghalad.

138/B. §²¹³

²⁰⁶ A 137. § 9. és 12. pontja az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰⁷ A 137. § 10. pontja a 2004: CXXXI. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰⁸ A 137. § 14. és 16. pontja az 1998: LXXXVII. törvény 34. § és 36. §-ával megállapított szöveg.

²⁰⁹ A 137. § 17. pontját az 1999: CXX. törvény 6. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe.

²¹⁰ A 137. § 18. pontját a 2004: CXXXI. törvény 6. § (3) bekezdése iktatta be.

²¹¹ A 137. § 19. pontját a 2004: CXXXI. törvény 6. § (3) bekezdése iktatta be.

²¹² A 138/A. §-t az 1997: LXIII. törvény 10. §-a iktatta be, szövege az 1999: CXX. törvény 7. §-ával megállapított és a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

KÜLÖNÖS RÉSZ

X. Fejezet

Az állam elleni bűncselekmények

Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása

139. §²¹⁴ (1) Aki olyan cselekményt követ el, amely közvetlenül arra irányul, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve — különösen fegyveres erő igénybevételével — megváltoztassa, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntethető az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása miatt, akinek önkéntes elállása következtében a bűncselekmény folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

Az alkotmányos rend elleni szervezkedés

139/A. §²¹⁵ (1) Aki olyan szervezetet hoz létre, vagy vezet, amelynek az a célja, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve megváltoztassa, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig; aki ilyen szervezetben részt vesz, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az alkotmányos rend elleni szervezkedés miatt, akinek önkéntes elállása következtében a szervezkedés folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

Lázadás

140. §²¹⁶ (1) Aki olyan tömegzavargásban vesz részt, amelynek közvetlen célja, hogy

- a) az Országgyűlést,
- b) a köztársasági elnököt
- c) a Legfelsőbb Bíróságot,
- d) a Kormányt

alkotmányos jogköre gyakorlásában erőszakkal vagy ezzel fenyegetve akadályozza, vagy intézkedésre kényszerítse, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő; a tömegzavargás szervezője vagy vezetője öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki lázadásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntetendő lázadás miatt az a résztvevő, aki a tömegzavargást önként vagy a hatóság felhívására az erőszakos cselekmények megkezdése előtt elhagyja.

Kártevés

141. §²¹⁷

²¹³ A 138/B. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 37. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

²¹⁴ A 139. § és az előtte lévő cím az 1989: XXV. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁵ A 139/A. §-t és címét az 1989: XXV. törvény 4. §-a iktatta be.

²¹⁶ A 140. § az 1989: XXV. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁷ A 141. §-t az 1989: XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Rombolás

142. §²¹⁸ (1) Aki a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjének megzavarása céljából közművet, termelő-, közforgalmi vagy hírközlő üzemet vagy annak berendezését, középületet vagy építményt, termékkészletet, hadianyagot vagy rendeltetésénél fogva hasonlóan fontos más vagyontárgyat megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy megrongál, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a rombolás különösen súlyos hátránnyal jár.

(3) Aki rombolásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Merénylet

143. §²¹⁹

Hazaárulás

144. § (1)²²⁰ Az a magyar állampolgár, aki abból a célból, hogy a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét sértse, külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²²¹ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a hazaárulást

a) súlyos hátrányt okozva,

b) állami szolgálat vagy hivatalos megbízatás felhasználásával,

c) háború idején

d)²²² külföldi fegyveres erőnek behívásával vagy igénybevitelével, követik el.

(3) Aki hazaárulásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hűtlenség

145. §²²³ Az a magyar állampolgár, aki állami szolgálatával vagy hivatalos megbízatásával visszaélve külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, és ezzel a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét veszélyezteti, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az ellenség támogatása

²¹⁸ A 142. § az 1989: XXV. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

²¹⁹ A 143. §-t az 1989: XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²²⁰ A 144. § (1) bekezdése az 1989: XXV. törvény 7. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²²¹ A 144. § (2) bekezdés bevezető részéből a halálbüntetésre utalást az 1989: XVI. törvény 1. §-a hatályon kívül helyezte.

²²² A 144. § (2) bekezdését d) ponttal egészítette ki az 1989: XXV. törvény 7. § (2) bekezdése.

²²³ A 145. § az 1989: XXV. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

146. § (1)²²⁴ Aki háború idején a Magyar Köztársaság katonai erejének gyengítése céljából az ellenséggel érintkezésbe bocsátkozik, annak segítséget nyújt vagy a saját, illetőleg a szövetséges fegyveres erőnek hátrányt okoz, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az ellenség támogatására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kémkedés

147. §²²⁵ (1) Aki idegen hatalom vagy idegen szervezet részére a Magyar Köztársaság ellen hírszerző tevékenységet végez, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott kémkedést államtitok kiszolgáltatásával követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki kémkedésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető a hírszerző tevékenységre ajánlközás vagy vállalkozás miatt, aki — mielőtt egyéb hírszerző tevékenységet fejtett volna ki — az ajánlközását vagy vállalkozását a hatóságnak bejelenti, és a külföldi kapcsolatát teljesen feltárja.

A szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés

148. §²²⁶ A 147. § szerint büntetendő, aki a kémkedést a Magyar Köztársaság vagy a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges állam területén, szövetséges fegyveres erő ellen követi el.

149. §²²⁷

Feljelentés elmulasztása

150. §²²⁸ (1)²²⁹ Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, az alkotmányos rend elleni szervezkedés, lázadás, rombolás, hazaárulás, hűtlenség, ellenség támogatása, kémkedés készül, vagy még le nem lepezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről a hatóságnak, mielőtt teheti, nem tesz jelentést, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekmény feljelentésének elmulasztásáért az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Más szocialista állam elleni bűncselekmények

151. §²³⁰

²²⁴ A 146. § (1) bekezdéséből a halálbüntetésre utalást az 1989: XVI. törvény 1. §-a hatályon kívül helyezte.

²²⁵ A 147. § az 1993: XVII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

²²⁶ A 148. § és az előtte lévő alcím az 1999: CXX. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. A 148. § a 2004: CXXXI. törvény 29. § a) pontja szerint módosított szöveg.

²²⁷ A 149. §-t az 1989: XXV. törvény 17. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²²⁸ A 150. § az 1989: XXV. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

²²⁹ A 150. § (1) bekezdésében az „illetve államtitok vagy szolgálati titok kiszolgáltatása” szövegrészt az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

²³⁰ A 151. §-t az 1989: XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Mellékbüntetések

152. §²³¹ Az e fejezetben meghatározott bűncselekmények esetében mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

XI. Fejezet

Az emberiség elleni bűncselekmények

I. Cím

A béke elleni bűncselekmények

Háborús uszítás

153. § (1) Aki háborúra uszít, vagy egyébként háborús hírverést folytat, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt nagy nyilvánosság előtt követik el.

(3) Aki háborús uszításra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tiltott toborzás²³²

154. §²³³ (1) Aki a Magyar Köztársaság területén idegen fegyveres szervezetbe – szövetséges fegyveres erőn kívül – katonai szolgálatra, katonai érdekű egyéb szolgálatra toboroz, vagy ilyen szolgálatra vállalkozókat közvetít, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a magyar állampolgár, aki – szövetséges fegyveres erőn kívül – nemzetközi vagy nem nemzetközi fegyveres összeütközésben részt vevő idegen fegyveres szervezetbe önként belép, erre ajánlkozik, vagy ilyen fegyveres szervezetben kiképzésen vesz részt.

Népirtás

155. § (1)²³⁴ Aki valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges kiirtása céljából

a) a csoport tagjait megöli,

b) a csoport tagjainak, a csoporthoz tartozása miatt súlyos testi vagy lelki sérelmet okoz,

c) a csoportot olyan életfeltételek közé kényszeríti, amelyek azt vagy annak egyes tagjait pusztulással fenyegetik,

d) olyan intézkedést tesz, amelynek célja a csoporton belül a születések meggátolása,

e) a csoporthoz tartozó gyermekeket más csoportba elhurcolja,

büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki népirtásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²³¹ A 152. §-ból a „vagyonelkobzás” szövegrészt az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

²³² A 154. § előtti cím az 1999: CXX. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

²³³ A 154. § a 2004: CXXXI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

²³⁴ A 155. § (1) bekezdése az 1996: XVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

*Nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport
elleni bűncselekmény*

156. §²³⁵

Apartheid

157. §²³⁶ (1) Aki az emberek valamely faji csoportja által az emberek egy másik faji csoportja feletti uralom megszerzése és fenntartása, illetőleg a másik faji csoport rendszeres elnyomása céljából

a) valamely faji csoport vagy csoportok tagjait megöli,

b) valamely faji csoportot vagy csoportokat olyan életkörülmények közé kényszerít, amelyekkel a csoport, illetőleg a csoportok teljes vagy részbeni fizikai megsemmisítésére törekszik, bűntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki egyéb apartheid bűncselekményt követ el, bűntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben írt apartheid bűncselekmény súlyos következményekre vezetett.

(4) A (2) és (3) bekezdés alkalmazásában apartheid bűncselekményen az 1976. évi 27. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az apartheid bűncselekmények leküzdéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésén, 1973. november 30-án elfogadott nemzetközi egyezmény II. Cikkének a)/(ii), a)/(iii), c), d), e) és f) pontjában meghatározott apartheid bűncselekményeket kell érteni.

II. Cím

A háborús bűncselekmények

Polgári lakosság elleni erőszak

158. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben erőszakot alkalmaz, embertelen bánásmódot tanúsít vagy hatalmával más módon súlyosan visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²³⁷ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.

(3) E § alkalmazásában embertelen bánásmód különösen

a) a megszálló hatalom polgári lakosságának a megszállt területre telepítése vagy a megszállt terület lakosságának áttelepítése,

b) a polgári lakosság és a hadifoglyok megfosztása attól a joguktól, hogy szabályos és pártatlan eljárásban ítéelkezzenek felettük,

c) a hadifoglyok vagy polgári személyek hazaszállításának indokolatlan halogatása.

Háborús fosztogatás

159. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen a polgári javakat fosztogatja, illetve a lakosságot szolgáltatás kikényszerítésével vagy más módon súlyosan megkárosítja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt fegyveresen vagy csoportosan követik el.

²³⁵ A 156. §-t az 1996: XVII. törvény 8. §-a hatályon kívül helyezte.

²³⁶ A 157. § és alcíme az 1996: XVII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

²³⁷ A 158. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

Bűnös hadviselés

160. §²³⁸ Az a katonai parancsnok, aki a hadviselés nemzetközi jogi szabályainak megsértésével
a)²³⁹ olyan hadműveletet folytat, amely súlyos kárt okoz a polgári lakosság életében, egészségében vagy javaiban, a veszélyes erőket tartalmazó létesítményekben,
b) védelem nélküli helység vagy fegyvermentes övezet ellen indít támadást,
büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása

160/A. §²⁴⁰ (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen az ellenséggel, polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert vagy harci eszközt alkalmaz, vagy alkalmaztat, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazására irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni

a) az 1955. évi 20. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a fojtó, mérges és egyéb hasonló gázok, valamint a bakteriológiai eszközök hadviselési célokra történő használatának eltiltására vonatkozóan Genfben, az 1925. évi június hó 17. napján kelt jegyzőkönyvben említett fojtó, mérges és egyéb hasonló gázokat, a bakteriológiai harci eszközöket,

b) az 1984. évi 2. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a mértéktelen sérülést okozóknak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról szóló, Genfben, az 1985. évi október hó 15. napján kelt egyezményhez csatolt

1. I. Jegyzőkönyvben meghatározott röntgensugárral ki nem mutatható repesszel sérülést okozó fegyvert,

2. az 1997. évi CXXXIII. törvénnyel kihirdetett II. Módosított Jegyzőkönyv 2. Cikkének 1–5. pontjában meghatározott aknát, távtelepítésű aknát, gyalogság elleni aknát, meglepő aknát és más eszközt,

3. III. Jegyzőkönyv 1. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyújtófegyvert,

4. IV. Kiegészítő Jegyzőkönyv I. Cikkében meghatározott vakító lézerfegyvert,

c) az 1997. évi CIV. törvénnyel kihirdetett, a vegyifegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló, Párizsban, 1993. január 13-án aláírt egyezmény II. Cikkének 1. és 7. pontjában meghatározott vegyifegyvert vagy vegyi kényszerítő eszközt,

d) az 1998. évi X. törvénnyel kihirdetett Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről szóló, Oslóban, 1997. szeptember 18-án elfogadott egyezmény 2. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyalogsági aknát.

Kulturális javak nemzetközi védelmének megsértése

160/B. §²⁴¹ (1) Aki háború idején nemzetközi szerződés által védett kulturális javakat

a) megtámad,

b) katonai célra igénybe vesz vagy felhasznál,

c) eltulajdonít vagy fosztogat,

²³⁸ A 160. §-ból a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

²³⁹ A 160. § a) pontja a 2006: XXIX. törvény 4. § (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

²⁴⁰ A 160/A. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 38. §-a iktatta a szövegbe.

²⁴¹ A 160/B. §-t és az azt megelőző alcímet a 2006: XXIX. törvény 3. §-a iktatta be.

d) megrongál vagy megsemmisít, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a nemzetközi szerződés által védett kulturális javak közvetlen környékét katonai célra igénybe veszi, vagy felhasználja.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt nemzetközi szerződés szerinti különleges vagy kiemelt védelem alatt álló kulturális javakra követik el.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki a nemzetközi szerződés szerinti különleges vagy kiemelt védelem alatt álló kulturális javak közvetlen környékét katonai célra igénybe veszi, vagy felhasználja.

(5) Az (1)–(4) bekezdések alkalmazásában

1. kulturális javak: az 1957. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. május 14-én kelt nemzetközi egyezmény 1. Cikkében meghatározott kulturális javak,

2. különleges védelem alatt álló kulturális javak: az 1. pontban említett egyezmény 8. Cikkében meghatározott kulturális javak,

3. kiemelt védelem alatt álló kulturális javak: az 1. pontban említett egyezmény Második Kiegészítő Jegyzőkönyvének 10. Cikkében meghatározott kulturális javak.

Harctéri fosztogatás

161. § Aki a harctéren az elesetteket, sebesülteket vagy betegeket fosztogatja, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Fegyverszünet megszegése

162. § (1) Aki a fegyverszünet feltételeit megszegi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a fegyverszünet megszegése különösen súlyos következményekre vezet.

Hadikövet elleni erőszak

163. § (1) Aki az ellenség hadikövetét vagy ennek kísérőjét bántalmazza, jogtalanul visszatartja, vagy ellene más erőszakot alkalmaz, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²⁴² Aki a hadikövetet vagy a kísérőjét megöli, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés a vöröskereszttel

164. § Aki háború idején a vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroszlán és nap) jelvénnel avagy hasonló célt szolgáló és nemzetközileg elismert más jelvénnel vagy jelzéssel visszaél, vagy ezek oltalma alatt álló személlyel vagy dologgal szemben erőszakos cselekményt követ el, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egyéb háborús bűntettek

²⁴² A 163. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

165. § Az egyéb háborús bűntettekről külön jogszabály [az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt, az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet] rendelkezik.²⁴³

XII. Fejezet

A személy elleni bűncselekmények

I. Cím

Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények

Emberölés

166. § (1) Aki mást megöl, bűntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²⁴⁴ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést

a) előre kitervelten,

b) nyereségvágyból vagy

c) más aljas indokból, illetőleg célból,

d) különös kegyetlenséggel,

e)²⁴⁵ hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,

f) több emberen,

g) sok ember életét veszélyeztetve,

h) különös visszaesőként

i)²⁴⁶ tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen

követik el.

(3)²⁴⁷ Aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4)²⁴⁸ Aki az emberölést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)²⁴⁹ A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a)²⁵⁰ az erős felindulásban elkövetett emberölés (167. §), a népirtás [155. § (1) bekezdés a) pont],

b) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont];

c)²⁵¹ a terrorcselekmény, a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerülése és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (2) bekezdés a) pont, 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont].

²⁴³ Lásd a 2/1994. (I. 14.) AB határozatot.

²⁴⁴ A 166. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

²⁴⁵ A 166. § (2) bekezdésének e) pontja a 2001: CXXI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁶ A 166. § (2) bekezdésének i) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 39. §-ának (1) bekezdése iktatta be.

²⁴⁷ A 166. § (3) bekezdése az 1999: CXX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁸ A 166. § (4) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

²⁴⁹ A 166. § (5) bekezdése az 1993: XVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁰ A 166. § (5) bekezdésének a) pontja az 1998: LXXXVII. törvény 39. §-ának (2) bekezdésével megállapított és a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja szerint módosított szöveg.

²⁵¹ A 166. § (5) bekezdésének c) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

Erős felindulásban elkövetett emberölés

167. § Aki más, méltányolható okból származó erős felindulásban megöl, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Öngyilkosságban közreműködés

168. § Aki más öngyilkosságra rábír, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magzatelhajtás

169. § (1) Aki más magzatát elhajtja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)²⁵³ A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtást

a) üzletszerűen,

b) a nő beleegyezése nélkül,

c) súlyos testi sértést vagy életveszélyt okozva követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtás halált okoz.

(4)²⁵⁴ Az a nő, aki magzatát elhajtja vagy elhajatja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Testi sértés

170. § (1)²⁵⁵ Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntetést követi el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)²⁵⁶ Ha a testi sértést aljas indokból vagy célból, továbbá ha védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személlyel szemben követik el, a büntetés büntett miatt könnyű testi sértés esetén három évig, súlyos testi sértés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

(4)²⁵⁷ Büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a testi sértés maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okoz, illetőleg, ha a súlyos testi sértést különös kegyetlenséggel követi el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.

(6) Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁵⁸ vagy pénzbüntetéssel, a (4) bekezdésben

²⁵² A 166/A. §-t és az előtte levő „Újszülött megölése” alcímet az 1998: LXXXVII. törvény 40. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

²⁵³ A 169. § (2) bekezdésének felvezető mondata az 1997: LXXIII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁴ A 169. § (4) bekezdése az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁵⁵ A 170. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 13. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁵⁶ A 170. § (3)—(4) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 13. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁵⁷ A 170. § (4) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

²⁵⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

meghatározott esetben három évig, életveszélyes sérülés okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott vétség elkövetője csak magánindítványra büntethető.

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

171. § (1) Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁵⁹ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

b)²⁶⁰ egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Ha az elkövető a közvetlen veszélyt szándékosan idézi elő, büntettet követ el, és az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetéshez képest – öt évig, két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában foglalkozási szabályok a lőfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok is.

Segítségnyújtás elmulasztása

172. § (1)²⁶¹ Aki nem nyújt tőle várható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁶² vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna.

(3) A büntetés büntett miatt három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézi elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

(4) A (3) bekezdés utolsó fordulata nem alkalmazható azzal szemben, aki a közlekedési szabályok alapján köteles a segítségnyújtásra.²⁶³

Gondozás elmulasztása

173. § Aki állapotánál vagy idős koránál fogva önmagáról gondoskodni nem tudó személlyel szemben gondozási kötelezettségét nem teljesíti, és ezáltal a gondozásra szoruló életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

II. Cím²⁶⁴

²⁵⁹ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁶⁰ A 171. § (2) bekezdésének b) pontja az 1997: LXXIII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

²⁶¹ A 172. § (1) bekezdésében a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (2) bekezdése állapította meg.

²⁶² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁶³ Lásd az 1/1975. (II. 5.) KPM–BM rendeletet.

²⁶⁴ A XII. Fejezetet II. Címmel kiegészítette és a 173/A-173/B. §-t beiktatta az 1998: XXII. törvény 2. §-a, mely egyidejűleg az eredeti II. Cím számozását III. Címre változtatta.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI BEAVATKOZÁS,
AZ ORVOSTUDOMÁNYI KUTATÁS RENDJE
ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÖNRENDELKEZÉS ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Beavatkozás az emberi génállományba

173/A. § (1) Aki az emberi génállományon, magzati génállományon, illetőleg emberi embrió génállományán a génállomány megváltoztatására irányuló beavatkozást végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti beavatkozás az emberi génállomány, a magzati génállomány, illetőleg az embrió génállományának megváltozását idézi elő.

(3) Nem büntethető az (1)–(2) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberi ivarsejt tiltott felhasználása

173/B. § (1) Aki halottból vagy halott magzattól származó ivarsejtet az egészségügyről szóló törvényben meghatározott emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárásra használ fel, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki emberi ivarsejt tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Születendő gyermek nemének megválasztása

173/C. § (1) Aki a születendő gyermek nemének megválasztására irányuló beavatkozást végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberen végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/D. §²⁶⁵ (1) Aki emberen orvostudományi kutatást engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérően végez, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában engedély alatt az egészségügyről, illetőleg az emberi felhasználásra szánt gyógyszerekről szóló törvényben meghatározott engedélyt kell érteni.

Embrióval vagy ivarsejttel végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/E. § (1) Aki emberi embrión vagy ivarsejten az egészségügyről szóló törvényben meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően orvostudományi kutatást végez, vagy emberi embriót kutatási célból hoz létre, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót állat szervezetébe átültet,

b) emberi és állati ivarsejtet egymással megtermékenyít,

c) olyan emberi embriót, amellyel kutatást végeztek, emberi szervezetbe beültet,

²⁶⁵ A 173/D. § a 2005: XCV. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

- d) kutatáshoz felhasznált emberi ivarsejtet emberi reprodukcióra felhasznál,
e) emberi megtermékenyítéshez, illetőleg embrióbeültetéshez nem emberi ivarsejtet, illetőleg embriót használ fel,
f) emberi embriót több emberi embrió, vagy állati embrió létrehozatalára használ fel,
bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

173/F. § (1) Aki emberi embrión az embrió génállományának megváltoztatására irányuló kutatást végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót a fogamzással kialakult tulajdonságoktól eltérő, illetőleg további sajátosságokkal rendelkező egyed létrehozatalára használ fel,

b) emberi embrió sejtjeit szétválasztja,
bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető az (1)–(3) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

173/G. § (1) Aki orvostudományi kutatás vagy beavatkozás során egymással genetikailag megegyező emberi egyedeket hoz létre, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egészségügyi önrendelkezési jog megsértése

173/H. § (1) Aki beleegyezéshez, hozzájáruláshoz, illetőleg tájékoztatáshoz kötött,

a) az emberi génállomány megváltoztatásával, illetőleg az embrió génállományának megváltoztatásával, az emberi reprodukcióval vagy a születendő gyermek nemének megválasztásával kapcsolatos egészségügyi beavatkozást,

b) emberen, embrióval vagy ivarsejttel végezhető orvostudományi kutatást,

c) az átültetés céljából végzett szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vagy a jogszabályban előírt tájékoztatást elmulasztja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tiltakozó nyilatkozat ellenére halottból szervet, illetőleg szövetet távolít el.

(3) Aki a beleegyezéshez, illetőleg hozzájáruláshoz kötött, az (1) bekezdés szerinti egészségügyi beavatkozást, orvostudományi kutatást, szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést gondatlanságból a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője magánindítványra büntethető, kivéve, ha azzal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövet. A (2) bekezdés esetén a magánindítványt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott, nyilatkozatra jogosult személy terjesztheti elő.

Emberi test tiltott felhasználása

173/I. § (1) Aki emberi gént, sejtet, ivarsejtet, embriót, szervet, szövetet, halott testét vagy annak részét jogellenesen megszerez, vagyoni haszonszerzés végett forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gyógyintézet alkalmazottja a foglalkozása körében követi el.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) üzletszerűen,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki az emberi test tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

III. Cím²⁶⁶

A szabadság és az emberi méltóság elleni bűncselekmények

Kényszerítés

174. § Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A lelkiismereti és vallásszabadság megsértése

174/A. §²⁶⁷ Aki mást

- a) a lelkiismereti szabadságában erőszakkal vagy fenyegetéssel korlátoz,
 - b) a vallásának szabad gyakorlásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,
- büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak

174/B. §²⁶⁸ (1) Aki mást valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoporthoz tartozása, vagy vélt tartozása miatt bántalmaz, illetőleg erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) fegyveresen,
- b) felfegyverkezve,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva,
- d) a sértett sanyargatásával,
- e) csoportosan,
- f) bűnszövetségben

követik el.

Személyi szabadság megsértése

175. §²⁶⁹ (1) Aki mást személyi szabadságától megfoszt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

²⁶⁶ A III. cím jelölését az 1998: XXII. törvény 2. §-a módosította.

²⁶⁷ A 174/A. §-t az előtte lévő alcímet az 1990: IV. törvény 23. §-ának (2) bekezdése iktatta a törvénybe.

²⁶⁸ A 174/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1996: XVII. törvény 3. §-a iktatta a szövegbe.

²⁶⁹ A 175. § az 1998: LXXXVII. törvény 42. §-ával megállapított szöveg.

(2) Aki emberkereskedelemmel összefüggésben megszerzett és a személyi szabadságától megfosztott sértett személyi szabadságának megfosztását fenntartja, és a sértettet munkavégzésre kényszeríti, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) aljas indokból vagy célból,
- b) hivatalos eljárás színlelésével,
- c) a sértett sanyargatásával,
- d) jelentős érdeksérelmet okozva,
- e) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére

követik el.

Emberrablás

175/A. §²⁷⁰ (1) Aki mást személyi szabadságától erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, illetve védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát kihasználva megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az emberrablást

- a) bünszövetségben;
 - b) fegyveresen;
 - c)²⁷¹ hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen
- követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablást

- a) különösen súlyos hátrányt;
 - b) halált okozva
- követik el.

(4) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablás szándékos emberölést is megvalósít.

(5) Aki emberrablásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az emberrablást — mielőtt abból súlyos következmény származott volna — önként abbahagyja.

(7) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy emberrablás elkövetése készül, és erről az érintett személyt vagy a hatóságot, mihelyt teheti, nem tájékoztatja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha az emberrablást legalább megkísérelték.

Emberkereskedelem

175/B. §²⁷² (1) Aki mást elad, megvásárol, ellenszolgáltatásként átad, vagy átvesz, más személyért elcserél, úgyszintén, aki ennek érdekében toboroz, mást szállít, elszállásol, elrejt, másnak megszerez, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,
- b) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére,
- c) munkavégzés céljából,
- d) fajtalanlás vagy közösülés céljából,

²⁷⁰ A 175/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XVII. törvény 38. §-a iktatta a szövegbe.

²⁷¹ A 175/A. § (2) bekezdésének c) pontját a 2003: II. törvény 10. §-a iktatta a szövegbe.

²⁷² A 175/B. §-t és az előtte lévő címet az 1998: LXXXVII. törvény 43. §-a iktatta be, a 175/B. § a 2001: CXXI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

- e) emberi test tiltott felhasználása céljából,
- f) bűnszövetségben vagy
- g) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, vagy

b) a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból

1. erőszakkal vagy fenyegetéssel,
2. megtévesztéssel,
3. a sértett sanyargatásával

követik el.

(4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) a (2) bekezdés a)–b) pontjában, vagy a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott személy sérelmére, a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból, illetve a (3) bekezdés b) pontja 1–3. alpontjában meghatározott módon, vagy

b) tiltott pornográf felvétel készítése céljából

követik el.

(5) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére

a) a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból,

b) a (3) bekezdés b) pontja 1–3. alpontjában meghatározott módon, vagy

c) tiltott pornográf felvétel készítése céljából

követik el.

(6) Aki emberkereskedelemre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magánlaksértés

176. § (1)²⁷³ Aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel

- a) éjjel,
- b) fegyveresen,
- c) felfegyverkezve,
- d)

csoportosan

bemegy vagy ott bent marad.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott módon mást megakadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt a (2) bekezdésben írt módon követik el.

Magántitok megsértése

177. § (1) Aki a foglalkozásánál vagy köz megbízásánál fogva tudomására jutott magántitkot alapok nélkül felfedi, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

²⁷³ A 176. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

(2) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka²⁷⁴ vagy pénzbüntetés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelemet okoz.

Visszaélés személyes adattal

177/A. §²⁷⁵ (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével

- a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,
- b) az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget,
- c) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,

és ezzel más vagy mások érdekeit jelentősen sérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt hivatalos személyként, köz megbízatás felhasználásával, vagy jogtalan hasznoszerzés végett követik el.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyes adattal visszaélést különleges személyes adatra követik el.

Visszaélés közérdekű adattal

177/B. §²⁷⁶ (1) Aki a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések megszegésével

- a) tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget,
 - b) közérdekű adatot hozzáférhetlenné tesz vagy meghamisít,
 - c) hamis vagy hamisított közérdekű adatot hozzáférhetővé vagy közzé tesz,
- vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával, vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt jogtalan hasznoszerzés végett követik el.

Levéltitok megsértése

178. § (1)²⁷⁷ Aki másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, úgyszintén aki távközlési berendezés útján továbbított közleményt kifürkész, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)²⁷⁸ A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt foglalkozás vagy köz megbízatás felhasználásával követik el.

(3)²⁷⁹ A büntetés

- a) két évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény;
- b) büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény jelentős érdeksérelemet okoz.

²⁷⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁷⁵ A 177/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XVII. törvény 39. §-ának (1) bekezdése iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 11. § (1) bekezdése állapította meg.

²⁷⁶ A 177/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XVII. törvény 39. §-ának (2) bekezdése iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 11. § (2) bekezdése állapította meg.

²⁷⁷ A 178. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg.

²⁷⁸ A 178. § (2) bekezdése az 1993: XVII. törvény 40. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁷⁹ A 178. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 40. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe. A Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

Magántitok jogosulatlan megismerése

178/A. §²⁸⁰ (1) Aki magántitok jogosulatlan megismerése céljából

- a) másnak a lakását, egyéb helyiségét vagy az ezekhez tartozó bekerített helyet titokban átkutatja,
 - b) másnak a lakásában, egyéb helyiségében vagy az ezekhez tartozó bekerített helyen történeteket technikai eszköz alkalmazásával megfigyeli, illetőleg rögzíti,
 - c) másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,
 - d)²⁸¹ hírközlő berendezés útján, illetőleg számítástechnikai rendszeren másnak továbbított közleményt, adatot kifürkész, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,
- büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) bekezdésben meghatározott módon megismert magántitkot továbbít vagy felhasznál.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) hivatalos eljárás színlelésével,
 - b) üzletszerűen,
 - c) bűnszövetségben,
 - d) jelentős érdeksérelmet okozva
- követik el.

Rágalmazás

179. § (1) Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁸² vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmazást

- a) aljas indokból vagy célból,
 - b) nagy nyilvánosság előtt,
 - c) jelentős érdeksérelmet okozva
- követik el.

Becsületsértés

180. § (1) Aki a 179. § esetén kívül mással szemben

- a) a sértett munkakörének ellátásával, közmegebízásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,
- b) nagy nyilvánosság előtt

a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁸³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a becsületsértést tettelesen követi el.

Kegyeltsértés

181. § Aki halottat vagy emlékét a 179. vagy a 180. §-ban meghatározott módon meggyalázza, vétséget követ el, és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

²⁸⁰ A 178/A. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 45. §-a iktatta a szövegbe.

²⁸¹ A 178/A. § (1) bekezdésének d) pontja a 2001: CXXI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

²⁸² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁸³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

A valóság bizonyítása

182. § (1) A 179–181. §-ban meghatározott bűncselekmények miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valónak bizonyul.

(2) A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta.

Magánindítvány és kívánat

183. § (1)²⁸⁴ A 176–177. és a 178–181. §-ban meghatározott bűncselekmények elkövetői magánindítványra büntethetők.

(2) A 181. § esetén a magánindítványt az elhalt hozzátartozója és örököse terjesztheti elő.

(3) A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb személyes mentességet élvező személy sérelmére elkövetett rágalmozás vagy becsületsértés a sértett diplomáciai úton kijelentett kívánatára büntethető.

Értelmező rendelkezés

183/A. §²⁸⁵ A 170. § és a 175/A. § alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

XIII. Fejezet

A közlekedési bűncselekmények

A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény

184. § (1)²⁸⁶ Aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával vagy megsemmisítésével, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával avagy más, hasonló módon a vasúti, légi, vízi vagy közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁸⁷ vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben, az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

²⁸⁴ A 183. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

²⁸⁵ A 183/A. §-t és az előtte lévő címet az 1993: XVII. törvény 42. §-a iktatta be. A 183/A. § szövegét megállapította az 1998: LXXXVII. törvény 46. §-a.

²⁸⁶ A 184. § (1) bekezdése a 2003: II. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

²⁸⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

*Vasúti, légi vagy vízi közlekedés
veszélyeztetése*

185. § (1) Aki a vasúti, a légi vagy a vízi közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁸⁸ vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Közúti veszélyeztetés

186. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza,²⁸⁹ vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

Közúti baleset okozása

187. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁹⁰ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,
- b)²⁹¹ egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

²⁸⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁸⁹ Lásd az 1/1975. (II. 5.) KPM - BM rendeletet.

²⁹⁰ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁹¹ A 187. § (2) bekezdésének b) pontja az 1997: LXXIII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

Járművezetés ittas vagy bódult állapotban²⁹²

188. § (1)²⁹³ Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,
- b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- d) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép avagy közúton nem gépi meghajtású jármű vezetésével a (2) bekezdésben meghatározott következményt idézi elő, az ott tett megkülönböztetés szerint büntetendő.

Járművezetés tiltott átengedése

189. § (1) Aki a vasúti, vagy légi jármű, valamint gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép avagy közúton gépi meghajtású jármű vezetését szeszes italtól befolyásolt állapotban levő vagy a vezetésre egyéb okból alkalmatlan személynek engedi át, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁹⁴ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,
- b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

Cserbenhagyás

190. § Ha a közlekedési balesettel érintett jármű vezetője a helyszínen nem áll meg, illetve onnan eltávozik, mielőtt meggyőződne arról, hogy valaki megsérült-e, avagy az életét vagy testi épségét közvetlenül fenyegető veszély miatt segítségnyújtásra szorul-e, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁹⁵ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezések

191. § (1) A közúton elkövetett bűncselekményekre megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegése nem közúton okoz sérülést vagy halált.

²⁹² A 188. § előtti cím az 1998: LXXXVII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg.

²⁹³ A 188. § (1) és (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁹⁵ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

(2) A 185–187. §-ok alkalmazásában nem tekinthetők közlekedési szabályoknak a gyalogosokra és az utasokra vonatkozó rendelkezések.

XIV. Fejezet

A házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények

I. Cím

A házasság, a család és az ifjúság elleni bűncselekmények

Kettős házasság

192. § Aki házasságának fennállása alatt újabb házasságot köt, vagy aki házassági kötelékben levő személlyel köt házasságot, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Családi állás megváltoztatása

193. §²⁹⁶ (1) Aki más családi állását megváltoztatja, így különösen gyermeket kicserél, vagy más családba csempész, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a családi állás megváltoztatását

a) gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében,

b) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy követi el.

(3) Ha a bűncselekményt a gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása

194. § Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, avagy a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával²⁹⁷ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Kiskorú veszélyeztetése

195. § (1)²⁹⁸ A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, büntetett követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő az a nagykorú személy, aki kiskorút bűncselekmény elkövetésére vagy züllött életmód folytatására rábír, vagy rábírn törekszik.

(3)²⁹⁹ Büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az a nagykorú személy, aki a kiskorúval kényszermunkát végeztet.

(4)³⁰⁰ Aki a bírósági vagy hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás

²⁹⁶ A 193. § az 1998: LXXXVII. törvény 49. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

²⁹⁸ A 195. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg.

²⁹⁹ A 195. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 50. §-ával megállapított szöveg.

kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is akadályozza, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(5)³⁰¹ Az (1) bekezdés alkalmazásában a kiskorú gondozására, nevelésére vagy felügyeletére köteles személynek kell tekinteni a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él.

Tiltott pornográf felvétellel visszaélés

195/A. §³⁰² (1) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film- vagy fényképfelvételt, vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket megszerez, tart, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film- vagy fényképfelvételt, vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket kínál, átad, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki kiskorú személyről pornográf video-, film-, fényképfelvételt vagy ilyen képfelvételeket, illetőleg más módon előállított pornográf képfelvételt vagy képfelvételeket készít, forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetőleg ilyen képfelvételt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki pornográf jellegű műsorban kiskorú személyt szerepeltet.

(5) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (3)–(4) bekezdésben írt bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Az (1)–(4) bekezdés alkalmazásában pornográf képfelvétel, illetve pornográf jellegű műsor a nemiséget súlyosan szeméremszérvő nyíltsággal ábrázoló, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló cselekvés, ábrázolás.

Tartás elmulasztása

196. § (1)³⁰³ Aki jogszabályon alapuló és végrehajtható hatósági határozatban előírt tartási kötelezettségét önhibájából nem teljesíti, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁰⁴ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)³⁰⁵

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a tartás elmulasztása a jogosultat súlyos nélkülözésnek teszi ki.

(4) Az (1) és (2) bekezdés alapján az elkövető nem büntethető, a (3) bekezdés esetén pedig büntetése korlátlanul enyhíthető, ha kötelezettségének az első fokú ítélet meghozataláig eleget tesz.

II. Cím

A nemi erkölcs elleni bűncselekmények

Erőszakos közösülés

197. §³⁰⁶ (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerít, vagy más védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen

³⁰⁰ A 195. § (4) bekezdését a 2005: XCI. törvény 4. §-a iktatta be.

³⁰¹ A 195. § (5) bekezdését a 2005: XCI. törvény 4. §-a iktatta be.

³⁰² A 195/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1997: LXXIII. törvény 21. §-a iktatta be, szövegük a 2001: CXXI. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

³⁰³ A 196. § (1) bekezdésében a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (3) bekezdése állapította meg.

³⁰⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁰⁵ A 196. § (2) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁰⁶ A 197. § az 1997: LXXIII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

állapotát közösülésre használja fel, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a)³⁰⁷ az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen közösülnek.

(3)³⁰⁸ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti erőszakos közösülés a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Szemérem elleni erőszak

198. §³⁰⁹ (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanosságra, vagy ennek eltűrésére kényszerít, vagy másnak a védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát fajtalanosságra használja fel, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a)³¹⁰ az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanosságra, vagy ennek eltűrésére kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen fajtalanokodnak.

(3)³¹¹ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti szemérem elleni erőszak a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Természet elleni fajtalanosság

199. §³¹²

Természet elleni erőszakos fajtalanosság

200. §³¹³

Megrontás

201. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személlyel közösül, valamint az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét meg nem haladott személlyel fajtalanokodik, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírní, hogy vele közösüljön vagy fajtalanokodjék, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁰⁷ A 197. § (2) bekezdésének a) pontja a 2005: XCI. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁰⁸ A 197. § (3) bekezdése a 2005: XCI. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁰⁹ A 198. § az 1997: LXXIII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

³¹⁰ A 198. § (2) bekezdésének a) pontja a 2005: XCI. törvény 5. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

³¹¹ A 198. § (3) bekezdése a 2005: XCI. törvény 5. § (4) bekezdésével megállapított szöveg.

³¹² A 199. §-t a 37/2002. (IX. 4.) AB határozat 1. pontja megsemmisítette 2002. szeptember 4. napjával, e határozat értelmében a megsemmisített 199. § alapján lefolytatott és jogerős határozattal lezárt büntetőeljárásokat felül kell vizsgálni, amennyiben az elítélt még nem mentesült a hátrányos jogkövetkezmények alól.

³¹³ A 200. §-t a 37/2002. (IX. 4.) AB határozat 2. pontja megsemmisítette 2002. szeptember 4. napjával.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértette az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

202. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra bír rá, hogy mással közösjön vagy fajtalankodjék, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírní, hogy mással közösjön vagy fajtalankodjék, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértette az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

Vérfertőzés

203. § (1) Aki egyenesági rokonával közösjül vagy fajtalanodik, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető a leszármazó, ha a cselekmény elkövetésekor tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

(3)³¹⁴ Aki testvérével közösjül, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Üzletszerű kéjelgés

204. §³¹⁵

Üzletszerű kéjelgés elősegítése

205. §³¹⁶ (1) Aki épületet vagy egyéb helyet üzletszerű kéjelgés céljára másnak a rendelkezésére bocsát, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki bordélyházat tart fenn, vezet, vagy annak működéséhez anyagi eszközöket szolgáltat, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)³¹⁷ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bordélyházban tizennyolcadik életévét be nem töltött személy folytat üzletszerű kéjelgést,

b)³¹⁸

(4) Aki mást üzletszerű kéjelgésre rábír, az (1) bekezdés szerint büntetendő.

Kitartottság

206. §³¹⁹ Aki üzletszerű kéjelgést folytató személlyel egészben vagy részben kitartatja magát, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Kerítés

³¹⁴ A 203. § (3) bekezdéséből a „vagy természet elleni fajtalanságot követ el,” szövegrészt a 20/1999. (VI. 25.) AB határozat megsemmisítette.

³¹⁵ A 204. §-t az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³¹⁶ A 205. § az 1993: XVII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg.

³¹⁷ A 205. § (3) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

³¹⁸ A 205. § (3) bekezdésének b) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

³¹⁹ A 206. §-ban a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (4) bekezdése és az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése állapította meg.

207. § (1)³²⁰ Aki haszonszerzés céljából valakit közöszülésre vagy fajtalanságra másnak megszerez, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítés üzletszerű.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítést

a) az elkövető hozzátartozója, avagy nevelése, felügyelete vagy gondozása alatt álló, illetőleg tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

b) megtévesztéssel, erőszakkal avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel követik el.

c)³²¹

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott kerítés elkövetésében megállapodik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szeméremsértés

208. §³²² Aki magát nemi vágyának kielégítése végett más előtt szeméremsértő módon mutogatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Magánindítvány

209. § A 197. § (1) bekezdésében, a 198. § (1) bekezdésében, valamint a 201. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmények csak magánindítványra büntethetők, kivéve ha azokkal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek.

Értelmező rendelkezés

210. § A 197–198. § és a 200. § alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

210/A. §³²³ (1) Üzletszerű kéjelgést folytat az, aki rendszeres haszonszerzésre törekedve közöszül vagy fajtalankodik.

(2) E Cím alkalmazásában fajtalanság: a közöszülés kivételével minden súlyosan szeméremsértő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére vagy kielégítésére szolgál.

XV. Fejezet

Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága elleni bűncselekmények

I. Cím

A választás, a népszavazás és a népi kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény³²⁴

211. §³²⁵ Aki a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó választás, népszavazás vagy népi kezdeményezés során

³²⁰ A 207. § (1) bekezdésében a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (4) bekezdése állapította meg. A bekezdést az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése módosította.

³²¹ A 207. § (3) bekezdésének c) pontját az 1997: LXXIII. törvény 26. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja.

³²² A 208. § az 1997: LXXIII. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

³²³ A 210/A. §-t az 1993: XVII. törvény 49. §-a iktatta a szövegbe.

³²⁴ A 211. § címe és szövege az 1989: XVII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

- a)³²⁶ a jelölési eljárás szabályait megszegve erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel vagy anyagi juttatással szerez ajánlást,
- b)³²⁷ népszavazás vagy népi kezdeményezés indítványozása érdekében erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel vagy anyagi juttatással szerez aláírást,
- c)³²⁸ jogosultság nélkül szavaz,
- d) jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel,
- e)³²⁹ arra jogosultat a választásban, illetőleg a népszavazásban akadályoz, vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megfélemlítéssel, illetőleg anyagi juttatással befolyásolni törekszik,
- f) megsérti a választás, illetőleg a népszavazás titkosságát,
- g) meghamisítja a választás, a népszavazás, illetőleg a népi kezdeményezés eredményét, büntetést követel, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

II. Cím

A rendészeti bűncselekmények

Egyesületi joggal visszaélés

212. §³³⁰

212/A. §³³¹ Aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet vezetésében vesz részt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Sajtórendészeti vétség

213. § Aki

- a)³³² engedély vagy nyilvántartásba vétel nélkül állít elő vagy terjeszt olyan sajtóterméket, amelynek előállításához vagy terjesztéséhez engedély vagy nyilvántartásba vétel szükséges,
- b) olyan sajtóterméket terjeszt, amelynek lefoglalását vagy elkobzását rendelték el, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

Beutazási és tartózkodási tilalom megsértése

214. §³³³ Az a kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló külföldi, aki külön engedély nélkül tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogellenes tartózkodás elősegítése

³²⁵ A 211. § bevezető szövege a 2001: CXXI. törvény 24. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³²⁶ A 211. § a) pontját az 1990: XIII. törvény 1. §-a iktatta be, mely egyben az a)- e) pontok jelölését b)-f) pontra változtatta. Az a) pont szövegét az 1997: C. törvény 167. §-a állapította meg.

³²⁷ A 211. § b) pontját az 1997: C. törvény 167. §-a iktatta be, mely egyben az addigi b)-f) pont jelölését c)-g) pontra változtatta.

³²⁸ A c)- g) pontokat az 1989: XVII. törvény 34. §-a állapította meg, eredetileg a)-e) pontokként, a megjelölést az 1990: XIII. törvény 1. §-a b)-f) pontra, az 1997: C. törvény 167. §-a c)-g) pontra változtatta.

³²⁹ A 211. § e) pontja a 2001: CXXI. törvény 24. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³³⁰ A 212. §-t az 1996: XVII. törvény 4. §-a állapította meg, a §-t utóbb az Alkotmánybíróság 58/1997. (XI. 5.)

AB határozata megsemmisítette.

³³¹ A 212/A. §-t az 1996: XVII. törvény 4. §-a iktatta a szövegbe.

³³² A 213. § a) pontja az 1999: CXX. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

³³³ A 214. § és alcíme a 2001: CXXI. törvény 25. §-ával megállapított szöveg.

214/A. §³³⁴ (1) Aki olyan külföldinek, aki nem rendelkezik az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárságával, az Európai Unió tagállamainak területén való jogellenes tartózkodásához vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, aki az (1) bekezdésben foglalt eseten kívül, külföldinek a Magyar Köztársaság területén való jogellenes tartózkodásához vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt.

Földmérési jel megrongálása

215. § Aki földmérési jelet megsemmisít, megrongál vagy elmozdít, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

Műemlék megrongálása

216. §³³⁵(1) Aki a tulajdonában álló műemléket megrongálja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti műemléket megsemmisíti, vagy annak olyan helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, amelynek következtében az elveszti műemlék jellegét, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kulturális javak megrongálása

216/A. §³³⁶ (1) Aki a tulajdonában álló, a kulturális javak körébe tartozó és védett tárgyat megrongálja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti tárgyat megsemmisíti, vagy annak helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés kulturális javakkal

216/B. § (1) Aki a kulturális javak körébe és védett gyűjteményhez tartozó tárgyat vagy védett tárgyegyüttes darabját jogszabályban előírt előzetes hozzájárulás nélkül elidegeníti, úgyszintén aki a kulturális javak körébe tartozó védett tárgy tulajdonjogának bekövetkezett változására vonatkozó, jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a kulturális javak körébe tartozó és kiviteli engedélyhez kötött tárgyat engedély nélkül külföldre juttat, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépi.

Tiltott határátlépés

217. §³³⁷

Embercsempészés

³³⁴ A 214/A. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 26. §-a iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: CXXX. törvény 69. §-a iktatta be.

³³⁵ A 216. § és az előtte levő alcím az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³³⁶ A 216/A–216/B. §-t és az előttük levő alcímeket az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe.

³³⁷ A 217. §-t a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

218. §³³⁸ (1)³³⁹ Aki államhatárnak más által

a) engedély nélkül,

b) meg nem engedett módon

történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)³⁴⁰ A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

a) vagyoni haszonszerzés végett,

b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva

követik el.

(3)³⁴¹ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

a) a csempésztett személy sanyargatásával,

b) fegyveresen,

c) üzletszerűen

követik el.

(4) Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott embercsempészésre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az embercsempésztés elkövetőjével szemben mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Feljelentés elmulasztása

219. §³⁴²

Határjelrongálás

220. § Aki az államhatár megjelölésére szolgáló jelet megsemmisíti, megrongálja vagy elmozdítja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁴³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

III. Cím

Az államtitok és a szolgálati titok megsértése

Államtitoksértés

221. § (1) Aki

a) az államtitkot jogosulatlanul megszerzi,

b) a tudomására, illetőleg a birtokába jutott államtitkot jogosulatlanul felhasználja, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé vagy illetékes személy részére hozzáférhetővé teszi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az államtitoksértést különösen fontos államtitokra, vagy súlyos hátrányt okozva követik el,

b) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az államtitok illetéktelen külföldi személy részére válik hozzáférhetővé.

(3) Aki az államtitoksértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig, a (2) bekezdés eseteiben, az ott írt megkülönböztetés szerint két évig, illetőleg öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott, államtitoksértésre irányuló előkészületet követ el, az ott írt megkülönböztetés szerint büntett miatt három évig, illetőleg öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³³⁸ A 218. § az 1998: LXXXVII. törvény 52. §-ával megállapított szöveg.

³³⁹ A 218. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁰ A 218. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

³⁴¹ A 218. § (3) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

³⁴² A 219. §-t az 1989: XXVIII. törvény 20. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁴³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

Szolgálati titoksértés

222. § (1) Aki

a) a szolgálati titkot jogosulatlanul megszerzi,
b) a tudomására, illetőleg a birtokába jutott szolgálati titkot jogosulatlanul felhasználja, vagy illetéktelen személy részére hozzáférhetővé teszi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁴⁴ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos hátrányt okoz.

(3) A büntetés

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény következtében a szolgálati titok,
b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény következtében a katonai szolgálati titok illetéktelen külföldi személy részére hozzáférhetővé válik.

Államtitoksértés feljelentésének elmulasztása

223. § (1) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy

a) államtitoksértés elkövetése készül,
b) még le nem leplezett szándékos államtitoksértést követtek el, és erről a hatóságnak – mihamarabb – nem tesz jelentést, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁴⁵ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)³⁴⁶ Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Az államtitok és a szolgálati titok

224. §³⁴⁷

IV. Cím

A hivatali bűncselekmények

Hivatali visszaélés

225. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Bántalmazás hivatalos eljárásban

226. § Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kényszervallatás

³⁴⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁴⁵ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁴⁶ A 223. § (2) bekezdése az 1989: XXV. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁷ A 224. §-t az 1987: 5. törvényerejű rendelet 12. §-ának (3) bekezdése hatályon kívül helyezte. A fogalom-meghatározásokra nézve lásd az 1995: LXV. törvényt.

227. §³⁴⁸ Az a hivatalos személy, aki annak érdekében, hogy más vallomást vagy nyilatkozatot tegyen, illetőleg ne tegyen, erőszakot, fenyegetést, vagy más hasonló módszert alkalmaz, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogosulatlan titkos információgyűjtés

227/A. §³⁴⁹ (1) Az a hivatalos személy, aki bíró vagy az igazságügy-miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést engedély nélkül végez, vagy az engedély kereteit túllépi, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki bíró vagy az igazságügy-miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést elrendel vagy engedélyez, anélkül, hogy erre jogosult lenne.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelemet okoz.

Jogellenes fogvatartás

228. § (1)³⁵⁰ Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást személyi szabadságától jogellenesen megfoszt, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogellenes fogvatartást

- a) aljas indokból vagy célból;
- b) a sértett sanyargatásával;
- c) súlyos következményt okozva követik el.

(3)³⁵¹

Az egyesülési és a gyülekezési szabadság megsértése

228/A. §³⁵² (1) Aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában erőszakkal vagy fenyegetéssel jogtalanul akadályoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)³⁵³

228/B. §³⁵⁴ E cím rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

V. Cím

A hivatalos személy elleni bűncselekmények

³⁴⁸ A 227. § a 2001: CXXI. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

³⁴⁹ A 227/A. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 53. §-a iktatta a szövegbe.

³⁵⁰ A 228. § (1) és (2) bekezdése 1993: XVII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

³⁵¹ A 228. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁵² A 228/A. §-t és az előtte levő címet az 1989: III. törvény 17. §-a iktatta be a törvénybe.

³⁵³ A 228/A. § (2) bekezdését a 2000: CXXV. törvény 4. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁵⁴ A 228/B. §-t a 2003: CXXX. törvény 70. §-a iktatta be, e módosító törvény 99. § (2) bekezdése alapján az Európai Tanács 2000. május 29-i jogi aktusával, az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikke szerint létrehozott, az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös büntügyi jogsegélyről szóló egyezményt a Magyar Köztársaságban kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba. A hatálybalépés dátuma: 2005. november 23.

Hivatalos személy elleni erőszak

229. § (1)³⁵⁵ Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott csoport szervezője vagy vezetője két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétséget követ el, és két évig, a csoport szervezője és vezetője büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)³⁵⁶ Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmazza, az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy, vagy nem külföldi hivatalos személy.

(6) Nem büntethető a (4) bekezdés alapján a csoport résztvevője, ha a csoportot önként vagy a hatóság felhívására elhagyja.

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak

230. §³⁵⁷ A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

Hivatalos személy támogatója elleni erőszak

231. § A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen követi el.

*Nemzetközileg védett személy elleni erőszak*³⁵⁸

232. §³⁵⁹ (1) Aki a belföldön tartózkodó nemzetközileg védett személyt bántalmazza, személyi szabadságától megfosztja, vagy személyét, illetőleg személyi szabadságát – különösen hivatalos helyisége, magánlakása vagy szállítási eszköze elleni támadással – veszélyezteti, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésével fenyeget, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) E § alkalmazásában nemzetközileg védett személy az a külföldi hivatalos személy, aki a rá vonatkozó nemzetközi szerződés alapján diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvez.

VI. Cím

Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények

Hamis vád

233. § (1) Aki

³⁵⁵ A 229. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵⁶ A 229. § (5) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³⁵⁷ A 230. § az 1998: LXXXVII. törvény 54. §-ával megállapított szöveg.

³⁵⁸ A 232. § alcíme a 2003: II. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

³⁵⁹ A 232. §-t a 36/1994. (VI. 24.) AB határozat megsemmisítette; újonnan a 2003: II. törvény 13. §-a iktatta a szövegbe.

a) a hatóság előtt más bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol,
b) más ellen bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hamis vád alapján büntetőeljárás indul.

(3) Ha a hamis vád alapján a vádlottat elítélik, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

234. § Aki más hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével azért vádol hamisan, mert gondatlanságból nem tud arról, hogy tényállítása valótlan vagy a bizonyíték hamis, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁶⁰ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

235. § Aki

a) más nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy szabálysértési hatóság előtt szabálysértés, illetőleg nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétség elkövetésével hamisan vádol,

b) más ellen szabálysértésre vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz az a) pontban megjelölt hatóság tudomására, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁶¹ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

236. § (1) Ha a hamis vád folytán eljárás (alapügy) indult, ennek befejezéséig hamis vád miatt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis vád elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

(2) Korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is a hamis vád elkövetőjének a büntetése, ha a vád hamisságát az alapügy befejezése előtt az eljáró hatóságnak feltárja.

Hatóság félrevezetése

237. § Aki hatóságnál büntetőeljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan – amennyiben a 233. § esete nem forog fenn – vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁶² vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Hamis tanúzás

238. § (1) A tanú, aki bíróság vagy más hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást tesz, vagy a valót elhallgatja, hamis tanúzást követ el.

(2) A hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra, aki

a) mint szakértő hamis szakvéleményt, vagy mint szaktanácsadó hamis felvilágosítást ad,

b) mint tolmács vagy fordító hamisan fordít,

c) a 233. § (1) bekezdésének b) pontja esetén kívül büntető vagy polgári ügyben hamis okiratot vagy hamis tárgyi bizonyítási eszközt szolgáltat.

(3) A (2) bekezdés c) pontja alapján nem büntethető a büntető ügy terheltje.

(4)³⁶³ A büntetőügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés. Ha a hamis tanúzás olyan bűncselekményre vonatkozik, amely miatt életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(5) A polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése büntett miatt három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

³⁶⁰ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁶¹ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁶² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁶³ A 238. § (4) bekezdésének második mondata az 1993: XVII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg.

(6) Aki a hamis tanúaszt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁶⁴ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

239. §³⁶⁵ Aki a hamis tanúaszt fegyelmi, szabálysértési, választott bírósági avagy egyéb hatósági eljárásban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával³⁶⁶ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

240. § Hamis tanúzás miatt mindaddig, amíg az az ügy, amelyben a hamis tanúaszt elkövették (alapügy) nem fejeződik be, büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis tanúzás elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

241. § (1) Nem büntethető hamis tanúzásért

a) aki a valóság feltárása esetén önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) aki a vallomástételt egyéb okból megtagadhatja, de erre kihallgatása előtt nem figyelmeztették, vagy akinek a kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is azzal szemben, aki az alapügy jogerős befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelenti.

Hamis tanúzásra felhívás

242. §³⁶⁷ (1) Aki mást büntető ügyben hamis tanúzásra rábírnai törekszik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel, aki pedig ezt polgári ügyben követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a hamis tanúzásra felhívást fegyelmi, szabálysértési, választottbírószági, avagy egyéb hatóság előtt folyamatban levő ügyben követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Hatósági eljárás akadályozása

242/A. §³⁶⁸ (1) Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, a hatósági eljárás akadályozását követi el.

(2) Ha a hatósági eljárás akadályozását büntető ügyben követik el, a büntetés büntett miatt öt évig, ha pedig olyan büntető ügyben követik el, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt folyik, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Ha a hatósági eljárás akadályozását polgári ügyben, fegyelmi, szabálysértési, választottbírószági, avagy egyéb hatósági ügyben követik el, a büntetés három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

Igazságszolgáltatással összefüggő titoksértés

242/B. §³⁶⁹ (1) Aki a büntetőeljárásban hatósági tanúként a tudomására jutott tény, adatot vagy körülményt az arra jogosult felmentése nélkül felfedi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

³⁶⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁶⁵ A 239. §-ban a „munkaiügyi vagy szövetkezeti döntőbizottsági” szövegrészt az 1996: LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte.

³⁶⁶ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

³⁶⁷ A 242. § a 2001: CXXI. törvény 30. §-ával megállapított szöveg.

³⁶⁸ A 242/A. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 31. §-a iktatta a szövegbe.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a büntetőeljárás során a bíróság zárt tárgyalásán elhangzottakat az arra jogosult engedélye nélkül felfedi.

Mentő körülmény elhallgatása

243. § (1) Aki olyan tényt, amelytől a büntetőeljárás alá vont személy felmentése függhet, vele, védőjével vagy a hatósággal nem közöl, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdés alapján

- a) aki a tény közlésével önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,
- b) akinek tanúkénti kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

Bűnpártolás

244. § (1) Aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna

a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön,

b) a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik,

c) közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a bűnpártolást haszonszerzés végett követi el.

(3) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást

a)³⁷⁰ az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatásával, az alkotmányos rend elleni szervezkedéssel, lázadással, rombolással, hazaárulással, hűtlenséggel, az ellenség támogatásával, kémkedéssel, emberöléssel [166. § (1)—(2) bek.], emberrablással, terrorcselekménnyel, légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítésével vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekménnyel kapcsolatban követik el,

b) hivatalos személy eljárása során követi el.

(4) A (2) bekezdést és a (3) bekezdés b) pontját kivéve nem büntethető, aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűnpártolást hozzátartozója érdekében követi el.

(5)³⁷¹ E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

Fogolyszökés

245. §³⁷² (1) Aki a büntetőeljárás alatt vagy a szabadságvesztés végrehajtása során a hatóság őrizetéből megszökik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során a részére engedélyezett büntetés félbeszakítás, eltávozás, rövid tartamú eltávozás vagy kimaradás tartamának elteltével abból a célból nem tér vissza, hogy a büntetés végrehajtása alól kivonja magát.

³⁶⁹ A 242/B. §-t és alcímét a 2006: LII. törvény 271. §-a iktatta be.

³⁷⁰ A 244. § (3) bekezdésének a) pontja az 1993: XVII. törvény 54. §-ával megállapított és a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

³⁷¹ A 244. § (5) bekezdését a 2003: CXXX. törvény 71. §-a iktatta be, e módosító törvény 99. § (2) bekezdése alapján az Európai Tanács 2000. május 29-i jogi aktusával, az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikke szerint létrehozott, az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezményt a Magyar Köztársaságban kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba. A hatálybalépés dátuma: 2005. november 23.

³⁷² A 245. § a 2001: CXXI. törvény 32. §-ával megállapított szöveg.

Fogolyzندان

246. § (1) Az a fogoly, aki fogolytársaival együtt a büntetés - végrehajtás rendjét súlyosan veszélyeztető, nyílt ellenszegülésben részt vesz, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzندان

a) kezdeményezője, szervezője vagy vezetője,

b) azon résztvevője, aki a fogolyzندانl szemben fellépő személy ellen erőszakot alkalmaz.

(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzندان, ha a bűncselekmény különösen súlyos következményre vezet.

(4) Az (1) bekezdés esetében korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az ellenszegülést önként vagy a hatóság felszólítására abbahagyja.

(5) Aki fogolyzندانre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ügyvédi visszaélés

247. § (1) Az ügyvéd, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó kötelességét megszegi, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt haszonszerzés végett követik el.

(3) E § alkalmazásában ügyvéd az ügyvédjelölt és más olyan személy is, aki jogi képviseletre foglalkozásánál fogva jogosult.

Zugírászat

248. §³⁷³ (1) Aki jogosulatlanul, üzletszerűen ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységet végez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a zugírászatot ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységre jogosultság színlelésével követik el.

Zártörés

249. §³⁷⁴ (1) Aki a hatósági eljárás során elrendelt lefoglalásnál, zárlatnál vagy zár alá vételnél alkalmazott pecsétet eltávolítja vagy megsérti, avagy a lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolog megőrzésére szolgáló, lezárt helyiséget felnyitja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki a hatósági eljárás során lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolgot a végrehajtás alól elvonja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a dolgot – állagának sérelme nélkül – az eljáró hatóságnak visszaszolgáltatja.

A bírósági végrehajtás akadályozása

249/A. §³⁷⁵ (1) Aki a bírósági végrehajtás során, azt követően, hogy vele szemben a bíróság jogerősen rendbíróságot szabott ki, a rendbíróság kiszabására okot adó magatartást tovább folytatja,

³⁷³ A 248. § a 2001: CXXI. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁴ A 249. § a 2001: CXXI. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁵ A 249/A. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 35. §-a iktatta a szövegbe.

vagy a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének – ide nem értve a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettséget – továbbra sem tesz eleget, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az elkövető, ha a vádirat benyújtásáig a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének eleget tesz.

Nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény

249/B. §³⁷⁶ A 233–234. §, a 236–238. § és a 240–244. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal szemben, aki az ott meghatározott cselekményt törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, vagy az Európai Közösségek Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el.

VII. Cím

A közélet tisztasága elleni bűncselekmények

Vesztegetés

250. §³⁷⁷ (1) Az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) vezető beosztású vagy fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy,

b) más hivatalos személy fontosabb ügyben követi el.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt megkülönböztetés szerint két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a jogtalan előnyért hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

251. §³⁷⁸ (1)³⁷⁹ A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az a dolgozója, illetőleg tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy a kötelességének megszegéséért az ilyen előnyt, illetve annak ígéretét elfogadja, vagy a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az elkövető a jogtalan előnyért a kötelességét megszegi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig, fontosabb ügyben történt kötelességszegés esetén, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

252. §³⁸⁰ (1) A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az az önálló intézkedésre jogosult dolgozója, illetve tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető az előnyért a kötelességét megszegi.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

a) a kötelességét fontosabb ügyben szegi meg,

b) a bűncselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

³⁷⁶ A 249/B. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 36. §-a iktatta a szövegbe.

³⁷⁷ A 250. § a 2001: CXXI. törvény 37. §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁸ A 251. § a 2001: CXXI. törvény 38. §-ával megállapított szöveg.

³⁷⁹ A 251. § (1) bekezdése a 2003: II. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁰ A 252. § a 2001: CXXI. törvény 39. §-ával megállapított szöveg.

253. §³⁸¹ (1) Aki hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, illetőleg ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

254. §³⁸² (1) Aki költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad, vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

255. §³⁸³ (1) Aki azért, hogy más a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki azért, hogy a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, jogtalan előnyt fogad el.

255/A. §³⁸⁴ (1) Nem büntethető a 250. § (1)–(2) bekezdésében, a 251. § (1) bekezdésében, a 252. § (1) bekezdésében és a 255. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(2) Nem büntethető a 253. §-ban, 254. §-ban és 255. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Vesztegetés feljelentésének elmulasztása

255/B. §³⁸⁵ (1) Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy még le nem leplezett vesztegetést (Btk. 250–255. §) követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Befolyással üzérkedés

³⁸¹ A 253. § a 2001: CXXI. törvény 40. §-ával megállapított szöveg.

³⁸² A 254. § a 2001: CXXI. törvény 41. §-ával megállapított szöveg.

³⁸³ A 255. § a 2001: CXXI. törvény 42. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁴ A 255/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 43. §-a iktatta a szövegbe.

³⁸⁵ A 255/B. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 44. §-a iktatta a szövegbe.

256. §³⁸⁶ (1) Aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

- (2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető
- a) azt állítja, vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt megveszteget,
 - b) hivatalos személynek adja ki magát,
 - c) a bűncselekményt üzletszerűen követi el.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

- a) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel,
- b) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel

büntetendő.

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt üzletszerűen követi el, büntett miatt, az ott tett megkülönböztetéshez képest három évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közérdekű bejelentő üldözése

257. §³⁸⁷ Aki közérdekű bejelentés³⁸⁸ miatt a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Elkobzás

258. §³⁸⁹

Értelmező rendelkezés

258/A. §³⁹⁰ E cím alkalmazásában

1.³⁹¹

2. kötelességzegés a kötelességnek előny adásához kötött teljesítése is.

VIII. Cím³⁹²

A NEMZETKÖZI KÖZÉLET TISZTASÁGA ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

Vesztegetés nemzetközi kapcsolatban

258/B. §³⁹³ (1) Aki külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁸⁶ A 256. § a 2001: CXXI. törvény 45. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁷ A 257. § a 2001: CXXI. törvény 46. §-ával megállapított szöveg.

³⁸⁸ Lásd a 2004: XXIX. törvény 141–143. §-át.

³⁸⁹ A 258. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

³⁹⁰ A 258/A. §-t az 1987: III. törvény 25. §-a iktatta be a törvénybe.

³⁹¹ A 258/A. §-ának 1. pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

³⁹² A XV. Fejezet VIII. Címét és a 258/B–258/F. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 55. §-a iktatta a szövegbe.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha a jogtalan előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a külföldi hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

258/C. §³⁹⁴ (1) Aki külföldi gazdálkodó szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt külföldi gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

258/D. §³⁹⁵ (1) Az a külföldi hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígérését elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha az előnyért a hivatali kötelességét megszegi, a hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

Befolyással üzérkedés nemzetközi kapcsolatban

258/E. §³⁹⁶ Aki arra hivatkozással, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés

258/F. § E cím alkalmazásában

1.³⁹⁷

2. külföldi gazdálkodó szervezet az a szervezet, amely a személyes joga szerint jogi személyiséggel rendelkezik, és az adott szervezeti formában gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

XVI. Fejezet

A közrend elleni bűncselekmények

I. Cím

A közbiztonság elleni bűncselekmények

Közveszélyokozás

³⁹³ A 258/B. § a 2001: CXXI. törvény 47. §-ával megállapított szöveg.

³⁹⁴ A 258/C. § a 2001: CXXI. törvény 48. §-ával megállapított szöveg.

³⁹⁵ A 258/D. § a 2001: CXXI. törvény 49. §-ával megállapított szöveg.

³⁹⁶ A 258/E. § a 2001: CXXI. törvény 50. §-ával megállapított szöveg.

³⁹⁷ A 258/F. § 1. pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

259. § (1)³⁹⁸ Aki árvíz okozásával, robbanó-, sugárzó- avagy más anyag, energia vagy tűz pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását, avagy következményeinek enyhítését akadályozza, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben,

b)³⁹⁹ különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

(3)⁴⁰⁰ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a közveszélyokozás egy vagy több ember halálát idézi elő.

(4)⁴⁰¹ Aki a közveszélyokozást gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány esetén öt évig, egy vagy több ember halála esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki közveszélyokozásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Közérdekű üzem működésének megzavarása

260. § (1) Aki közérdekű üzem működését berendezésének, vezetékének megrongálásával, vagy más módon jelentős mértékben megzavarja, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁰² A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt bűnszövetségben, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában közérdekű üzem a közmű, a közforgalmú tömegközlekedési üzem, a távközlési üzem, valamint a hadianyagot, energiát, vagy üzemi felhasználásra szánt alapanyagot termelő üzem.

Terrorcselekmény

261. §⁴⁰³ (1) Aki abból a célból, hogy

a) állami szervet, más államot, nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön,

b) a lakosságot megfélemlítse,

c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjét megváltoztassa vagy megzavarja, illetőleg nemzetközi szervezet működését megzavarja,

a (9) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, büntett miatt tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az a) pontban meghatározott célból jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és azok sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy nemzetközi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé.

(3) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki

³⁹⁸ A 259. § (1) bekezdése az 1987: III. törvény 26. §-ával megállapított, a Magyar Közlöny 1987. évi 43. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg.

³⁹⁹ A 259. § (2) bekezdésének b) pontja az 1999: CXX. törvény 15. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴⁰⁰ A 259. § (3) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 56. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰¹ A 259. § (4) bekezdése az 1999: CXX. törvény 15. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴⁰² A 260. § (2) és (3) bekezdése az 1999: CXX. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰³ A 261. § a 2003: II. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

a) az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és

b) aki tevékenységét a hatóság előtt felfedi,

ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel büntetendő.

(5) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott büntettnak terrorista csoportban történő elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, ahhoz anyagi eszközöket szolgáltat vagy gyűjt, illetőleg a terrorista csoport tevékenységét egyéb módon támogatja, büntetett követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott bűncselekmény miatt nem büntetendő, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(7) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésével fenyeget, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy terrorcselekmény elkövetése készül, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(9) E § alkalmazásában

a) személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény az emberölés [166. § (1) és (2) bek.], a testi sértés [170. § (1)–(5) bek.], a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés [171. § (3) bek.], a személyi szabadság megsértése (175. §), az emberrablás (175/A. §), a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény [184. § (1) és (2) bek.], a vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése [185. § (1) és (2) bek.], a hivatalos személy elleni erőszak (229. §), a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (230. §), a hivatalos személy támogatója elleni erőszak (231. §), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (232. §), a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a közérdekű üzem működésének megzavarása [260. § (1) és (2) bek.], a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés [263/A. § (1)–(3) bek.], a fegyvercsempészet (263/B. §), a radioaktív anyaggal visszaélés [264. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel visszaélés [264/C. § (1)–(3) bek.], a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény (300/C. §), a rongálás (324. §) és a rablás (321. §),

b) terrorista csoport: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmények elkövetése.

Nemzetközi gazdasági tilalom megszegése

261/A. §⁴⁰⁴ (1) Aki a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettsége alapján kihirdetett, illetve az Európai Közösséget létrehozó szerződés 60. cikke alapján elfogadott rendeletekben, illetve e rendeletek felhatalmazása alapján elfogadott rendeletekben vagy határozatokban, valamint az Európai Uniót létrehozó szerződés 15. cikke alapján elfogadott tanácsi közös álláspontokban elrendelt

a) a pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek vagy gazdasági erőforrások zárolására vonatkozó kötelezettségét,

b) gazdasági, kereskedelmi vagy pénzügyi tilalmat

megszegi, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi gazdasági tilalom megszegését

a) erőszakkal,

⁴⁰⁴ A 261/A. §-t és az előtte levő címet az 1993: LXXI. törvény 14. §-a iktatta be, szövegük a 2005: XCI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg.

b) hivatalos személyként követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi gazdasági tilalom megszegését

a) lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, robbantószer vagy ezek felhasználására szolgáló készülék, vagy egyéb katonai célú felhasználásra szánt termék kereskedelmével összefüggésben,

b) fegyveresen követik el.

(4) Aki nemzetközi gazdasági tilalom megszegésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy nemzetközi gazdasági tilalom megszegése készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A feljelentés elmulasztásáért az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

(6) E § alkalmazásában – ha a nemzetközi jogi kötelezettség alapján a kötelezettséget, illetve tilalmat kihirdető jogszabály eltérően nem rendelkezik –

a) pénzeszközön, egyéb vagyoni értéken és gazdasági erőforráson a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló, 2001. december 27-i 2580/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikk 1. pontjában meghatározott eszközöket,

b) pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek vagy gazdasági erőforrások zárolásán a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló, 2001. december 27-i 2580/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikk 2. pontjában meghatározottakat kell érteni.

Légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése

262. §⁴⁰⁵ (1) Aki légi jármű, illetve vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű ellenőrzését erőszakkal, fenyegetéssel, avagy másnak öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezésével a jármű ellenőrzését magához ragadja, büntetett követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekmény egy vagy több ember halálát okozza.

(3) Aki légi jármű, illetve vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.

Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel⁴⁰⁶

263. §⁴⁰⁷ (1) Aki robbanóanyagot, robbantószerrel vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül készít, megszerz, tart vagy a tartásukra nem jogosult személynek átad, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) üzletszerűen,
b) bűnszövetségben

követi el, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a)⁴⁰⁸

⁴⁰⁵ A 262. § és alcíme a 2003: II. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰⁶ A 263. § alcíme az 1994: IX. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁰⁷ A 263. § az 1998: LXXXVII. törvény 57. §-ával megállapított szöveg.

b) különös visszaesőként

követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel (263/A. §), a fegyvercsempészet (263/B. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

b)⁴⁰⁹ a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)–(4) bek.], a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi gazdasági tilalom megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c)⁴¹⁰ a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)–c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)–(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel

263/A. §⁴¹¹ (1) Aki

a) lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszerét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követi el, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a)⁴¹²

b) különös visszaesőként

követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki

a) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

b) vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedély nélkül megszerez vagy tart,

c)⁴¹³

véség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a fegyvercsempészet (263/B. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

b)⁴¹⁴ a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont,

⁴⁰⁸ A 263. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴⁰⁹ A 263. § (4) bekezdésének b) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja és a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

⁴¹⁰ A 263. § (4) bekezdésének c) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴¹¹ A 263/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 4. §-a iktatta be. A 263/A. § szövegét megállapította az 1998: LXXXVII. törvény 58. §-a.

⁴¹² A 263/A. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴¹³ A 263/A. § (4) bekezdésének c) pontját a 2004: CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴¹⁴ A 263/A. § (5) bekezdésének b) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja és a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

176. § (2) bek. b) pont és (3)–(4) bek.], a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi gazdasági tilalom megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c)⁴¹⁵ a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)–c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)–(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

Fegyvercsempészet

263/B. §⁴¹⁶ (1) Aki lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot, robbantószert, illetve robbanóanyag, robbantószer felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére hoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntetést követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt

- a) üzletszerűen,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

- a)⁴¹⁷
- b) különös visszaesőként

követi el, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerral (263/A. §), a visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),

b)⁴¹⁸ a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)–(4) bek.], a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi gazdasági tilalom megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c)⁴¹⁹ a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)–c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)–(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

(5) Aki fegyvercsempészetre irányuló előkészületet követ el, büntetést miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Bűnszervezetben részvétel

263/C. §⁴²⁰ (1) Aki büntettnak bűnszervezetben történő elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy

⁴¹⁵ A 263/A. § (5) bekezdésének c) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴¹⁶ A 263/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 5. §-a iktatta be. A 263/A. § szövegét megállapította az 1998: LXXXVII. törvény 59. §-a.

⁴¹⁷ A 263/B. § (3) bekezdésének a) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴¹⁸ A 263/B. § (4) bekezdésének b) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja és a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

⁴¹⁹ A 263/B. § (4) bekezdésének c) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴²⁰ A 263/C. §-t és az előtte lévő alcímet az 1997: LXXIII. törvény 33. §-a iktatta be, szövegük a 2001: CXXI. törvény 51. §-ával megállapított szöveg.

ezt könnyítő feltételeket biztosítja, illetőleg a bűnszervezet tevékenységét egyéb módon támogatja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűnszervezetben részvétel miatt nem büntethető, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Visszaélés radioaktív anyaggal

264. §⁴²¹ (1)⁴²² Aki az emberi egészségre, illetve a környezetre veszélyes radioaktív anyagot jogosulatlanul előállít, megszerz, tart, kezel, forgalomba hoz, feldolgoz vagy más módon felhasznál, tartására nem jogosult személynek átad, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki radioaktív anyagot a jogszabályban előírt kötelezettség megszegésével állít elő, tárol, szállít vagy helyez el.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével

264/A. §⁴²³ (1) Aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nukleáris létesítményt üzemeltet, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés atomenergia alkalmazásával

264/B. §⁴²⁴ (1) Aki az atomenergia felhasználásához a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervezet vagy személyt megtéveszti, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos és jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel

264/C. §⁴²⁵ (1) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert kifejleszt, gyárt, megszerz, felhasznál, tart, vagy ilyen fegyvert annak tartására nem jogosult személynek átad, az ország területére behoz, onnan kivisz, azon átszállít, vagy azzal kereskedik, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nemzetközi szerződés által tiltott fegyver előállítására alkalmas létesítményt épít, üzemeltet, létező létesítményt ilyen fegyver gyártása céljára átalakít, illetőleg ilyen létesítmény üzemeltetéséhez a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervezet vagy személyt megtéveszti.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

⁴²¹ A 264. § és alcíme az 1996: LII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg.

⁴²² A 264. § (1) bekezdése a 2005: XCI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg.

⁴²³ A 264/A. §-t és alcímét az 1996: LII. törvény 2. §-a iktatta be.

⁴²⁴ A 264/B. §-t és alcímét az 1996: LII. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴²⁵ A 264/C. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 60. §-a iktatta a szövegbe.

- a) bünszövetségben,
- b) különös visszaesőként

követi el, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni a 160/A. § (3) bekezdésében felsorolt jogszabályokban meghatározott fegyvereket.

(6) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) a visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel (263/A. §), a fegyvercsempészet (263/B. §),

b)⁴²⁶ a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport tagja elleni erőszak, az emberrablás és a magánlaksértés fegyveresen elkövetett esetei [174/B. § (2) bek. a) pont, 175/A. § (2) bek. b) pont, 176. § (2) bek. b) pont és (3)–(4) bek.], a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi gazdasági tilalom megszegésének súlyosabban minősülő esete [261/A. § (3) bek.], a visszaélés radioaktív anyaggal (264. §),

c)⁴²⁷ a visszaélés kábítószerrel, a rablás, a jármű önkényes elvétele, a szökés és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak fegyveresen elkövetett esetei [321. § (3) bek. a) pont, (4) bek. b)–c) pont, 327. § (3) bek., 343. § (2) bek. a) pont, (4)–(5) bek., 355. § (2) bek. a) pont], továbbá a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett rongálás [324. § (4) bek. c) pont].

(7) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel való visszaélésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés méreggel

265. § Aki mérget jogosulatlanul készít, tart vagy forgalomba hoz, valamint aki a mérgek visszaélésszerű felhasználásának megakadályozására avagy más személyek veszélyeztetésének kizárására előírt intézkedések megtételét elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴²⁸ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése

266. §⁴²⁹ (1) Aki

a) veszélyes ebet tenyészt, az ország területére behoz, onnan kivisz, versenyeztet, vagy engedély nélkül tart,

b) veszélyes ebet jogszabály megszegésével elidegenít, vagy megszerez,

c) a veszélyes eb ivartalanítására vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi,

d) a veszélyes eb tartására vonatkozó jogszabályban előírt biztonsági előírást megszegi,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki veszélyes ebet őrző-védő feladat végzésére tart, kiképez, illetve veszélyes ebbel ilyen feladatot végeztet, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában veszélyes eb a törvényben, törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben, valamint hatósági határozatban veszélyes ebbé nyilvánított eb.

Tiltott állatviadal szervezése

⁴²⁶ A 264/C. § (6) bekezdésének b) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja és a 2005: XCI. törvény 29. § (3) bekezdésének a) pontja szerint módosított szöveg.

⁴²⁷ A 264/C. § (6) bekezdésének c) pontja a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴²⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴²⁹ A 266. §-t és a fölötte lévő alcímet az 1996: CVIII. törvény 5. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe.

266/A. §⁴³⁰ (1) Aki gerinces állat részvételével állatviadalt szervez, tart, ilyen állatviadalra fogadást szervez, vagy fogadást köt, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki állatviadal céljára gerinces állatot tart, tenyészt, kiképez, idomít vagy forgalmaz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Állatkínzás

266/B. §⁴³¹ (1) Aki

a) gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza,

b) állattartóként, háziasított emlősállatot vagy az ember környezetében tartott veszélyes állatot elűzi, elhagyja vagy kiteszi, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a vadászatról szóló törvény által tiltott vadászati eszközzel vagy tiltott vadászati módon vadászik, illetőleg a halászatról szóló törvény által tiltott halfogási eszközzel vagy módon halászik vagy horgászik.

Tiltott szerencsejáték szervezése

267. §⁴³² Aki tiltott szerencsejátékot rendszeresen szervez, vagy ehhez helyiséget bocsát rendelkezésre, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴³³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

II. Cím

A köznyugalom elleni bűncselekmények

Törvény vagy hatósági rendelkezés elleni izgatás

268. §⁴³⁴ Aki nagy nyilvánosság előtt, a köznyugalom megzavarására alkalmas módon törvény vagy más jogszabály, avagy a hatóság rendelkezése ellen általános engedetlenségre uszít, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közösség elleni izgatás⁴³⁵

269. §⁴³⁶ Aki nagy nyilvánosság előtt

a) a magyar nemzet,

b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport vagy a lakosság egyes csoportjai ellen gyűlöletre uszít,⁴³⁷ büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴³⁰ A 266/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1996: CVIII. törvény 5. §-ának (2) bekezdése iktatta be, a 266/A. §-t újonnan a 2004: X. törvény 1. §-a állapította meg.

⁴³¹ A 266/B. §-t és alcímét a 2004: X. törvény 2. §-a iktatta be.

⁴³² A 267. §-ban a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (3) bekezdése állapította meg.

⁴³³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a, valamint 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁴³⁴ A 268. § az 1989: XXV. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁵ A 269. § előtti cím az 1989: XXV. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁶ A 269. § az 1996: XVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg.

⁴³⁷ A 269. § b) pontjának „illetve gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekményt követ el” fordulatát a 12/1999. (V. 21.) AB határozat megsemmisítette.

Nemzeti jelkép megsértése

269/A. §⁴³⁸ Aki nagy nyilvánosság előtt a Magyar Köztársaság himnuszát, zászlaját vagy címerét sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, vagy más ilyen cselekményt követ el, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Önkényuralmi jelképek használata

269/B. §⁴³⁹ (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vörös csillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet

- a) terjeszt;
- b) nagy nyilvánosság előtt használ;
- c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak.

(4)⁴⁴⁰

Rémhírterjesztés

270. §⁴⁴¹ Aki közveszély színhelyén nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt – vagy való tényt oly módon elferdítve – állít vagy híresztel, amely alkalmas az emberek nagyobb csoportjában zavar vagy nyugtalanság keltésére, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közveszéllyel fenyegetés

270/A. §⁴⁴² (1)⁴⁴³ Aki más előtt olyan, a köznyugalom megzavarására alkalmas valótlan tényt állít, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁴⁴⁴ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben írt bűncselekményt radioaktív anyaggal fenyegetve követik el.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarta.

Garázdaság

⁴³⁸ A 269/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XVII. törvény 55. §-a iktatta a szövegbe. Lásd még a 13/2000. (V. 12.) AB határozatot.

⁴³⁹ A 269/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XLV. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe. Lásd még a 14/2000. (V. 12.) AB határozatot.

⁴⁴⁰ A 269/B. § (4) bekezdését az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁴⁴¹ A 270. §-t a 18/2000. (VI. 6.) AB határozat megsemmisítette 2000. június 6. napjával. A 270. § -nak a 2001. január 4-től hatályos szövegét a 2000: CXXV. törvény 2. §-a állapította meg.

⁴⁴² A 270/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: XVII. törvény 56. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁴³ A 270/A. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴⁴ A 270/A. §-ának (2) bekezdése az 1996: LII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Egyidejűleg a § (3) bekezdést is iktatott a szövegbe.

271. § (1)⁴⁴⁵ Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁴⁶ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

a) csoportosan,

b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Rendbontás

271/A. §⁴⁴⁷ (1) Aki a nyilvános rendezvény rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a rendbontást csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4) E § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan kulturális és sportrendezvény, amely a közönség számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

Közszemérem megsértése

272. §⁴⁴⁸ Aki a szexuális áruk forgalmazásával kapcsolatos előírásokat súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Önbíráskodás

273. § (1)⁴⁴⁹ Aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, más erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.

Elkobzás

273/A. §⁴⁵⁰

III. Cím

A közbizalom elleni bűncselekmények

⁴⁴⁵ A 271. § (1) bekezdésében a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (2) bekezdése állapította meg.

⁴⁴⁶ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁴⁷ A 271/A. §-t és a fölötte lévő alcímet a 2000: CXXV. törvény 3. §-a iktatta be.

⁴⁴⁸ A 272. § az 1997: LXXIII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁴⁹ A 273. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁵⁰ A 273/A. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Közokirat-hamisítás

274. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,
b)⁴⁵¹ hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,
c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁵² Aki az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3)⁴⁵³ Aki az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

275. § (1)⁴⁵⁴ Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) lényeges tényt hamisan foglal közokiratba,
büntettet követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁵⁵ E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

Magánokirat-hamisítás

276. § Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁵⁶ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Visszaélés okirattal

277. § (1) Aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, másétól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja vagy eltitkolja, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel⁴⁵⁷ büntetendő.

(2)⁴⁵⁸ Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Egyedi azonosító jel meghamisítása

⁴⁵¹ A 274. § (1) bekezdésének b) pontja az 1987: III. törvény 27. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁵² A 274. § új (2) bekezdését az 1996: LII. törvény 4. §-a iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre változtatta, a (2) bekezdés a 2001: CXXI. törvény 52. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁵³ A 274. § eredeti (2) bekezdésének számozását (3) bekezdésre változtatta az 1996: LII. törvény 4. §-a.

⁴⁵⁴ A 275. § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta a 2003: CXXX. törvény 72. §-a.

⁴⁵⁵ A 275. § (2) bekezdését a 2003: CXXX. törvény 72. §-a iktatta be, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatva. E módosító törvény 99. § (2) bekezdése alapján az Európai Tanács 2000. május 29-i jogi aktusával, az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikke szerint létrehozott, az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bünyügyi jogsegélyről szóló egyezményt a Magyar Köztársaságban kihirdető törvény hatálybalépése napján lép hatályba. A hatálybalépés dátuma: 2005. november 23.

⁴⁵⁶ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁵⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁵⁸ A 277. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

277/A. §⁴⁵⁹ (1) Aki

a) egyedi azonosító jelet eltávolít, vagy egyéb módon meghamisít,
b) olyan dolgot szerez meg, vagy használ fel, amelynek egyedi azonosító jele hamis, hamisított, illetőleg amelynek egyedi azonosító jelét eltávolították,
büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

- a) üzletszerűen,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(3)⁴⁶⁰

Hamis statisztikai adatszolgáltatás

278. § Aki a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatot szolgáltat, avagy az adatszolgáltatással kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁶¹ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

IV. Cím

A közegészség elleni bűncselekmények

Visszaélés ártalmas közfogyasztási cikkel

279. § (1) Aki forgalomba hozatal céljából olyan közfogyasztási cikket készít vagy tart, amely az egészségre ártalmas, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁶² vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki ártalmas közfogyasztási cikket forgalomba hoz, büntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanul követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁶³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Környezetkárosítás

280. §⁴⁶⁴ (1) Aki a földet, a levegőt, a vizet, az élővilágot, valamint azok összetevőit jelentős mértékű szennyezéssel vagy más módon

a) veszélyezteti,

b) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota csak beavatkozással állítható helyre,

c) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota nem állítható helyre,
büntettet követ el, és az a) pontban meghatározott esetben három évig, a b) pontban meghatározott esetben öt évig, a c) pontban meghatározott esetben két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki személyes használatra szolgáló mennyiséget meghaladó, ózonréteget károsító anyagot vagy ilyen anyagot tartalmazó terméket az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azt forgalomba hozza, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁴⁵⁹ A 277/A. §-t és az előtte levő címet az 1998: XXII. törvény 3. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁶⁰ A 277/A. § (3) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴⁶¹ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁶² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁶³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁶⁴ A 280. § a 2005: XCI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

(3) Aki a környezetkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés *a*) pontja, illetve a (2) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, az (1) bekezdés *b*) pontja esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, *c*) pontja esetén három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az (1) bekezdés *a*) pontja, valamint a (3) bekezdés első és második fordulata esetén az elkövető nem büntethető, az (1) bekezdés *b*) pontja esetén pedig büntetése korlátlanul enyhíthető, ha az első fokú ítélet meghozataláig a cselekménye által bekövetkezett veszélyt, illetve környezetkárosodást megszünteti, a károsodott környezetet helyreállítja.

(5) E § alkalmazásában szennyezés: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint azok összetevői jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kibocsátási határértéket meghaladó terhelése.

Természetkárosítás

281. §⁴⁶⁵ (1) Aki

a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,

b) védett élő szervezet egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,

c) az Európai Közösségek Tanácsának a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló rendelete A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az országba behozza, onnan kiviszi, az ország területén átviszi, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki

a) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti különleges madárvédelmi területet, különleges természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, vagy

b) védett

1. természeti területet,

2. barlangot,

3. élő szervezetek életközösségét, vagy azok élőhelyét

jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja.

(3) A büntetés büntetett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) az (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjában meghatározott természetkárosítás a fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza, hogy az elpusztított fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét, illetve ha a *c*) pontban meghatározott természetkárosítás a Magyarországon védetté, illetve fokozottan védetté nem nyilvánított élő szervezet adott állományának fennmaradását veszélyeztető pusztulását okozza,

b) a (2) bekezdésben meghatározott természetkárosítás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, védett természeti terület, barlang, illetve élő szervezetek életközössége vagy azok élőhelye jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza.

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott természetkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(5) E § alkalmazásában élő szervezet egyede:

a) az élő szervezet egyedének valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota,

b) az élő szervezetek keresztezéseként és kereszteződésekként létrejött egyed,

⁴⁶⁵ A 281. § a 2005: XCI. törvény 9. §-ával megállapított szöveg.

c) az élő szervezet egyedének származéka, ami alatt érteni kell az elpusztult élőlényt, valamint annak, vagy az élő szervezet egyedének bármely részét, továbbá azt a terméket vagy készítményt, amely a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz.

A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése

281/A. §⁴⁶⁶ (1) Aki

a) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez,
b) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékkezelési tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez,
büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékgazdálkodásról szóló törvény szerinti veszélyes hulladéokra követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában

a) *hulladék*: mindaz, amit a hulladékgazdálkodásról szóló törvény hulladéknak minősít, amennyiben alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő, vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére,

b) *hulladékkezelési tevékenység*: a hulladéknak a hulladékgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott gyűjtése, begyűjtése, szállítása – ideértve az országba történő behozatalt, kivitelt, valamint az ország területén történő átvitelt –, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása.

Visszaélés kábítószerrel

282. §⁴⁶⁷ (1)⁴⁶⁸ Aki kábítószer termeszti, előállítja, megszerezi, tart, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel

követik el.

(3) Aki

a) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el,

b) kábítószer előállításához szükséges anyagot, berendezést vagy felszerelést készít, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(5) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés a) pontja esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés.

⁴⁶⁶ A 281/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1996: LII. törvény 8. §-a iktatta be, szövegük a 2005: XCI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁶⁷ A 282. § a 2003: II. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁶⁸ A 282. § (1) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

282/A. §⁴⁶⁹ (1)⁴⁷⁰ Aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

c)⁴⁷¹ a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a büntetés-végrehajtási szervezet létesítményében

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel követik el.

(4) Aki

a) az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt három évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés esetén büntetett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztés.

282/B. §⁴⁷² (1)⁴⁷³ Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószerrel természet, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés,

a) ha a tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel kínál vagy átad, illetve ilyen személy felhasználásával kábítószerrel forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,

b) ha az elkövető oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

c) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel,

b) a (2) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben, illetve hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel nem minősülő kábító hatású anyag, illetőleg szer kóros élvezetéhez segítséget nyújt, vagy ilyen személyt erre rábírní törekszik, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (1)–(5) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(7) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerrel követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

⁴⁶⁹ A 282/A. § a 2003: II. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷⁰ A 282/A. § (1) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁷¹ A 282/A. § (2) bekezdésének c) pontja a 2004: CXXXI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁷² A 282/B. §-t a 2003: II. törvény 19. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁷³ A 282/B. § (1) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

b) a (2) bekezdés, illetve a (3) bekezdés b) pontja esetén büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés.

282/C. §⁴⁷⁴ (1)⁴⁷⁵ Az a kábítószerfüggő személy, aki kábítószerrel természet, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁴⁷⁶ Az a kábítószerfüggő személy, aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntettét követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(4) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel követik el.

(5) Ha a bűncselekményt a kábítószerfüggő személy csekély mennyiségre követi el, a büntetés vétség miatt

a) az (1) vagy a (2) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés,

b) a (3) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés.

283. §⁴⁷⁷ (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

a) aki csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra természet, előállít, megszerez vagy tart [282. § (5) bek. a) pont],

b)–d)⁴⁷⁸

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

1. jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószerrel saját használatára természet, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont], illetőleg

2.⁴⁷⁹

f) az a kábítószerfüggő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben – két évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő – más bűncselekményt követ el,

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2)⁴⁸⁰

Visszaélés kábítószer előállításához használt anyaggal

283/A. §⁴⁸¹ (1)⁴⁸² Aki nemzetközi szerződés végrehajtására kiadott jogszabályban a kábítószer tiltott előállításához használt vegyi anyagként meghatározott anyagot előállít, megszerez, tart, felhasznál,

⁴⁷⁴ A 282/C. §-t a 2003: II. törvény 20. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁷⁵ A 282/C. § (1) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁷⁶ A 282/C. § (2) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁷⁷ A 283. § a 2003: II. törvény 21. §-ával megállapított szöveg, alcímét e módosító törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴⁷⁸ A 283. § (1) bekezdésének b)–d) pontját az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 2. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁷⁹ A 283. § (1) bekezdése e) pontjának 2. alpontját az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 2. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁸⁰ A 283. § (2) bekezdését az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 2. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁸¹ A 283/A. §-t és az előtte levő alcímét az 1998: LXXXVII. törvény 64. §-a iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 22. §-a állapította meg.

forgalomba hoz, azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, úgyszintén, aki jogszabályi előírás megszegésével ilyen anyagot átad, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető, aki – mielőtt a kábítószer készítését elősegítő tevékenysége a hatóság tudomására jutott volna – a cselekményét a hatóság előtt felfedi, az előállított, megszerzett, tartott vagy az ország területére behozott dolgokat a hatóságnak átadja, illetőleg a más részére átadott, valamint a felhasznált, forgalomba vagy kereskedelembe hozott, az ország területén átvitt, vagy az országból kivitt anyag tekintetében lehetővé teszi a kábítószer készítésének elősegítésében részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Visszaélés teljesítményfokozó szerrel vagy módszerrel⁴⁸³

283/B. §⁴⁸⁴

Járványügyi szabályszegés

284. § (1) Aki a zárlati kötelezettség alá tartozó fertőző betegség behurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁸⁵ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki járvány idején az elrendelt elkülönítés, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁸⁶ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki a fertőző állatbetegségek vagy a növényeket pusztító veszélyes kártevők be- és kihurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, egyéb korlátozás vagy felügyelet szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁸⁷ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Kuruzslás

285. § (1) Aki jogosulatlanul, ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen az orvosi gyakorlat körébe tartozó tevékenységet fejt ki, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁴⁸⁸ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a kuruzslást az orvosi gyakorlatra jogosultság színlelésével követik el.

(3) E § alkalmazásában orvosi gyakorlatra jogosult az, akinek hazai egyetemen szerzett vagy külföldi egyetemen szerzett és honosított (egyenértékűségi záradékkal ellátott) orvosi oklevele van, illetőleg az a külföldi állampolgár, aki az egészségügyi miniszter⁴⁸⁹ engedélye alapján oklevelének honosítása nélkül fejthet ki orvosi tevékenységet, feltéve mindegyik esetben, hogy nem áll az orvosi tevékenységtől eltiltás hatálya alatt.

Elkobzás

⁴⁸² A 283/A. § (1) bekezdésének „hatósági engedély nélkül” és „hatósági engedéllyel nem rendelkezőnek” szövegrészét az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 1. pontjával megsemmisítette, 2004. december 13. napjával.

⁴⁸³ Az 1998: LXXXVII. törvény 65. §-a iktatta a szövegbe.

⁴⁸⁴ A 283/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1998: LXXXVII. törvény iktatta be, utóbb a 283/B. §-t a 47/2000. (XII. 14.) AB határozat 1. pontja megsemmisítette.

⁴⁸⁵ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁸⁶ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁸⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁸⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁴⁸⁹ Lásd az 1998: XXXVI. törvény. 2. §-a (1) bekezdésének b) pontját.

286. §⁴⁹⁰ Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés (263/A. §), fegyvercsempészet (263/B. §), radioaktív anyaggal (264. §), nukleáris létesítmény üzemeltetésével (264/A. §), nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §), méreggel való visszaélés (265. §), veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése (266. §), tiltott állatviadal szervezése (266/A. §), állatkínzás (266/B. §), ártalmas közfogyasztási cikkel (279. §) vagy kábítószerrel visszaélés (282–283. §) és visszaélés kábítószer előállításához használt anyaggal (283/A. §) esetén a 77/A. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

Értelmező rendelkezés

286/A. §⁴⁹¹ (1)⁴⁹² A 280. § és a 281/A. § alkalmazásában földön, levegőn, vízben, élővilágon, valamint ezek összetevőin a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvényben⁴⁹³ meghatározott fogalmakat kell érteni.

(2)⁴⁹⁴ A 282–283. § alkalmazásában kábítószeren

a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyagokat,

b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotrop anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotrop anyagokat, valamint

c) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló törvény mellékletében meghatározott pszichotrop anyagokat
kell érteni.

(3)⁴⁹⁵ A 283/A. § alkalmazásában kábítószer tiltott előállításához használt vegyi anyag az 1998. évi L. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1988. december 20-án, Bécsben kelt Egyezmény 12. Cikkének végrehajtására kiadott, a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott előállításához, gyártásához is használt vegyi anyagokkal végezhető egyes tevékenységek szabályozásáról szóló jogszabály 1. számú mellékletének 1. kategóriájában meghatározott anyagot kell érteni.

XVII. Fejezet

A gazdasági bűncselekmények

I. Cím⁴⁹⁶

Gazdálkodási kötelezéseket és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények

⁴⁹⁰ A 286. § a 2004: X. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹¹ A 286/A. §-t és az előtte lévő címet az 1993: XVII. törvény 63. §-a iktatta be, utóbb az 1996: LII. törvény 10. §-a (1) bekezdést is iktatott a szövegbe, s a § eredeti szövegének jelölését (2) bekezdésre változtatta.

⁴⁹² A 286/A. § (1) bekezdése a 2005: XCI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹³ Lásd az 1995: LIII. törvényt.

⁴⁹⁴ A 286/A. § (2) bekezdését az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatának 3. pontjával megsemmisítette, 2005. május 31. napjával. A (2) bekezdést újonnan a 2005: XXX. törvény 6. §-a iktatta be.

⁴⁹⁵ A 286/A. § (3) bekezdését a 2003: II. törvény 23. § (2) bekezdése iktatta be, szövegét újonnan a 2005: XXX. törvény 6. §-a állapította meg.

⁴⁹⁶ Az I. Cím az 1994: IX. törvény 8. §-a állapította meg, mely egyidejűleg az eredeti III. Cím számozását II-re, a IV. Cím számozását III-ra változtatta.

Haditechnikai eszközök és szolgáltatások, illetőleg kettős felhasználású termékek és technológiák forgalmára vonatkozó kötelezettség megszegése

287. §⁴⁹⁷ (1) Aki haditechnikai eszköz, illetve a gyártásához alkalmazott technológia, vagy kettős felhasználású termék, illetve technológia külkereskedelmi forgalmát, ideértve annak az Európai Közösség vámterületén belüli átadását, illetőleg műszaki támogató tevékenység nyújtását vagy igénybevételét az ehhez szükséges tevékenységi, tárgyalási, forgalmi vagy tranzitengedély, illetőleg kiviteli engedély vagy Nemzetközi Importigazolás, vagy ezeket helyettesítő okmányok nélkül végzi, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a végső felhasználó (vevő), aki a Végfelhasználói Nyilatkozatot, illetőleg a Végső Címzetti és Vásárlói Nyilatkozatot megszegve, a haditechnikai eszközt vagy technológiát, illetőleg a kettős felhasználású terméket vagy technológiát a Nemzetközi Importigazolásban foglaltaktól eltérően használja fel.

(3) E § alkalmazásában

a) az Európai Közösség vámterületén a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 3. cikkében meghatározott területet,

b) kettős felhasználású terméken a kettős felhasználású termékek és technológia kivitelére vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2000. június 22-i 1334/2000/EK tanácsi rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket kell érteni.

Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése

288. §⁴⁹⁸ (1) Aki

a) a központi költségvetésből, a helyi önkormányzati költségvetésből vagy az elkülönített állami pénzalapokból jogszabály alapján,

b) külföldi állam vagy nemzetközi szervezet által céljelleggel nyújtott pénzügyi támogatást vagy más gazdasági előnyt úgy szerez meg, hogy evégett valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, avagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a céljelleggel nyújtott támogatást a jogcímétől eltérően használ fel, és az ebből eredő visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, úgyszintén az, aki a pénzügyi támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt elszámolási vagy számadási kötelezettség teljesítésekor valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, illetőleg valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel.

Értelmező rendelkezés

288/A. §⁴⁹⁹ A 288. § alkalmazásában a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet által nyújtott támogatáson magyar közigazgatási szerv vagy pénzügyi intézmény által, a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet nevében kezelt támogatást is érteni kell. A 288. § nem alkalmazható, ha a bűncselekményt az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal, illetőleg az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban követik el.

A számvitel rendjének megsértése

⁴⁹⁷ A 287. § és az előtte lévő alcím a 2005: XCI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹⁸ A 288. § a 2001: CXXI. törvény 54. §-ával megállapított szöveg.

⁴⁹⁹ A 288/A. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 55. §-a iktatta a szövegbe.

289. §⁵⁰⁰ (1) Aki a számvitelről szóló törvényben⁵⁰¹ vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt

- a) beszámoló-készítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi,
- b) bizonylati rendet megsérti,

és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵⁰² Az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó, valamint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodó is, aki jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi, és ezzel vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megnehezíti.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény

a) az adott üzleti évet érintően a megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő az eredmény vagy a saját tőke értékének, illetőleg a mérleg-főösszegnek a megállapítása szempontjából, vagy

b) az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését megghiúsítja.

(4)⁵⁰³ A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt pénzügyi intézmény, biztosító, befektetési szolgáltató, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár vagy magánnyugdíjpénztár körében követik el.

(5)⁵⁰⁴ A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott cselekményt gondatlanságból követik el.

Csődbüntett

290. §⁵⁰⁵ (1) Aki a gazdasági tevékenysége körében bekövetkezett fizetéseképtelensége esetén

a) a tartozása fedezetéül szolgáló vagyont elrejt, eltitkolja, megrongálja, megsemmisíti, használhatatlanná teszi,

b) színlelt ügyletet köt, vagy kétes követelést ismer el,

c) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon veszteséges üzletbe kezd, azt tovább folytatja,

d) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen vagyonát más módon ténylegesen vagy színleg csökkenti,

és ezzel a hitelezői kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény a gazdasági életben súlyos következményekkel jár.

(3) Aki a hitelezői kielégítését részben vagy egészben általa hiúsítja meg, hogy a fizetéseképtelenné válást vagy annak látszatát az (1) bekezdésben írt magatartások valamelyikével idézi elő, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (3) bekezdésben meghatározott cselekmény a gazdasági életben súlyos következményekkel jár.

(5) Aki a felszámolás elrendelését követően a jogszabályban előírt beszámolási, leltárkészítési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a felszámolás eredményét részben vagy egészben megghiúsítja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)⁵⁰⁶ Az (1)—(5) bekezdésben meghatározott cselekmény akkor büntethető, ha a csődeljárást vagy a felszámolási eljárást megindították, illetve a felszámolási eljárás a kötelező kérés elmulasztása miatt maradt el.

⁵⁰⁰ A 289. § és alcíme a 2001: CXXI. törvény 56. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰¹ Lásd a 2000: C. törvényt.

⁵⁰² A 289. § (2) bekezdése a 2005: XCI. törvény 13. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁰³ A 289. § (4) bekezdése a 2005: XCI. törvény 13. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁰⁴ A 289. § (5) bekezdését a 2005: XCI. törvény 13. § (3) bekezdése iktatta be.

⁵⁰⁵ A 290. § és az azt megelőző alcím az 1992: XIII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰⁶ A 290. § (6) bekezdésének szövegét az 1996: LII. törvény 38. §-a módosította.

Hitelező jogtalan előnyben részesítése

291. §⁵⁰⁷ (1) Aki a fizetéseképtelenségének tudatában valamely hitelezőjét a többi hitelező hátrányára jogtalan előnyben részesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁵⁰⁸ Az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény akkor büntethető, ha a csődeljárást vagy a felszámolási eljárást megindították, illetve a felszámolási eljárás a kötelező kérés elmulasztása miatt maradt el.

Értelmező rendelkezés

291/A. §⁵⁰⁹ (1) A 290. és a 291. §-ban meghatározott bűncselekményt tettesként az követi el, aki a gazdálkodó szervezet (adós) vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult, akkor is, ha a fizetéseképtelenség, a vagyon csökkenése a gazdálkodó szervezet (adós) vonatkozásában áll fenn, és a tettes a gazdálkodó szervezet (adós) hitelezőjének kielégítését hiúsítja meg.

(2) Az (1) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.

Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

292. §⁵¹⁰ (1) Aki rossz minőségű terméket jó minőségű terméként értékesít, használatba ad, illetve forgalomba hoz, vagy ezek iránt intézkedik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott rossz minőségű termék forgalomba hozatalára irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

293. §⁵¹¹ Aki a termék minőségének megállapítására vonatkozó szabályokat megszegi, és ezzel lehetővé teszi, hogy a terméket a valóságosnál jobb minőségüként értékesítsenek, adjanak használatba, illetőleg hozzanak forgalomba, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

294. §⁵¹² (1) A kötelezően alkalmazandó nemzeti szabvány hatálya alá tartozó termék akkor rossz minőségű, ha a szabványban meghatározott legalacsonyabb minőségi követelményeknek sem felel meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül rossz minőségű az olyan termék, amely rendeltetésszerűen nem használható, vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

Minőség hamis tanúsítása

295. § (1) Aki minőséget tanúsító okiratban jelentős mennyiségű vagy értékű termék minőségéről valótlan adatot tanúsít, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵¹³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Áru hamis megjelölése⁵¹⁴

⁵⁰⁷ A 291. § és az azt megelőző cím az 1992: XIII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁰⁸ A 291. § (2) bekezdésének szövegét az 1996: LII. törvény 38. §-a módosította.

⁵⁰⁹ A 291/A. §-t és az azt megelőző címet az 1992: XIII. törvény 4. §-a iktatta be.

⁵¹⁰ A 292. § az 1997: LXXIII. törvény 38. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹¹ A 293. § az 1997: LXXIII. törvény 39. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹² A 294. § az 1994: IX. törvény 10. §-ával, az (1) bekezdés az 1996: LII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

296. §⁵¹⁵ Aki árut – a versenytárs hozzájárulása nélkül – olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel állít elő, amelyről a versenytárs, illetőleg annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető fel, vagy ilyen árut forgalomba hozatal céljából megszerez, tart, illetőleg forgalomba hoz, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A fogyasztó megtévesztése

296/A. §⁵¹⁶ (1)⁵¹⁷ Aki az áru kelendőségének felkeltése érdekében nagy nyilvánosság előtt az áru lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állít, illetve az áru lényeges tulajdonságáról megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵¹⁸ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵¹⁹ Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az összetétele, használhatósága, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint a kezelése, eredete, az, hogy megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, a nemzeti szabványnak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, valamint az, ha az áru felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az áru vásárlásához ígért nyeresési lehetőség vagy más előnyös következmény is.

Versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban és koncessziós eljárásban

296/B. §⁵²⁰ (1) Aki a közbeszerzési eljárás, illetve a koncesszióköteles tevékenységre vonatkozóan kiírt nyílt vagy zártkörű pályázat eredményének befolyásolása érdekében az árak (díjak), illetőleg egyéb szerződési feltételek rögzítésére, illetve a piac felosztására irányuló megállapodást köt, vagy más összehangolt magatartást tanúsít, és ezzel a versenyt korlátozza, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a közbeszerzési eljárás, illetve a koncesszióköteles tevékenységre vonatkozóan kiírt nyílt vagy zártkörű pályázat eredményének befolyásolása érdekében a vállalkozások társadalmi szervezete, a köztisztviselő, az egyesülés és más hasonló szervezet olyan döntésének a meghozatalában vesz részt, amely a versenyt korlátozza.

(3) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott cselekményt jelentős értéket meg nem haladó közbeszerzési értékre követik el.

(4) Nem büntethető az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja. Hatóság alatt a verseny- vagy pénzügyi felügyeletet ellátó szervezet és a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárást lefolytató szervezet is érteni kell.

Tartozás fedezetének elvonása

⁵¹⁴ A 296. §-t megelőző címet az 1994: IX. törvény 11. §-a állapította meg.

⁵¹⁵ A 296. § az 1998: LXXXVII. törvény 68. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹⁶ A 296/A. §-t és az előtte lévő címet az 1994: IX. törvény 12. §-a iktatta a szövegbe.

⁵¹⁷ A 296/A. § (1) bekezdése az 1998: LXXXVII. törvény 69. §-ával megállapított szöveg.

⁵¹⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁵¹⁹ A 296/A. § (2) bekezdését az 1996: LII. törvény 15. §-a állapította meg, mely egyidejűleg (3) bekezdést is iktatott a szövegbe.

⁵²⁰ A 296/B. §-t és alcímét a 2005: XCI. törvény 14. §-a iktatta be.

297. §⁵²¹ (1) Aki a gazdasági tevékenységből származó tartozás fedezetül szolgáló vagyont elvonja, és ezzel a tartozás kiegyenlítését részben vagy egészben meghiúsítja, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az elkövető nem büntethető, ha a tartozást a vádirat benyújtásáig kiegyenlíti.

Hitelezési csalás

297/A. §⁵²² Aki gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtásának, megszüntetésének vagy a hitelfeltételek megváltoztatásának kedvező elbírálása érdekében valótlan tartalmú okiratot használ fel, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Engedély nélküli külkereskedelmi tevékenység

298. §⁵²³ Aki engedélyhez kötött külkereskedelmi tevékenységet engedély nélkül fejt ki, vagy árut a kiviteléhez, behozatalához szükséges engedély nélkül exportál vagy importál büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Gazdasági társaság vagy szövetkezet vezető tisztségviselőjének visszaélése

298/A. §⁵²⁴ A gazdasági társaság vagy a szövetkezet vezető tisztségviselője, illetőleg az az üzletvezetésre jogosult tagja, aki a társaság vagy a szövetkezet tagját a társaság vagy szövetkezet vagyonát illetően megtéveszti, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵²⁵ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Az alaptőke vagy a tőzstőke csorbítása

298/B. §⁵²⁶ A részvénytársaság, illetőleg a korlátolt felelősségű társaság vezető tisztségviselője, aki az alaptőkét, illetve a tőzstőkét részben vagy egészben jogtalanul elvonja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Valótlan érték megjelölése

298/C. §⁵²⁷ (1) Aki közreműködik abban, hogy a gazdasági társaság részére szolgáltatott nem pénzbeli hozzájárulás (nem pénzbeli betét) értékét a társasági szerződésben a szolgáltatás időpontjában fennálló értéknél, ha pedig a nem pénzbeli hozzájárulás értékét könyvvizsgáló állapította meg, a könyvvizsgáló által megjelölt értéknél magasabb értéken jelöljék meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁵²¹ A 297. §-t és az előtte lévő címet az 1994: IX. törvény 13. §-a iktatta a szövegbe.

⁵²² A 297/A. §-t és az előtte lévő címet az 1994: IX. törvény 14. §-a iktatta a szövegbe.

⁵²³ A 298. § az 1993: XVII. törvény 66. §-ával megállapított szöveg.

⁵²⁴ A 298/A. §-t az 1988: II. törvény 1. §-a iktatta be. Jelenlegi alcímét és szövegét a 2000: CXLI. törvény 91. §-a állapította meg.

⁵²⁵ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁵²⁶ A 298/B. §-t és az előtte lévő alcímét az 1988: II. törvény 1. §-a iktatta be. Jelenlegi szövegét megállapította az 1994: IX. törvény 15. §-a.

⁵²⁷ A 298/C. §-t és az előtte lévő alcímét az 1994: IX. törvény 16. §-a iktatta be. Jelenlegi szövegét megállapította az 1998: LXXXVII. törvény 71. §-a.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki közreműködik abban, hogy a gazdasági társaság részére nem pénzbeli hozzájárulásként (nem pénzbeli betétként) szolgáltatott, az államháztartás alrendszereihez tartozó, illetve az állami, önkormányzati tulajdonban álló vagyon értékét a társasági szerződésben a könyvvizsgáló által megjelölt értéknél alacsonyabb értéken jelölik meg.

Jogosulatlan pénzügyi tevékenység

298/D. §⁵²⁸ Aki törvényben előírt engedély nélkül

- a) pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási,
 - b) befektetési szolgáltatási vagy kiegészítő befektetési szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, tőzsdei, elszámolóházi vagy központi értéktári,
 - c) biztosítási,
 - d) önkéntes kölcsönös biztosító pénztári vagy magán-nyugdíjpénztári
- tevékenységet végez, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogosulatlan befektetési szolgáltatási tevékenység

298/E. §⁵²⁹

Jogosulatlan biztosítási tevékenység

298/F. §⁵³⁰

Gazdasági adatszolgáltatás elmulasztása

299. §⁵³¹ Aki közhitelű nyilvántartásba bejegyzendő, gazdasági tevékenységhez kapcsolódó adat, jog vagy tény bejelentését, illetve ilyen adat, jog vagy tény változásának bejelentését elmulasztja, ha a bejelentési kötelezettségét jogszabály írja elő, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵³² vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Bennfentes kereskedelem

299/A. §⁵³³ (1) Aki bennfentes információ felhasználásával pénzügyi eszközre vonatkozó ügyletet köt, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki

- a) a birtokában lévő bennfentes információra tekintettel, mást bíz meg azzal, hogy a bennfentes információval érintett pénzügyi eszközre vonatkozó ügyletet kössön,

⁵²⁸ A 298/D. §-t és az előtte lévő alcímet az 1993: CXII. törvény 43. §-ának (1) bekezdése iktatta be, szövegük a 2005: XCI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁵²⁹ A 298/E. §-t és az előtte lévő alcímet az 1997: LXXIII. törvény 41. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja.

⁵³⁰ A 298/E. §-t és alcímét az 1996: LII. törvény 17. §-a iktatta be, számozását 298/F. §-ra változtatta az 1997: LXXIII. törvény 41. §-a. A 298/F. §-t a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵³¹ A 299. § és az előtte lévő alcím az 1994: IX. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

⁵³² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁵³³ A 299/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 18. §-a iktatta be, szövegük a 2005: XCI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

b) előnyszerzés végett bennfentes információt arra illetéktelen személynek ad át.

Tőkebefektetési csalás

299/B. §⁵³⁴ Aki

a) a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a gazdálkodó szervezetre vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlán adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával,

b) pénzügyi eszközre vonatkozó színlelt ügylet kötésével másokat tőkebefektetésre vagy a befektetés emelésére, illetve tőkebefektetés eladására vagy a befektetés csökkentésére rábír, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Piramisjáték szervezése

299/C. §⁵³⁵ Aki mások pénzének előre meghatározott formában történő és kockázati tényezőt is tartalmazó módon való összegyűjtésén és szétosztásán alapuló olyan játékot szervez, amelyben a láncszerűen bekapcsolódó résztvevők a láncban előttük álló résztvevők számára közvetlenül vagy a szervező útján pénzfizetést vagy más szolgáltatást teljesítenek, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Gazdasági titok megsértése

300. §⁵³⁶ (1) Az a bank-, értékpapír-, biztosítási vagy pénztártitok megtartására köteles személy, aki bank-, értékpapír-, biztosítási vagy pénztártitoknak minősülő adatot jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz, úgyszintén aki jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva üzleti titkot jogosulatlanul megszerez, felhasznál, mással közöl vagy nyilvánosságra hoz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető gazdasági titok megsértése miatt, aki

a) a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adataira vonatkozó, külön törvényben meghatározott kötelezettségének tesz eleget, vagy

b) a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy illet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt,

c) bennfentes kereskedelemmel, piacbefolyásolással vagy a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy illet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt.

Banktitok megsértése

300/A. §⁵³⁷

300/B. §⁵³⁸

⁵³⁴ A 299/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 19. §-a iktatta be, a 299/B. § a 2005: XCI. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

⁵³⁵ A 299/C. §-t és alcímet az 1996: LII. törvény 18. §-a iktatta be.

⁵³⁶ A 300. § és az előtte lévő alcím a 2005: XCI. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

⁵³⁷ A 300/A. §-t és alcímet az 1993: CXII. törvény 43. §-ának (2) bekezdése iktatta be, a 300/A. §-t hatályon kívül helyezte a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja.

Számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény

300/C. §⁵³⁹ (1) Aki számítástechnikai rendszerbe a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával jogosulatlanul belép, vagy a belépési jogosultsága kereteit túllépve, illetőleg azt megsértve bent marad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Aki

a) számítástechnikai rendszerben tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot jogosulatlanul megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz,

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(3) Aki jogtalan haszonszerzés végett

a) a számítástechnikai rendszerbe adatot bevisz, az abban tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz, vagy

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését akadályozza, és ezzel kárt okoz, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény büntetése

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős kárt okoz,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen nagy kárt okoz,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen jelentős kárt okoz.

Értékpapírtitok megsértése

300/D. §⁵⁴⁰

Számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása

300/E. §⁵⁴¹ (1) Aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából, az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő számítástechnikai programot, jelszót, belépési kódot, vagy számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adatot

a) készít,

b) megszerzi,

c) forgalomba hoz, azzal kereskedik, vagy más módon hozzáférhetővé tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő, számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adat készítésére vonatkozó gazdasági, műszaki, szervezési ismereteit másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki – mielőtt a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges vagy ezt megkönnyítő számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely

⁵³⁸ A 300/B. §-t az 1994: IX. törvény 21. §-a iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja.

⁵³⁹ A 300/C. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 22. §-a iktatta be, szövegük a 2001: CXXI. törvény 57. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁴⁰ A 300/D. §-t és az előtte lévő alcímet az 1997: LXXIII. törvény 42. §-a iktatta be, a 300/D. §-t a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁴¹ A 300/E. §-t és alcímet a 2001: CXXI. törvény 58. §-a iktatta a szövegbe.

számítástechnikai rendszer egészébe vagy egy részébe való belépést lehetővé tevő adat készítése a hatóság tudomására jutott volna – tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Értelmező rendelkezések⁵⁴²

300/F. § (1)⁵⁴³ A 299/A. § és a 299/B. § alkalmazásában pénzügyi eszköz:

a) a befektetési eszköz, az egyéb tőzsdei termék és bármilyen más eszköz, amelynek a forgalmazását az Európai Unió valamely tagállama szabályozott piacán engedélyezték, vagy amelyre vonatkozóan az ilyen piacon történő forgalmazásra engedélyezés iránti kérelmet nyújtottak be,

b) az a befektetési eszköz, amely nincs jelen szabályozott piacon, de értéke valamely az a) pontban felsorolt pénzügyi eszköz értékétől, illetve árfolyamától függ,

c)⁵⁴⁴ a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír a rendszeres, illetve rendkívüli tájékoztatási kötelezettség megszűnéséig.

(2)⁵⁴⁵ A 299/B. § alkalmazásában vezető állású személy:

a) a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, felügyelő bizottsági tagja,

b) a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye vezetésére kinevezett személy,

c) minden olyan személy, akit a gazdálkodó szervezet alapszabálya, alapító okirata, társasági szerződése ilyenként határoz meg.

(3)⁵⁴⁶ A 300/C. § és a 300/E. § alkalmazásában számítástechnikai rendszer az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége.

Árdrágítás

301. § (1)⁵⁴⁷ Aki áruért a hatósági árnál vagy a reá nézve egyébként kötelezően megállapított árnál magasabb árat kér, köt ki vagy fogad el, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵⁴⁸ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az árdrágítást

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben,

c) jelentős mennyiségű árura,

d) jelentős mértékű nyereség elérése végett

követik el.

(3)⁵⁴⁹

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

302. §⁵⁵⁰ A 301. § (1) bekezdése szerint árdrágítás az is, ha az áruért a tényleges minőségnél jobb minőségű áru hatósági árának megfelelő árat kérnek, kötnek ki vagy fogadnak el.

⁵⁴² A 300/F. § előtti alcímet a 2001: CXXI. törvény 59. §-a iktatta be, szövege a 2005: XCI. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁴³ A 300/F. § (1) bekezdését a 2005: XCI. törvény 19. § (2) bekezdése iktatta be, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölését (3) bekezdésre változtatva.

⁵⁴⁴ A 300/F. § (1) bekezdésének c) pontját a 2006: LI. törvény 272. §-a iktatta be.

⁵⁴⁵ A 300/F. § (2) bekezdését a 2005: XCI. törvény 19. § (2) bekezdése iktatta be.

⁵⁴⁶ A 300/F. §-t a 2001: CXXI. törvény 59. §-a iktatta be, jelölését (3) bekezdésre változtatta a 2005: XCI. törvény 19. § (2) bekezdése.

⁵⁴⁷ A 301. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 43. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁴⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁵⁴⁹ A 301. § (3) bekezdését az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁵⁰ A 302. § az 1997: LXXIII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg.

303. §⁵⁵² (1) Aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény elkövetéséből származó dolgot az eredetének leplezése céljából gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzmosást

a) üzletszerűen,
b) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,
c) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, befektetési alapkezelő, elszámolóház, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

d) hivatalos személyként,

e) ügyvédként

követik el.

(3) Aki pénzmosás elkövetésében megállapodik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.

(5)⁵⁵³

303/A. §⁵⁵⁴ (1) Aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó

a) dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez,
és gondatlanságból nem tud a dolog eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,

b) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, befektetési alapkezelő, elszámolóház, biztosítóintézet vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

c) hivatalos személyként

követik el.

A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása

303/B. §⁵⁵⁵ (1)⁵⁵⁶ Aki a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben említett bejelentési kötelezettségének gondatlanságból nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés

⁵⁵¹ A 303. § alcíme az 1994: IX. törvény 23. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁵² A 303. § a 2001: CXXI. törvény 60. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁵³ A 303. § (5) bekezdését a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁵⁴ A 303/A. §-t a 2001: CXXI. törvény 61. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁵⁵ A 303/B. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 62. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁵⁶ A 303/B. § (1) bekezdése a 2003: XV. törvény 18. § d) pontja szerint módosított szöveg.

303/C. §⁵⁵⁷ A 303. § és a 303/A. § alkalmazásában dolgon a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot, dematerializált értékpapírt is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában –, illetve dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetén az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja.

II. Cím⁵⁵⁸

A pénz- és bélyeghamisítás

Pénzhamisítás

304. §⁵⁵⁹ (1) Aki

- a) pénzt forgalomba hozatal céljából utánoz vagy meghamisít,
 - b) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hozatal céljából megszerez, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,
 - c) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz,
- büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást

- a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(3)⁵⁶⁰ A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást váltópénzre, illetve kisebb, vagy azt el nem érő értékű pénzre követik el.

(4) Aki pénzhamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Pénzhamisítás elősegítése

304/A. §⁵⁶¹ Aki pénzhamisításhoz szükséges anyagot, eszközt, berendezést vagy számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

305. § A 304. § alkalmazása szempontjából

a)⁵⁶² pénz utánzásának kell tekinteni a forgalomból kivont pénz olyan megváltoztatását is, hogy az forgalomban levő pénz látszatát keltse,

b) pénz meghamisításának kell tekinteni olyan jelzés alkalmazását, illetve eltávolítását is, amely annak megjelölésére szolgál, hogy a pénz csak meghatározott országban érvényes, továbbá a pénz nemesfém tartalmának csökkentését is.

Hamis pénz kiadása

306. § (1) Aki valódi, illetve hamisítatlan gyanánt jogszerűen szerzett hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵⁶³ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁵⁶⁴ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre követik el.

⁵⁵⁷ A 303/C. §-t és alcímét a 2005: XCI. törvény 20. §-a iktatta be.

⁵⁵⁸ A Cím számozását az 1994: IX. törvény 8. §-a állapította meg.

⁵⁵⁹ A 304. § a 2001: CXXI. törvény 63. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁶⁰ A 304. § (3) bekezdése a 2003: CXXX. törvény 73. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁶¹ A 304/A. §-t és alcímét a 2001: CXXI. törvény 64. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁶² A 305. § a) pontja a 2003: CXXX. törvény 74. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁶³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁵⁶⁴ A 306. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 65. §-ával megállapított szöveg.

Bélyeghamisítás

307. §⁵⁶⁵ (1) Aki forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából

- a) bélyeget utánoz vagy meghamisít,
- b) hamis vagy meghamisított bélyeget megszerez,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki hamis, meghamisított vagy felhasznált bélyeget mint valódit, illetőleg fel nem használtat forgalomba hoz, vagy felhasznál.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást

- a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű bélyegre,
- b) bűnszövetségben

követik el.

(4) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a bélyeghamisítást kisebb, vagy azt el nem érő értékű bélyegre követik el.

308. § (1) A 307. § alkalmazásában forgalomba hozáson a bélyeggyűjtés céljára forgalomba hozást, meghamisításon pedig a bélyegnek gyűjtés célját szolgáló jogosulatlan megváltoztatását is érteni kell.

(2) A külföldi bélyeg a belföldivel azonos védelemben részesül.

III. Cím⁵⁶⁶

A pénzügyi bűncselekmények

Deviza—bűncselekmény

309. §⁵⁶⁷

Adócsalás

310. §⁵⁶⁸ (1) Aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozóan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tény (adatot) a hatóság elől elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

Munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás

⁵⁶⁵ A 307. § a 2003: CXXX. törvény 75. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁶⁶ A Cím számozását az 1994: IX. törvény 8. §-a állapította meg.

⁵⁶⁷ A 309. §-t a 2001: XCIII. törvény 6. § (1) bekezdésének p) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁶⁸ A 310. § és az előtte lévő alcím a 2005: XCI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

310/A. §⁵⁶⁹ (1) Az a munkáltató, aki

- a) munkaszerződés nélkül,
- b) színlelt szerződéssel

alkalmazott munkavállalója részére járó személyi jellegű juttatáshoz kapcsolódó, a kifizetőt terhelő, az államháztartás valamely alrendszerébe kötelezően előírt közteher-fizetési kötelezettség teljesítését elmulasztja, ha az elvont adók összege együttesen kisebb adóbevétel-csökkenést eredményez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az elvont adók összege együttesen nagyobb adóbevétel-csökkenést eredményez.

(3) A büntetés büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az elvont adók összege együttesen jelentős adóbevétel-csökkenést eredményez.

(4) A büntetés büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az elvont adók összege együttesen különösen nagy, vagy ezt meghaladó adóbevétel-csökkenést eredményez.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

Társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség megsértése

310/B. §⁵⁷⁰

Visszaélés jövedékkel

311. §⁵⁷¹ (1) Aki a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban megállapított feltétel hiányában vagy hatósági engedély nélkül jövedéki terméket előállít, megszerz, tart, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, és ezzel a jövedéki adóbevételt kisebb mértékben csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken, illetve
- b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken, illetve
- b) a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy mértékben csökken, illetve
- b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen jelentős mértékben csökken, illetve
- b) a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(6)⁵⁷² Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a jövedéki adótartozását kiegyenlíti.

⁵⁶⁹ A 310/A. § és az előtte lévő alcím a 2005: XCI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁷⁰ A 310/B. §-t és az előtte levő alcímét az 1993: XVII. törvény 70. §-a iktatta be, a 310/B. §-t hatályon kívül helyezte a 2005: XCI. törvény 29. § (2) bekezdésének a) pontja.

⁵⁷¹ A 311. §-t az 1996: LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte, újonnan a 2001: LIX. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁷² A 311. § (6) bekezdését a 2005: XCI. törvény 23. §-a iktatta be.

Jövedéki orgazdaság

311/A. §⁵⁷³ (1) Aki vagyoni haszonszerzés céljából más által jövedéki adózás alól elvont terméket megszerez, tart, felhasznál, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős értékű jövedéki termékre,

b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen nagy értékű jövedéki termékre,

b) a (2) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen jelentős értékű jövedéki termékre,

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen követik el.

(5)⁵⁷⁴

(6) E § alkalmazásában a jövedéki termék értékének megállapításánál a jogszerűen előállított jövedéki termék értékét kell figyelembe venni.

Jövedékkel visszaélés elősegítése

311/B. §⁵⁷⁵ (1) Aki jövedéki termék előállítására alkalmas, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban meghatározott berendezést, készüléket, eszközt, alapanyagot engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, illetve a forgalomba hozatalhoz szükséges zárjegyet vagy adójegyet engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt

a) üzletszerűen,

b) jelentős mennyiségű alapanyagra, zárjegyre, vagy

c) jelentős, illetve azt meghaladó értékű adójegyre követik el.

Csempészet és vámorgazdaság

312. §⁵⁷⁶ (1) Aki

a) vámárut a vámenellenőrzés alól elvon, vagy a vámteher, illetve a vámbiztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz (csempészet),

b) csempészett vámárut vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik (vámorgazdaság),

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁵⁷⁷ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben,

⁵⁷³ A 311/A. §-t és alcímét a 2001: LIX. törvény 2. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁷⁴ A 311/A. § (5) bekezdését a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁷⁵ A 311/B. §-t és alcímét a 2001: LIX. törvény 3. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁷⁶ A 312. § az 1996: LII. törvény 21. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁷⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

- c) jelentős értékű vámárura,
- d)⁵⁷⁸ kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) különösen nagy értékű vámárura,
- b) üzletszerűen vagy bűnszövetségben jelentős értékű vámárura

követik el.

(4)⁵⁷⁹ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

- a) különösen jelentős értékű vámárura,
- b) üzletszerűen vagy bűnszövetségben különösen nagy értékű vámárura,
- c)⁵⁸⁰

követik el.

(5)⁵⁸¹ Az (1)–(4) bekezdés alkalmazásában

a) vámáru alatt az Európai Közösségek Tanácsának a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete 4. cikk 8. pontja szerinti nem közösségi áruk fogalmát,

b) vámteher alatt az Európai Közösségek Tanácsának a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete 4. cikk 9. pontja szerinti vámtartozás, valamint a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 1. §-a (3) bekezdésének 12. pontja szerinti nem közösségi adók és díjak fogalmát

kell érteni.

Fedezetlen bankkártya felhasználása

312/A. §⁵⁸²

Visszaélés csekkel

313. §⁵⁸³

Váltóhamisítás

313/A. §⁵⁸⁴

Kézpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítás

313/B. §⁵⁸⁵ (1) Aki felhasználás céljából készpénz-helyettesítő fizetési eszközt meghamisít vagy hamis készpénz-helyettesítő fizetési eszközt készít, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁵⁷⁸ A 312. § (2) bekezdésének d) pontja az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (6) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵⁷⁹ A 312. § (4) bekezdése az 1999: CXX. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁸⁰ A 312. § (4) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁸¹ A 312. § (5) bekezdését a 2004: XL. törvény 2. §-a iktatta be.

⁵⁸² A 312/A. §-t és alcímét az 1996: LII. törvény 22. §-a iktatta be, a §-t hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

⁵⁸³ A 313. §-t a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁸⁴ A 313/A. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 25. §-a iktatta be, a §-t hatályon kívül helyezte a 2003: II. törvény 88. § (1) bekezdésének e) pontja.

⁵⁸⁵ A 313/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 26. §-a iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 25. §-a állapította meg.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítást valamely gazdálkodó szervezet által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja vagy szolgáltatása ellenértékének kiegyenlítésére alkalmas.

(3) Aki készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

Készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés

313/C. §⁵⁸⁶ (1) Aki

a) hamis vagy hamisított készpénz-helyettesítő fizetési eszközt jogtalan hasznoszerzés végett felhasznál,

b) készpénz-helyettesítő fizetési eszközt jogosulatlanul felhasznál,

c) a hamis, a hamisított vagy a jogosulatlanul használt készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő fizetést elfogadja,

és ezzel kárt okoz, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés kisebb kárt okoz, vagy a bűncselekményi értékhatárt meg nem haladó kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést

a) bűnszövetségben,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés nagyobb kárt okoz,

b) a kisebb kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon

követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon

követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés különösen nagy kárt okoz,

b) a jelentős kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés különösen jelentős kárt okoz,

b) a különösen nagy kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában

meghatározott módon követik el.

(7)⁵⁸⁷ Aki

a) olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszközt, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, másától, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez,

b) hamis vagy meghamisított, illetve az a) pontban meghatározott módon megszerzett készpénz-helyettesítő fizetési eszközt átad, megszerez, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

⁵⁸⁶ A 313/C. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 27. §-a iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 26. §-a állapította meg.

⁵⁸⁷ A 313/C. § (7) bekezdése a 2005: XCI. törvény 24. §-ával megállapított szöveg.

(8) A (2)–(7) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést valamely gazdálkodó szervezet által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja vagy szolgáltatása ellenértékének kiegyenlítésére alkalmas.

Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése

313/D. §⁵⁸⁸ Aki készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításához szükséges anyagot, eszközt, berendezést vagy számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés

313/E. §⁵⁸⁹ A 313/B–313/D. § alkalmazásában készpénz-helyettesítő fizetési eszközön a külön jogszabályban meghatározott készpénz-helyettesítő fizetési eszközt, továbbá az utazási csekket és a váltót kell érteni, feltéve, hogy az a másolással, hamisítással vagy jogosulatlan felhasználással szemben védett. A külföldön kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a belföldön kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel azonos védelemben részesül.

IV. Cím⁵⁹⁰

Vegyes rendelkezések

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése

314. §⁵⁹¹ (1) Aki az Európai Közösségek költségvetését károsítja azzal, hogy
a) az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal,
b) az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, avagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy megtévesztésre alkalmas módon hiányosan tesz eleget, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki

a) az (1) bekezdés a) pontjában írt támogatást, vagy

b) az (1) bekezdés b) pontjában írt befizetéssel kapcsolatos kedvezményt

a jóváhagyott céltól eltérően használja fel.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

Értelmező rendelkezés

⁵⁸⁸ A 313/D. §-t és az előtte lévő alcímet az 1994: IX. törvény 28. §-a iktatta be, szövegüket újonnan a 2003: II. törvény 27. §-a állapította meg.

⁵⁸⁹ A 313/E. §-t és alcímét a 2003: II. törvény 28. §-a iktatta a szövegbe.

⁵⁹⁰ Az V. Cím jelölését az 1996: LII. törvény 24. §-a IV. Címre változtatta.

⁵⁹¹ A 314. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte, a 314. §-t és alcímét újonnan a 2001: CXXI. törvény 69. §-a iktatta a szövegbe.

315. §(1) Ennek a fejezetnek az alkalmazásában árun ipari vagy egyéb gazdasági jellegű szolgáltatást, áron pedig az áru (szolgáltatás) ellenében járó bármilyen vagyoni értékű ellenszolgáltatást is érteni kell.

(2)⁵⁹²

XVIII. Fejezet

A vagyon elleni bűncselekmények

Lopás

316. § (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

(2)⁵⁹³ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁵⁹⁴ vagy pénzbüntetés, ha a lopást kisebb értékre, vagy a szabálysértési értékre elkövetett lopást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d) dolog elleni erőszakkal,

e)⁵⁹⁵

f) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemelve,

g) hamis vagy lopott kulcs használatával,

h) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére,

i) zsebtolvajlás útján,

j) másnak a bűncselekmény elhárítására képtelen állapotát kihasználva

követik el.

(3)⁵⁹⁶

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást nagyobb értékre,

b)⁵⁹⁷ a kisebb értékre elkövetett lopást

1. a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

2. kulturális javak körébe tartozó tárgyra,

3. vallási tisztelet tárgyára, illetőleg vallási szertartásra vagy más egyházi célra rendelt helyiségből a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyra,

4. temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt vagy holttesten lévő tárgyra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást jelentős értékre,

b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

c)⁵⁹⁸

követik el.

(7)⁵⁹⁹ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a

⁵⁹² A 315. § (2) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 57. §-a (2) bekezdésének b) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵⁹³ A 316. § (2) bekezdése az 1987: III. törvény 33. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a, valamint 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁵⁹⁵ A 316. § (2) bekezdésének e) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁹⁶ A 316. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁵⁹⁷ A 316. § (4) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 70. §-ával megállapított szöveg.

⁵⁹⁸ A 316. §-a (6) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

a) a lopást különösen jelentős értékre,
b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
c)⁶⁰⁰
követik el.

Sikkasztás

317. § (1) Aki a rábízott dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

(2)⁶⁰¹ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁶⁰² vagy pénzbüntetés, ha a sikkasztást kisebb értékre vagy a szabálysértési értékre elkövetett sikkasztást

- a) bünszövetségben,
- b) közveszély színhelyén,
- c) üzletszerűen,
- d)⁶⁰³

követik el.

(3)⁶⁰⁴

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást nagyobb értékre,
- b) a kisebb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

c)⁶⁰⁵ a sikkasztást kulturális javak körébe tartozó tárgyra
követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást jelentős értékre,
 - b) a nagyobb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon
- követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást különösen nagy értékre,
 - b) a jelentős értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon
- követik el.

(7)⁶⁰⁶ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a sikkasztást különösen jelentős értékre,
 - b) a különösen nagy értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon
- követik el.

Csalás

318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2)⁶⁰⁷ A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁶⁰⁸ vagy pénzbüntetés, ha a csalás kisebb kárt okoz, vagy a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást

⁵⁹⁹ A 316. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 26. §-a iktatta a szövegbe.

⁶⁰⁰ A 316. § (7) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶⁰¹ A 317. § (2) bekezdése az 1987: III. törvény 34. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁰² Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶⁰³ A 317. § (2) bekezdésének d) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁶⁰⁴ A 317. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁶⁰⁵ A 317. § (4) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 27. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe.

⁶⁰⁶ A 317. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 27. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe.

⁶⁰⁷ A 318. § (2) bekezdése az 1987: III. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁰⁸ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a, valamint 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

- a) bünszövetségben,
- b) közveszély színhelyén,
- c) üzletszerűen,
- d)⁶⁰⁹

követik el.

(3)⁶¹⁰

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a csalás nagyobb kárt okoz,
- b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a csalás jelentős kárt okoz,
- b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a csalás különösen nagy kárt okoz,
- b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)⁶¹¹

követik el.

(7)⁶¹² A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a csalás különösen jelentős kárt okoz,
- b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)⁶¹³

követik el.

Hűtlen kezelés

319. § (1) Akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁶¹⁴ vagy pénzbüntetés, ha a hűtlen kezelés kisebb vagyoni hátrányt okoz.

(3) A büntetés büntett miatt

- a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés nagyobb vagyoni hátrányt,
- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés jelentős vagyoni hátrányt,
- c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen nagy vagyoni hátrányt

d)⁶¹⁵ öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz

Hanyag kezelés

320. §⁶¹⁶ (1) Akit olyan idegen vagyon kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy

⁶⁰⁹ A 318. § (2) bekezdésének d) pontját az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁶¹⁰ A 318. § (3) bekezdését az 1987: III. törvény 42. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

⁶¹¹ A 318. § (6) bekezdésének c) pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶¹² A 318. § (7) bekezdését az 1999: CXX. törvény 28. §-ával megállapított szöveg.

⁶¹³ A 318. § (7) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶¹⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶¹⁵ A 319. § (3) bekezdésének d) pontját az 1999: CXX. törvény 29. §-a iktatta a szövegbe.

elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁶¹⁷ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁶¹⁸ A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a anyag kezelés különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okoz.

Rablás

321. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) fegyveresen,

b) jelentős értékre,

c) bünszövetségben vagy csoportosan,

d)⁶¹⁹ hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során

követik el.

(4)⁶²⁰ A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,

b) jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre fegyveresen, bünszövetségben vagy csoportosan,

c) fegyveresen vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során, követik el.

Kifosztás

322. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

a) úgy vesz el másától, hogy evégből lerészegíti,

b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el,

büntetést követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) jelentős értékre,

b) bünszövetségben vagy csoportosan

követik el.

(3)⁶²¹ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,

b) jelentős értékre, bünszövetségben vagy csoportosan

követik el.

Zsarolás

⁶¹⁶ A 320. §-t és az előtte lévő címet az 1994: IX. törvény 31. §-a iktatta a szövegbe.

⁶¹⁷ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶¹⁸ A 320. § (2) bekezdése az 1999: CXX. törvény 30. §-ával megállapított szöveg.

⁶¹⁹ A 321. § (3) bekezdésének d) pontját az 1998: LXXXVII. törvény 77. §-ának (1) bekezdése iktatta be, szövege a 2001: CXXI. törvény 71. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶²⁰ A 321. § (4) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 71. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶²¹ A 322. § (3) bekezdését az 1999: CXX. törvény 32. §-a iktatta a szövegbe.

323. § (1)⁶²² Aki jogtalan hasznoszerzés végett mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást

a) bűnszövetségben,
b) élet vagy testi épség elleni, avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,
c) hivatalos személyként e jelleg felhasználásával, avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével követik el.

(3)⁶²³

Rongálás

324. § (1) Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁶²⁴ vagy pénzbüntetés, ha

a) a rongálás kisebb kárt okoz,
b)⁶²⁵ a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bűnszövetségben követik el.

(3) Büntetést három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki

a) nagyobb kárt okoz,
b)⁶²⁶ 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat rongál meg.

(4)⁶²⁷ A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás

a) jelentős kárt okoz,
b)⁶²⁸ 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat semmisít meg,

c) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen nagy kárt okoz.

(6)⁶²⁹ A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen jelentős kárt okoz.

Jogtalan elsajátítás

325. § (1) Aki a talált idegen dolgot eltulajdonítja, avagy nyolc nap alatt a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, úgyszintén aki a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot

⁶²² A 323. § (1) bekezdése az 1997: LXXIII. 52. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶²³ A 323. § (3) bekezdését az 1997: LXXIII. törvény 52. §-ának (2) bekezdése iktatta be, hatályon kívül helyezte a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja.

⁶²⁴ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶²⁵ A 324. § (2) bekezdésének b) pontja az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶²⁶ A 324. § (3) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 72. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶²⁷ A 324. § (4) bekezdése az 1997: LXXIII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg.

⁶²⁸ A 324. § (4) bekezdésének b) pontja a 2001: CXXI. törvény 72. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁶²⁹ A 324. § (6) bekezdését az 1999: CXX. törvény 33. §-a iktatta a szövegbe.

eltulajdonítja vagy nyolc nap alatt vissza nem adja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁶³⁰ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)⁶³¹ A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

Orgazdaság

326. § (1) Aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból, vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

(2)⁶³² A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka⁶³³ vagy pénzbüntetés, ha az orgazdaságot

a) kisebb értékre,

b)⁶³⁴ a szabálysértési értékre üzletszerűen

követik el.

(3)⁶³⁵ A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot nagyobb értékre vagy kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) jelentős értékre,

b) nagyobb értékre üzletszerűen

követik el.

(5)⁶³⁶ A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen nagy értékre,

b) jelentős értékre üzletszerűen

követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen jelentős értékre,

b) különösen nagy értékre üzletszerűen,

c)⁶³⁷

követik el.

Jármű önkényes elvétele

327. §⁶³⁸ (1) Aki idegen gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, vagy az így elvett, illetve a rábízott ilyen járművet használja jogtalanul, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontjában írt bűncselekményt fegyveresen vagy bűnszövetségben követik el.

⁶³⁰ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶³¹ A 325. § (2) bekezdését az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (5) bekezdése iktatta a szövegbe, s egyidejűleg a § addigi szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatta.

⁶³² A 326. § (2) bekezdésében a büntetési tételt az 1987: III. törvény 39. §-ának (3) bekezdése állapította meg.

⁶³³ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a, valamint 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶³⁴ A 326. §(2) bekezdésének b) pontja az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶³⁵ A 326. § (3) bekezdése az 1997: CXL. törvény 103. §-ának (6) bekezdése szerint módosított szöveg.

⁶³⁶ A 326. § (5) bekezdése az 1999: CXX. törvény 34. §-ával megállapított szöveg, s egyidejűleg a § (6) bekezdést is iktatott a szövegbe.

⁶³⁷ A 326. § (6) bekezdésének c) pontját a 2001: CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶³⁸ A 327. § az 1997: LXXIII. törvény 55. §-ával megállapított szöveg

Vásárlók megkárosítása

328. § (1)⁶³⁹ Aki árunak közvetlenül a fogyasztók részére forgalomba hozatala során

a) hamis méréssel vagy számolással;

b)⁶⁴⁰

c) az áru minőségének megrontásával

a vásárlókat megkárosító tevékenységet folytat, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁶⁴¹ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott felsorolt cselekményeket gazdasági jellegű szolgáltatás során a megrendelők sérelmére követi el.

(3) Büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a vásárlók megkárosítását üzletszerűen követi el.

Bitorlás

329. §⁶⁴²(1) Aki

a) más szellemi alkotását sajátjaként tünteti fel, és ezzel a jogosultnak vagyoni hátrányt okoz,

b) gazdálkodó szervezetnél betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával visszaélve más szellemi alkotásának hasznosítását vagy az alkotáshoz fűződő jogok érvényesítését attól teszi függővé, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből részesítsék, illetve jogosultként tüntessék fel,

büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁶⁴³ E § alkalmazásában szellemi alkotás: az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, a találmány, a használati minta, a formatervezési minta, a mikroelektronikai félvezető termék topográfiája és az újítás.

Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése

329/A. §⁶⁴⁴ (1) Aki az irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotás szerzőjének a művén, előadóművésznak az előadóművészi teljesítményén, hangfelvétel előállítójának a hangfelvételén, rádió- vagy televízió-szervezetnek a műsorán, illetőleg film vagy adatbázis előállítójának a teljesítményén fennálló jogát haszonszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

⁶³⁹ A 328. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 71. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁴⁰ A 328. § (1) bekezdésének b) pontját az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

⁶⁴¹ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶⁴² A 329. § az 1999: CXX. törvény 35. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁴³ A 329. § (2) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 73. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁴⁴ A 329/A. § és alcíme a 2001: CXXI. törvény 74. §-ával megállapított szöveg.

(4) Aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését vagyoni hátrányt okozva gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása

329/B. §⁶⁴⁵ (1) Aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést haszonszerzés végett

a) készít, előállít,

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő gazdasági, műszaki, szervezési ismeretet másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés kijátszását üzletszerűen követik el.

(4) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki – mielőtt a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét szolgáló műszaki intézkedés megkerüléséhez szükséges eszköz, termék, berendezés, felszerelés készítése, illetőleg előállítása a hatóság tudomására jutott volna – tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített, illetőleg az előállított dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben, illetőleg előállításban részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Jogkezelési adat meghamisítása

329/C. §⁶⁴⁶ Aki más szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelme alá tartozó művének, illetőleg teljesítményének a felhasználásával összefüggésben megjelenített, és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott jogkezelési adatot haszonszerzés végett jogosulatlanul eltávolítja vagy megváltoztatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Iparjogvédelmi jogok megsértése

329/D. §⁶⁴⁷ (1)⁶⁴⁸ Aki a jogosultnak szabadalmi oltalom, használati vagy formatervezési mintaoltalom, topográfiaoltalom, védjegy vagy földrajzi árujelző oltalma alapján fennálló jogát az oltalom tárgyának utánzásával vagy átvételével megsérti, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

⁶⁴⁵ A 329/B. §-t és az előtte lévő alcímet az 1999: CXX. törvény 37. §-a iktatta be, szövegük a 2001: CXXI. törvény 75. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁴⁶ A 329/C. §-t és az előtte lévő alcímet az 1999: CXX. törvény 38. §-a iktatta be, a § szövege a 2001: CXXI. törvény 76. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁴⁷ A 329/D. §-t és az előtte lévő alcímet az 1999: CXX. törvény 39. §-a iktatta a szövegbe.

⁶⁴⁸ A 329/D. § (1) bekezdése a 2001: CXXI. törvény 77. §-ával megállapított szöveg.

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

Hitelsértés

330. § Aki a hitel fedezetét egészben vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon megghiúsítja, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával⁶⁴⁹ vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

*Tartozás fedezetének elvonása*⁶⁵⁰

330/A. §⁶⁵¹

Magánindítvány

331. § A személyi vagyont károsító lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, valamint jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója.

Tevékeny megbánás

332. §⁶⁵²

Értelmező rendelkezések

333. § E fejezet alkalmazásában

1.⁶⁵³ dolog: a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energia is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okirat, dematerializált értékpapír is, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja,

2.⁶⁵⁴

3.⁶⁵⁵

4. a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények.

XIX. Fejezet

A honvédelmi kötelezettség elleni bűncselekmények

333/A. §⁶⁵⁶ E fejezet rendelkezéseit megelőző védelmi helyzetben és rendkívüli állapotban bevezetett hadkötelezettség elrendelését követően kell alkalmazni.

⁶⁴⁹ Az 1993: XVII. törvény 75. §-a szerint módosított szöveg.

⁶⁵⁰ A 330/A. §-t és az előtte levő alcímet az 1987: III. törvény 36. §-a iktatta be.

⁶⁵¹ A 330/A. §-t az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

⁶⁵² A 332. §-t a 2006: LI. törvény 285. § (1) bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶⁵³ A 333. § 1. pontja az 1998: LXXXVII. törvény 78. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁵⁴ A 333. §-ának 2. pontját az 1999: CXX. törvény 44. §-a (1) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁶⁵⁵ A 333. § 3. pontját az Alkotmánybíróság 6/1992. (I. 30.) AB határozatával megsemmisítette. Utóbb a pontot az 1993: XVII. törvény 103. §-ának (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Bevonulási kötelezettség megszegése

334. §⁶⁵⁷ (1) Az a hadköteles, aki katonai bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a katonai szolgálat alól

335. §⁶⁵⁸ (1) Az a hadköteles, aki abból a célból, hogy a katonai szolgálat alól kivonja magát, jelentkezési vagy bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a hadköteles, aki az (1) bekezdésben meghatározott célból

- a) testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít,
 - b) engedély nélkül külföldre távozik vagy tartósan külföldön marad,
- öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Katonai szolgálat megtagadása

336. §⁶⁵⁹ Az a hadköteles, aki katonai szolgálatának teljesítését megtagadja, büntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a polgári szolgálat alól⁶⁶⁰

336/A. §⁶⁶¹ (1) Az a polgári szolgálat teljesítésére engedélyt kapott személy, aki megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy abból a célból, hogy a polgári szolgálat teljesítése alól végleg kivonja magát,

a) jelentkezési vagy megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, ebből a célból testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít, egy évtől öt évig,

b) engedély nélkül külföldre távozik vagy tartósan külföldön marad, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy polgári szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, büntett miatt három évig, ha az ideiglenes kivonás tartama meghaladja a hat napot, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A polgári szolgálat megtagadása

⁶⁵⁶ A 333/A. §-t a 2004: CXXXI. törvény 9. §-a iktatta be.

⁶⁵⁷ A 334. § a 2004: CXXXI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁵⁸ A 335. § a 2004: CXXXI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁵⁹ A 336. § a 2004: CXXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶⁰ A 336/A. § előtt lévő címet az 1989: XXIII. törvény 1. §-a iktatta be, újonnan az 1998: LXXXVII. törvény 79. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶¹ A 336/A. §-t az 1989: XXIII. törvény 1. §-a iktatta be, újonnan a 2004: CXXXI. törvény 13. §-ával megállapított szöveg.

336/B. §⁶⁶² Az a polgári szolgálat teljesítésére engedélyt kapott személy, aki a polgári szolgálat teljesítését megtagadja, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

336/C. §⁶⁶³

Jelentkezési kötelezettség elmulasztása

337. §⁶⁶⁴ Az a hadköteles, aki megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hadkötelezettség teljesítésének akadályozása

338. §⁶⁶⁵ (1) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja annak megghiúsítása, hogy a hadköteles a 334. §-ban, 336/A. §-ban, 336/B. §-ban, illetve a 337. §-ban megjelölt kötelezettségét teljesítse, büntettet követ el, és az e §-okban meghatározott büntetéssel büntetendő.

(2) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja, hogy hadkötelest a 335. §-ban meghatározott módon a katonai szolgálat alól kivonjon, az ott írt megkülönböztetés szerint büntetendő.

Polgári védelmi kötelezettség megszegése

339. §⁶⁶⁶ (1) Aki a polgári védelmi szolgálatát nem látja el, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos veszélyt idéz elő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Honvédelmi munkakötelezettség megsértése

340. § Az a honvédelmi munkára kötelezett személy, aki e kötelezettségét távolmaradásával vagy más módon súlyosan megsérti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szolgáltatási kötelezettség megszegése

⁶⁶² A 336/B. §-t és az előtte levő címet az 1998: LXXXVII. törvény 80. §-a iktatta be, egyidejűleg az eredeti 336/B. § jelölését 336/C. §-ra változtatva. A 336/B. § újonnan a 2004: CXXXI. törvény 14. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶³ A 336/B. §-t és az előtte lévő címet az 1989: XXIII. törvény 1. §-a iktatta be, számozását 336/C. §-ra változtatta az 1998: LXXXVII. törvény 80. §-a. Címével együtt hatályon kívül helyezte a 2004: CXXXI. törvény 29. § a) pontja.

⁶⁶⁴ A 337. § a 2004: CXXXI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶⁵ A 338. § a 2004: CXXXI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶⁶ A 339. § a 2004: CXXXI. törvény 17. §-ával megállapított szöveg.

341. §⁶⁶⁷ Aki gazdasági vagy anyagi szolgáltatásban álló honvédelmi kötelezettségét súlyosan megszegi vagy kijátssza, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tevékeny megbánás

342. § A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az e fejezetben meghatározott bűncselekmény elkövetője az elmulasztott kötelezettségének önként eleget tesz.

XX. Fejezet

A katonai bűncselekmények

I. Cím

A szolgálati bűncselekmények

Szökés

343. § (1) Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, szolgálati helyét önkényesen elhagyja vagy attól távolmarad, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szökést

a) fegyveresen,

b) csoportosan,

c) fontos szolgálat teljesítése közben vagy a szolgálat felhasználásával,

d) személy elleni erőszak alkalmazásával

követik el.

(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki külföldre szökik.

(4)⁶⁶⁸ Tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon külföldre szökik, vagy a szökést háború idején követi el.

(5) Aki a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott szökésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6)⁶⁶⁹

(7) A szökés elkövetőjének a büntetése korlátlanul enyhíthető, ha a hatóságnál önként jelentkezik.

Feljelentés elmulasztása

344. § Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy külföldre szökés elkövetése készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről, mielőtt teheti, jelentést nem tesz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A jelentés elmulasztása miatt az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Önkényes eltávozás

345. §⁶⁷⁰ (1) Aki szolgálati helyéről önkényesen eltávozik, vagy attól távol marad, és távolléte negyvennyolc órát meghalad, vétséget követ el, és egy évig, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁶⁶⁷ A 341. § a 2004: CXXXI. törvény 18. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁶⁸ A 343. § (4) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁶⁹ A 343. § (6) bekezdését az 1994: IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

⁶⁷⁰ A 345. § az 1993: XVII. törvény 73. §-ával megállapított szöveg.

(2) Ha az önkényes távollét tartama meghaladja a kilenc napot, a büntetés büntett miatt három évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

Kibúvás a szolgálat alól

346. § (1)⁶⁷¹ Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtevesztő magatartást tanúsít, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha az ideiglenes kivonás tartama meghaladja a hat napot, a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

A szolgálat megtagadása

347. §⁶⁷² Aki a katonai szolgálat teljesítését megtagadja, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kötelességzegés szolgálatban

348. § (1)⁶⁷³ Aki ór-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszes italt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶⁷⁴ A büntetés büntett miatt tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt harchelyzetben követik el, és abból különösen nagy hátrány származik.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés esetén, az ott tett megkülönböztetés szerint, egy évig, illetve három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás

349. § (1) Aki fontos szolgálati feladat alól megtevesztéssel vagy távolmaradással kivonja, illetőleg annak teljesítésére képtelenné teszi magát, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

Jelentési kötelezettség megszegése

⁶⁷¹ A 346. § (1) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁷² A 347. §-ból a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁷³ A 348. § (1) bekezdése az 1993: XVII. törvény 74. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁷⁴ A 348. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

350. § (1) Aki fontos szolgálati ügyben, kellő időben nem tesz jelentést, vagy valótlan jelentést tesz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik.

Szolgálati visszaélés

351. §⁶⁷⁵ (1) Aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, illetőleg jogtalan előnyt szerezzen, szolgálati hatalmával vagy helyzetével visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből jelentős hátrány származik.

II. Cím

A függelemsértés

Zendülés

352. § (1) Aki a szolgálati rend és fegyelem ellen irányuló olyan csoportos, nyílt ellenszegülésben vesz részt, amely a szolgálati feladatok teljesítését jelentősen zavarja, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a zendülés

a) kezdeményezője, szervezője és vezetője,

b) résztvevője, ha az előljáró vagy a zendüléssel szemben fellépő ellen erőszakot alkalmaz.

(3)⁶⁷⁶ Tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő

a) a kezdeményező, a szervező és a vezető, ha a zendülés különösen súlyos következménnyel jár,

b) a résztvevő, ha a zendülés során elkövetett cselekménye halált okoz vagy egyéb különösen súlyos következménnyel jár.

(4)⁶⁷⁷ Háború idején a büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a (2) bekezdés esetén, valamint harchelyzetben az (1) bekezdés esetén is tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

(5) Az (1) bekezdés esetén korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a zendülést, mielőtt az súlyosabb következménnyel jár, vagy miután felszólították, abbahagyja.

(6) Aki zendülésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Zendülés megakadályozásának elmulasztása

353. § Aki a tudomására jutott zendülést vagy előkészületét tőle telhetőleg nem akadályozza meg, illetve késedelem nélkül nem jelenti, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancs iránti engedetlenség

354. § (1) Aki a parancsot nem teljesíti, vétséget követ el és egy évig, csoportos elkövetés esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az engedetlenség

⁶⁷⁵ A 351. § az 1987: III. törvény 37. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁷⁶ A 352. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁷⁷ A 352. § (4) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

a) más alárendeltek jelenlétében akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik,

b) a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶⁷⁸ Aki háborúban a harci parancsot nem teljesíti, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés b) pontja esetén egy évig, háború idején három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak

355. § (1) Aki

a) az előljáró ellen,

b) a feljebbvaló, az őr vagy más szolgálati közeg ellen szolgálatának teljesítése közben vagy amiatt erőszakot alkalmaz, azzal fenyeget vagy tettelesen ellenállást tanúsít, büntettet követ el, és három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt fegyverrel vagy csoportosan követik el,

b) a bűncselekmény egyben parancs iránti engedetlenség is,

c) a bűncselekmény súlyos testi sértéssel, illetőleg a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)⁶⁷⁹ A büntetés két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást vagy életveszélyt okoz.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a sértett halálát okozza.

(5)⁶⁸⁰ A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény szándékos emberölést is megvalósít,

b) a bűncselekményt harchelyzetben követik el.

(6) E § rendelkezéseit kell alkalmazni akkor is, ha a bűncselekményt az (1) bekezdésben meghatározott személy védelmére kelt vagy erre rendelt személy ellen követik el.

Szolgálati tekintély megsértése

356. § (1) Aki

a) az előljáró,

b) a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt több katona előtt vagy egyébként nyilvánosan követik el.

Bujtogatás

357. § (1) Aki katonák között az előljáró, a parancs vagy általában a szolgálati rend vagy a fegyelem iránt elégedetlenséget szít, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bujtogatást szolgálat teljesítése közben követik el,

b) a bujtogatásból a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány származik.

⁶⁷⁸ A 354. § (3) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁷⁹ A 355. § (3) bekezdése az 1987: III. törvény 38. §-ával megállapított szöveg.

⁶⁸⁰ A 355. § (5) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

III. Cím

Az előjárói bűncselekmények

Alárendelt megsértése

358. § (1) Aki alárendeltjét emberi méltóságában, más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) aljas indokból,

b) súlyos testi vagy lelki gyötrelmet okozva,

c) több alárendelt sérelmére követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést vagy a szolgálatra jelentős hátrányt okoz.

Előjárói hatalommal visszaélés

359. § Aki előjárói hatalmával visszaélve alárendeltjét

a) fegyelmi fenyítéssel sújtja,

b) panaszjogának gyakorlásában korlátozza,

c) járandóságában megrövidíti vagy anyagilag megterheli,

d) magáncélra igénybe veszi,

e) a többiekhez képest előnyösebb vagy hátrányosabb bánásmódban részesíti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Előjárói gondoskodás elmulasztása

360. § (1) Aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjének anyagi ellátására vagy fenyegető veszélytől megóvására, illetőleg megmentésére szükséges intézkedést elmulasztja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Előjárói intézkedés elmulasztása

361. § (1) Aki előjárói kötelességét megszegve

a) az alárendelt kötelességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonásra,

b) a szolgálati rendet, a fegyelmet vagy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére a szükséges intézkedést elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra, a fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár, a büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ellenőrzés elmulasztása

362. § (1) Aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjét szolgálatának teljesítésében nem ellenőrzi, és ez a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

IV. Cím

A harcképességet veszélyeztető bűncselekmények

Harckészültség veszélyeztetése

363. § (1) Aki az alakulat harckészültségét közvetlenül veszélyezteti azáltal, hogy szolgálati kötelességének megszegésével

a) nem gondoskodik a szükséges fegyverzet, harci felszerelés vagy más hadianyag biztosításáról vagy készletének megóvásáról,

b) fontos fegyverzetet, harci felszerelést vagy más fontos hadianyagot megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy rendeltetésétől egyéb módon elvon,

büntettet követ el, és egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)⁶⁸¹ Ha a bűncselekmény a szolgálatra különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, háború idején tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig, a (2) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetés szerint – három évig, illetve öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancsnoki kötelességszegés

364. §⁶⁸² Aki harc helyzetben, parancsnoki kötelességének megszegésével

a) az alárendelt katonákat az ellenségnek megadja vagy elfogni engedi,

b) a rábízott fontos harcállást, berendezést, harceszközt, vagy más hadianyagot kényszerítő szükség nélkül megsemmisíti, vagy az ellenségnek használható állapotban átengedi,

c) nem fejt ki az ellenséggel szemben azt az ellenállást, amelyre képes, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a harci kötelesség teljesítése alól

365. §⁶⁸³ Aki a háborúban harci kötelességének teljesítése alól

a) szolgálati helyének önkényes elhagyásával, elrejtőzéssel vagy megfutamodással,

b) harcképtelenség szándékos előidézésével vagy megtévesztő magatartással,

c) harceszköze elhagyásával, megrongálásával vagy alkalmazásának elmulasztásával,

d) az ellenségnek önkéntes megadással,

⁶⁸¹ A 363. § (2) bekezdéséből a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁸² A 364. §-ból a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

⁶⁸³ A 365. §-ból a halálbüntetést a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

e) szolgálati kötelességének egyéb súlyos megszegésével kivonja magát, büntettet követ el, és tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Harci szellem bomlasztása

366. § (1)⁶⁸⁴ Aki háború idején a katonák között elégedetlenséget szít, kishitúséget kelt, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

- a) harchelyzetben katonák engedetlenségét vagy egyéb kötelességszegését váltja ki,
- b) a szolgálatra más jelentős hátránnyal jár.

Értelmező rendelkezés

367. § E fejezet alkalmazásában katonai szolgálaton a 122. § (1) bekezdésében megjelölt személyek által teljesített szolgálatot kell érteni.

368. §⁶⁸⁵ E fejezet alkalmazásában harchelyzeten a Magyar Honvédség katonai szervezetének külföldi alkalmazását is érteni kell.

⁶⁸⁴ A 366. § (1) bekezdéséből a „vagy riasztó hírt terjeszt,” szövegrészt az Alkotmánybíróság a 20/2006. (V. 31.) AB határozat 1. pontjával megsemmisítette 2006. május 31. napjával.

⁶⁸⁵ A 368. §-t az 1998: LXXXVII. törvény 81. §-a iktatta be, újonnan a 2004: CXXXI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg.